

Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2012

Heli Rekiranta
heli.rekiranta@gmail.com

Översättning: Firma Pimma Åhman

Kansikuva: Sammakkoniemen leirintäalue on Linnansaaren kansallispuiston suosituin yksittäinen käyntikohde sekä kesällä että talvella.

Kuva: Metsähallitus / Teemu Uotila

© Metsähallitus 2013

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkajulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-015-4 (pdf)

Heli Rekiranta

Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2012

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	11.3.2013
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	339/2013
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
ALUEEN NIMI	Linnansaaren kansallispuisto		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Linnansaari FI0500002		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIÄ	Heli Rekiranta		
JULKAISUN NIMI	Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2012		
TIIVISTELMÄ	<p>Linnansaaren kansallispuisto sijaitsee Etelä-Savossa, Saimaan Haukivedellä noin 40 km:n pituisella ja 5–15 km:n levyisellä alueella. Kansallispuistossa on 130 yli hehtaarin kokoista saarta ja satoja pienempiä saaria ja luotoja. Sen kokonaispinta-ala on 95 km², josta maata on 38 km² ja vesiä 57 km².</p> <p>Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimuksella pyrittiin saamaan kokonaiskuva alueen virkistyskäytöstä ympäri vuoden. Talvella kyselyaineistoa kerättiin 1.2.–18.3.2012 Haukivettä halkovan luistelureitin varrella ja sen lähtöpisteessä Rantasalmella. Kesäaineisto puolestaan kerättiin Sammakoniemen leirintäalueella ja puiston 22 telttailupaikalla 9.6.–8.9.2012. Tutkimuksella saatiin tietoa puiston kävijärakenteesta ja siitä, millaisia käyntejä Linnansaareen tehdään. Samalla kartoitettiin kävijöiden kokemuksia ja mielipiteitä alueesta, sen palveluista, hoidosta ja kehittämistarpeista sekä selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia. Osassa tuloksia löytyi merkittäviä eroja kesä- ja talvivastaajien välillä.</p> <p>Kaikista vastaajista paikallisia asukkaita oli 21 %, kotimaisia matkailijoita 59 % ja ulkomaisia matkailijoita 20 %. Kesäotannassa ulkomaalaisten osuus oli talvea suurempi (27 % vastanneista), kun taas talviotannassa korostui paikallisten asukkaiden suurehko osuus (33 %). Kesällä vastaajista 73 % yöpyi kansallispuiston alueella. Yleisimmät majoittumistavat kansallispuistossa olivat vene ja oma majoite, ja tavallisimmin puistossa vietettiin yksi yö. Keskimäärin yöpyjät viipyivät puistossa 3,2 vuorokautta ja päiväkävijät 4,5 tuntia. Suurin kävijäryhmä sekä kesä- että talviaikaan oli 25–34-vuotiaat. Useimmiten puistoon saavuttiin 2–5 hengen ryhmässä, joka koostui oman perheen jäsenistä. Talvikaudella oli lähes yhtä yleistä liikkua ystäväporukalla.</p> <p>Tärkeimpiä syitä saapua Linnansaaren kansallispuistoon olivat maisemat, luonnon kokeminen, rentoutuminen sekä poissaolo melusta ja saasteista, talvikaudella myös kuntoilu. Kesäkaudella Linnansaari oli suurimmalle osalle kävijöistä matkan yksi suunniteltu kohde muiden joukossa, kun taas talvikaudella se oli useimmiten matkan tärkein tai ainoa kohde. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa olivat luonnosta nauttiminen, luonnon tarkkailu ja talvikaudella retkiluistelu.</p> <p>Kävijät olivat varsin tyytyväisiä puistoon ja sen palveluihin. Kävijöiden odotukset täytti kansallispuistokäynnillä erityisesti luonnonympäristö. Korkeimmat laatuarviot saivat tulentekopaikat ja polttopuut. Jätehuollon ja kesäkaudella myös laitureiden määrään kaivattiin lisäystä. Ympäristökävijöistä kävijöitä miellytti eniten maiseman vaihtelevuus.</p> <p>Edellinen kävijätutkimus tehtiin Linnansaaren kansallispuistossa 2006. Alueen virkistyskäytössä ei ole tapahtunut kovin merkittäviä muutoksia. Kävijämäärän vähitellen kasvaessa palveluvarustuksen kapasiteettia on kuitenkin lisätty rakentamalla suurempia polttopuusuojia ja lisäämällä kompostikäymälöiden kapasiteettia.</p> <p>Linnansaaren kansallispuistoon tehtiin vuonna 2012 noin 29 500 käyntiä ja kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat noin 2,6 miljoonaa euroa ja 31 henkilötyövuotta.</p>		
AVAINSANAT	Linnansaaren kansallispuisto, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 182		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-015-4
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1799-5388		
SIVUMÄÄRÄ	88 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	11.3.2013
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	339/2013
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område		
OMRÅDETS NAMN	Linnansaari nationalpark		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Linnansaari FI0500002		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Heli Rekiranta		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Linnansaari nationalpark 2012		
SAMMANDRAG	<p>Linnansaari nationalpark ligger i Södra Savolax, på ett ca 40 km långt och 5–15 km brett område av Haukivesi, som ingår i Saimen. Inom nationalparken finns det 130 över en hektar stora öar och hundratals mindre öar. Nationalparkens totalareal är 95 km², av vilken 38 km² är land och 57 km² vatten.</p> <p>Syftet med besökarundersökningen i Linnansaari nationalpark var att bilda en helhetsbild av rekreationsbruket i området året runt. På vintern insamlades enkätmaterial 1.2–18.3.2012 vid den skridskoled som korsar Haukivesi och i ledens startpunkt i Rantasalmi. På sommaren insamlades materialet 9.6–8.9.2012 vid Sammakkonieni lägerområde och parkens 22 tältplatser. Undersökningen gav information om besökarstrukturen och besöken i parken. Samtidigt utreddes besökarnas upplevelser och åsikter om området och dess tjänster, skötsel och utvecklingsbehov. Även besökarnas penninganvändning och dess effekt på den lokala ekonomin undersöktes. Skillnaderna i en del av resultaten var betydande mellan sommar- och vintermaterialet.</p> <p>Av samtliga besökare bestod 21 % av lokala invånare, 59 % av inhemska turister och 20 % av utländska turister. I sommarsamplet var andelen utländska turister större (27 % svararna), medan lokalbefolkningens andel (33 %) var framträdande i vintersamplet. På sommaren övernattade 73 % av svararna inom nationalparken. De vanligaste sätten att övernatta i nationalparken var i båt eller i eget tält, och de flesta övernattade en natt i parken. Övernattarna vistades i parken i genomsnitt 3,2 dygn, dagsbesökarna 4,5 timmar. Den största besökargruppen bestod både på sommaren och på vintern av 25–34-åringar. Merparten kom till parken i sällskap på 2–5 personer, som bestod av familjemedlemmar. På vintern var det nästan lika vanligt att sällskapet bestod av vänner.</p> <p>De viktigaste orsakerna till besöken i Linnansaari nationalpark var att få beundra landskapen, uppleva naturen och koppla av och att komma bort från buller och föroreningar, på vintern också motionering. På sommaren var Linnansaari för de flesta besökare ett av de planerade målen för resan, men på vintern oftast det enda eller viktigaste målet för resan. De populäraste aktiviteterna bland besökarna var att njuta av naturen, att göra naturobservationer samt på vintern att åka med långfärdsskridskor.</p> <p>Besökarna var rätt nöjda med parken och dess tjänster. Besökarnas förväntningar uppfylldes i synnerhet vad gäller naturmiljön. Mest beröm av tjänsterna och anordningarna fick eldplatserna och veden. Mest förbättringar önskades i avfallshanteringen, och på sommaren även i mängden bryggor. Vad gäller miljön uppskattade besökarna mest det omväxlande landskapet.</p> <p>Föregående besökarundersökning i Linnansaari nationalpark gjordes år 2006. Det har inte skett betydande förändringar i rekreationsbruket i parken sedan dess. I och med att besökarantalet småningom vuxit har serviceutrustningens kapacitet utökats genom att man byggt vedbodar och ökat komposttoaletternas kapacitet.</p> <p>Linnansaari nationalpark hade år 2012 ca 29 500 besökare och deras totala inkomsteffekt på området var ca 2,6 miljoner euro och sysselsättningseffekten 31 årsverken.</p>		
NYCKELORD	Linnansaari nationalpark, besökarundersökning		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 182		
ISSN-L	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-295-015-4
ISSN (ONLINE)	1799-5388		
SIDANTAL	88 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	7
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	8
2.1 Alueen kuvaus.....	8
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	13
2.2.1 Kesäotanta.....	13
2.2.2 Talviotanta.....	15
2.2.3. Aineiston tallennus, raportointi ja analyysi.....	16
3 TULOKSET.....	18
3.1 Kävijärakenne.....	18
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	18
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	21
3.2 Käynti Linnansaaren kansallispuistossa.....	23
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	23
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	24
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	29
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	30
3.2.5 Saapuminen alueelle.....	35
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	38
3.2.7 Tietolähde.....	42
3.3 Kävijätyytyväisyys.....	44
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	44
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	46
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	51
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät.....	52
3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi.....	55
3.4 Vapaamuotoiset ajatukset.....	55
4 TULOSTEN TARKASTELU.....	57
4.1 Yhteenveto ja tulosten pohdintaa.....	57
4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin.....	62
4.3 Lopuksi.....	66
LÄHTEET.....	69
LIITTEET	
Liite 1 Aineiston suunniteltu keruuakataulu kesällä 2012.....	71
Liite 2 Aineiston toteutunut keruuakataulu kesällä 2012.....	72
Liite 3 Aineiston toteutunut keruuakataulu talvella 2012.....	74
Liite 4 Suomenkielinen kyselylomake.....	75
Liite 5 Vastaaajien mainitsemat matkan muut kohteet.....	79
Liite 6 Kävijätyytyväisyysindeksi ja sen osatekijät. Kesäotanta.....	81
Liite 7 Kävijätyytyväisyysindeksi ja sen osatekijät. Talviotanta.....	82
Liite 8 Vapaamuotoiset ajatukset. Kesäotanta.....	83
Liite 9 Vapaamuotoiset ajatukset. Talviotanta.....	88

1 Johdanto

Vuonna 1956 perustettu Linnansaaren kansallispuisto sijaitsee keskellä Haukivettä, Saimaan vesistöalueen pohjoisosassa. Kansallispuisto on vesireittien solmukohta, joten alueelle pääsee veneillen helposti sekä Savonlinnan, Joensuun, Varkauden että Heinäveden suunnasta. Puisto laajoinen järvenselkineen ja sokkeloisine saarilabyrintteineen onkin vesiretkeilijän paratiisi. Linnansaaren kansallispuisto soveltuu retkisatamaverkoston ja muun palveluvarustuksen puolesta sekä päiväretkeilykohteeksi että useamman päivän retkeilyyn ja veneilyyn. Puistoa halkovat laivaväylät ja retkisatamaverkosto yhdistävät Linnansaaren kansallispuiston kiinteäksi osaksi Saimaan vesiliikenne- ja melontareitistöjen kokonaisuutta, johon kuuluvat Linnansaaren lisäksi muut lähiseutujen suojelualueet, kuten Koloveden kansallispuisto sekä käyntikohteet suojelualueiden ulkopuolella.

Linnansaarella suojellaan Järvi-Suomen arvokasta saaristoluontoa ja luonnontilaista saaristomaisemaa. Saarien suojissa elelee Suomen uhanalaisin nisäkäs, saimaannorppa. Alueen kalasääskikanta on Suomen tiheimpiä. Kansallispuisto koostuu 130 saaresta sekä sadoista luodoista ja kareista, eikä sinne ole manneryhteyttä. Puiston suurimmassa saarella, Linnansaarella, sijaitsevat Sammakkoniemen leirintäalue ja retkisatama. Lisäksi huollettuja telttailualueita löytyy puiston eri saarilta 22. Pohjoisimmalta telttailualueelta Vuorikiukkaasta on lähes 40 kilometrin matka puiston eteläisimmille telttailualueille Hietasaareen ja Seurasaaressa. Metsähallituksen luontopalvelut vastaa alueen hoidosta ja ylläpitää kansallispuiston retkeilyrakenteita. Vuonna 2012 Linnansaaren kansallispuistoon tehtiin arviolta 29 500 käyntiä.

Tällä kävijätutkimuksella tuotettiin tietoa Linnansaaren kansallispuiston kävijärakenteesta, kävijöiden harrastuksista, käytön alueellisesta ja ajallisesta jakautumisesta sekä kävijätyytyväisyydestä. Linnansaaren kansallispuistosta on tehty aiemmin kaksi kävijätutkimusta, vuosina 1999 (Elme & Vänskä 1999) ja 2006 (Pulkkinen & Valta 2008). Näistä jälkimmäinen on toteutettu nykyisen tutkimuksen kanssa vertailukelpoisella menetelmällä, mikä mahdollistaa tulosten vertailun. Vakio-muotoinen lomake ja vakioidut keruumenetelmät mahdollistavat vertailun myös muilla suojelualueilla tehtyihin kävijätutkimuksiin.

Tutkimuksen tuloksia käytetään hyväksi alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui vuonna 2010 (Metsähallitus 2010). Alueen palveluvarustusta on kehitetty voimakkaasti 2000-luvulla ja sen odotetaan vastaavan lähivuosien kävijäpaineeseen. Tällä tutkimuksella selvitetään myös, kuinka puiston kehittäminen on vastannut kävijöiden tarpeisiin.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

Vuonna 1956 perustettu ja 1982 laajennettu Linnansaaren kansallispuisto sijaitsee Etelä-Savossa, valtatie 5:n itäpuolella Haukivedellä (kuva 1). Tähän 40 km pitkään ja 5–10 km leveään puistoon pääsee vain vesitse. Kesäisin Linnansaareen on laivayhteys Rantasalmen Porosalimesta ja Savonlinnan Oravista. Rantasalmelle on matkaa Savonlinnasta 44 km ja Varkaudesta 45 km. Oraviin on matkaa Savonlinnasta 40 km ja Varkaudesta 60 km. Veneilijät voivat saapua kansallispuistoon Savonlinnasta tai Varkaudesta niiden välillä kulkevaa laivareittiä seuraten. Heinäveden ja Joensuun suunnasta tulevat pääsevät puiston pohjoisosiin Tappuvirran kautta. Puiston alueelta on vesiyhteys Joutenveden kautta Koloveden kansallispuistoon.

Linnansaaren vesillä on sopivia rantautumispaikkoja kaikenkokoisille vesikulkuneuvoille. Puiston alueella on pääsaarella sijaitsevan Sammakkoniemen leirintäalueen lisäksi 22 muuta tulipaikoin varustettua telttailualueita (kuva 2, s. 10). Kaikki telttailualueet on varustettu nuotiokehällä, polttopuuvajalla, käymälällä sekä piknikpöydillä. Kaikilla telttailualueilla on lisäksi opastustaulu, jossa on puiston kartta.

Linnansaaren kansallispuiston monivivahteinen saaristo edustaa tyypillisintä suomalaista järvi- luontoa. Alueella on 130 yli hehtaarin kokoista saarta sekä satoja pieniä luotoja ja kareja. Suurin saarista on kansallispuiston pääsaari Linnansaari (kuva 2, s. 10), jonka erikoispiirteisiin kuuluvat karujen rantakallioiden taakse piiloutuvat lehtomaiset metsät lukuisine puulajeineen. Maastoon ja maisemiin voi tutustua seuraamalla saaren luontopolkuja.

Kuva 1. Linnansaaren kansallispuiston sijainti ja kulkuyhteyskartta. © Metsähallitus 2013, © Karttakeskus Lupa L5293.

Linnavuoren näköalapaikka sijaitsee korkealla kalliomäellä pääsaaren luoteisosassa (kuva 2). Näköalapaikalle pääsyä on helpotettu rakentamalla sinne vievälle polulle portaita. Saaren eteläpäässä Linnansaaren torpan pihapiirissä ylläpidetään valtakunnallisesti merkittävää perinnumaisemaa – avoimia niittyjä ja lehtimetsiä – ja samalla tarjotaan elinmahdollisuuksia niille eläin- ja kasvilla-

jeille, jotka elävät vain perinnebiotoopeilla. Linnansaaren luonnonhoidossa kiinnitetään erityistä huomiota lehtimetsien säilymiseen. Saarella aiemmin pitkään jatkunut kaskiviljely on aloitettu uudelleen 1990-luvun alussa vanhan kulttuurimaiseman elvyttämiseksi. Torppaa lähinnä olevia alueita laidunnetaan ja niitetään vuodesta toiseen, mikä on keskeinen edellytys niitylajiston säilymiselle. Hoitotyössä on tehty yhteistyötä muun muassa WWF:n kanssa ja Linnansaassa onkin järjestetty kaikille avoimia hoitotalkooleirejä jo useana vuonna. Laitumilla käyskentelee maatiaisrotuisia lampaita, ja hoitotöissä vaalitaan perinteisiä työmenetelmiä. Perinnemaisemien ja -taitojen ylläpitämistä vaaliva yhdistys Maatiainen Ry palkitsi Linnansaaren torpan vuoden perinnemaisemaksi vuonna 2009 (Maatiainen Ry 2012).

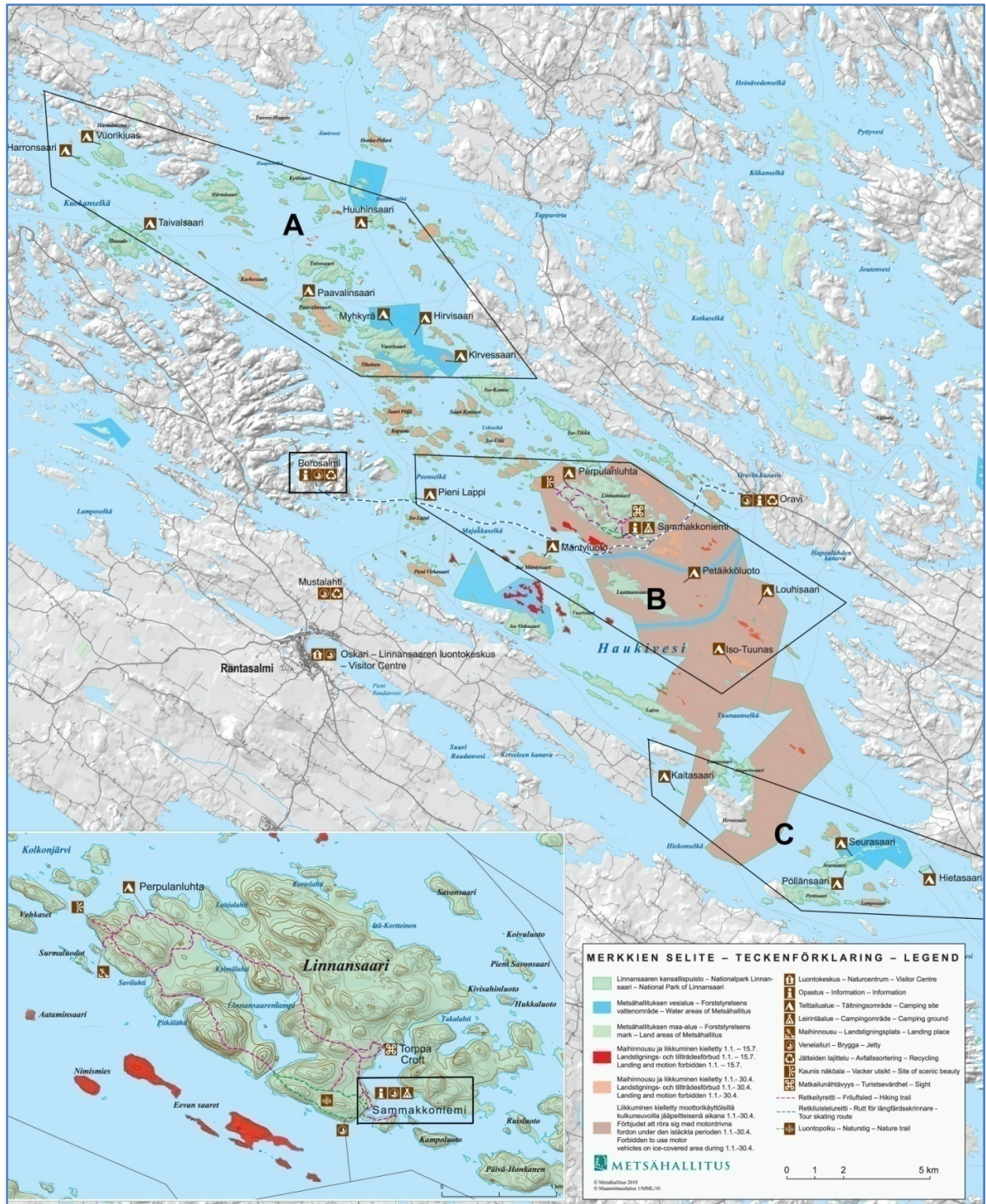
Linnavuoren näköalapaikalta avautuu näkymä yli Haukiveden. Kuva: Metsähallitus / Anne Pyykönen.

Linnansaaren kansallispuistossa on hyvät mahdollisuudet nähdä saimaannorppa. Haukivedellä puiston alueella tai sen välittömässä läheisyydessä elelee 55–75 kotipaikalleen uskollista norppaa, kun koko Saimaalla niitä oli talvella 2012 Metsähallituksen arvion mukaan 310 yksilöä. Arviolta 20 % kaikista saimaannorpista talvehtii Linnansaaren kansallispuiston alueella.

Kansallispuisto on myös Suomen suurimpiin petolintuihin kuuluvan kalasääsken elinaluetta, ja Linnansaaren kanta on maamme tiheimpiä. Kalasääsket tekevät pesänsä rantamäntyjen vankkoihin latvoihin. Myös Suomen uhanalaisin lintu valkoselkätikka pesii kansallispuiston alueella. Kun lehtipuuvaltaiset, runsaasti lahoppuustoa sisältävät metsät ovat vähentyneet metsätalouden ja kuusettumisen myötä, Linnansaassa suojeltavat vanhat ja valoisa lehtimetsiköt tarjoavat valkoselkätikalle riittävästi lahoppuuta ruokailupaikoiksi.

Pääsaaren eteläosassa sijaitseva Sammakkoniemen leirintäalue (ks. kuva 2) on retkeilijöiden ja veneilijöiden käytössä koko sulan veden ajan. Talvisaikaan Sammakkoniemi toimii levähdyspaikkana kansallispuiston halki kulkevalla retkiluistelureitillä, jonka lähtöpisteinä ovat Rantasalmen Porosalmi ja Savonlinnan Oravi. Leirintäaluetta hoitaa ympärivuotisesti Metsähallituksen yhteistyöyrittäjä. Sammakkoniemen laiturin pienvenepaikkojen ja telttailualueen käytöstä peritään maksu reittiliikenteen toimintakaudella, joka on viime vuosina jatkunut juhannukselta elokuun puolivälin tienoille. Myös sauna ja majoitusaittoja on vuokrattavana ja kahvila-kioski on avoinna kesäisin reittiliikenteen kaudella sekä talvella luistelusesonkiaikana. Sammakkoniemessä on vuokrattavana veneitä, kanootteja ja muita varusteita sekä myytävänä kansallispuiston karttoja. Leiriytyminen on kansallispuistossa sallittu ainoastaan telttailualueilla, jotka ovat Sammakkoniemeä lukuun otta-

matta maksuttomia. Rantautumista ja liikkumista on rajoitettu rajoitusalueilla (kuva 2). Merkittävänä huomionosoituksena Kuopion Pursiseura ry valitsi Metsähallituksen ylläpitämät Linnansaaren retkisatamat vuoden 2012 vierasvenesatamaksi (Kuopion Pursiseura ry 2012).

Kuva 2. Linnansaaren kansallispuisto ja aineiston keruuta varten laadittu aluejako. Puiston keskivaiheilla sijaitseva pääsaari Linnansaari on kuvattu suurennettuna kuvan vasemmassa alalaidassa. Kesällä aineiston keruupaikat olivat Sarmakkoniemi, Pohjoiset telttailualueet (A), Keskiset telttailualueet (B) ja Eteläiset telttailualueet (C). Talvella aineistoa kerättiin Sarmakkoniemessä sekä karttaan katkoviivoin merkityn retkiluistelureitin lähtöpisteissä Porosalmella ja Oravissa. Vastaajilla oli kyselyyn vastatessaan käytössään tämä kartta kävijätutkimuksen karttana nro 1. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot Linnansaaren kansallispuistosta vuonna 2012. Tarkempaa ja ajantasaista tietoa Linnansaaren kansallispuistosta löytyy mm. Luontoon.fi-verkkopalvelusta (Metsähallitus 2012a). Tätä tutkimusta varten määritelty lähialue on esitetty kuvassa 3.

Taulukko 1. Linnansaaren kansallispuistoa kuvaavat tärkeimmät tiedot vuonna 2012.

LINNANSAAREN KANSALLISPUISTO	
Perustamisajankohta	1956, laajennettu 1982
Sijainti	Etelä-Savossa, Savonlinnan ja Varkauden kaupunkien sekä Rantasalmen kunnan alueella
Pinta-ala	Kokonaispinta-ala on 95 km ² , josta maata 38 km ² ja vesiä 57 km ²
Käyntimäärä	29 500 (2012, arvioitu), 31 000 (2011)
Palvelut	<p>Metsähallituksen palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sammakkoniemen leirintäalue, telttailualue ja majoitusaittoja, kioski, sauna ja kaivo (tutkittu puhdas vesi), keittokatos, nuotiopaikka - Sammakkoniemen pienvienelaituri, 10 paikkaa - Huolletut telttailualueet, 22 kpl - Oskari – Linnansaaren luontokeskus, Rantasalmi - Nestori – Saimaan luontonäyttely, Savonlinnan maakuntamuseo <p>Yrittäjien tarjoamat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sammakkoniemen leirintäalueella kioski sekä ruokailupalveluita tilauksesta ryhmille, kanoottien ja soutuveneiden vuokrausta - Ohjelmopalveluita, mm. melontaretkiä ja venekuljetuksia kansallispuistossa - Kansallispuiston lähialueella ravintola-, kahvila-, majoitus- ja ohjelmopalveluita
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luontomatkailu, luonnon virkistyskäyttö, kotitarvekalastus
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Valmistunut vuonna 2010 (Metsähallitus 2010)

Kuva 3. Linnansaaren kansallispuisto (ruskehtava raja) ja tätä tutkimusta varten määritelty lähialue (punainen raja). Kartta oli vastaajien käytettävissä kävijätutkimuslomakkeen karttana 2. Lähialueeseen rajattiin kuuluvaksi Linnansaaren kansallispuiston sijaintikunnat Savonlinna, Varkaus ja Rantasalmi sekä Etelä-Savon lähikunnat Enonkoski, Kerimäki, Punkaharju ja Sulkava.

2.2 Aineisto ja menetelmät

2.2.1 Kesäotanta

Kävijätutkimuksen kesäaineisto kerättiin 9.6.–8.9.2012. Keruupaikat oli ryhmitelty neljään osaan siten, että Sammakkoniemi yhdessä torpan kanssa muodosti yhden keruualueen ja puiston pohjoiset, keskiset ja eteläiset telttailualueet muodostivat kukin oman keruualueensa (ks. kuva 2). Pohjoiseen keruualueeseen kuuluivat Vuorikiukas, Harronsaari, Paavalinsaari, Taivalsaari, Myhkyrä, Hirvisaari, Kirvessaari ja Huuhinsaari. Keskisellä keruualueella olivat puolestaan Perpulanluhta pääsaaren pohjoispäässä, Pieni-Lappi, Mäntyluoto, Petäikköluoto, Iso-Tuunas ja Louhisaari. Eteläisellä keruualueella aineistoa saatiin Kaitasaaren, Seurasaaren, Pöllänsaaren ja Hietasaaren telttailualueilta.

Otantakehikon (taulukko 2) mukaisesti suunnitelmassa oli kerätä lomakkeita ainoastaan yhdellä näistä neljästä keruualueesta kunakin keruupäivänä. Keruupäiviä suunniteltiin kesä-syyskuulle yhteensä 35 siten, että ne jakautuisivat tasaisesti eri viikonpäiville ja että kultakin keruualueelta saataisiin alueen todelliseen käyttöön ja kävijämäärään suhteutettu otos (taulukko 2 ja liite 1). Ottaen huomioon Linnansaaren haastavat keruulosuhteet keruupäiviä pyrittiin sijoittamaan iltopäivä-aamupäivä-pareiksi, jotta liikkumisen järjestelyt helpottuisivat (liite 1).

Taulukko 2. Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimuksen 2012 otantakehikko, kesäotanta. Vastaavanlaista kehikkoa ei laadittu talviotantaa varten.

Keruupaikka	Kohderyhmä	Havaintoja (tavoite)	Keruupäiviä
Pääsaari: Sammakkoniemi	Kaikki kävijät	275	20
Pohjoiset telttailualueet (A)	Kaikki kävijät	50	5
Keskiset telttailualueet (B)	Kaikki kävijät	50	5
Eteläiset telttailualueet (C)	Kaikki kävijät	50	5
Yhteensä		425	35

Aineiston keräsivät pääsääntöisesti Toni Vanninen (244 lomaketta) ja Heli Rekiranta (169). Muutaman lomakkeen keräsivät huoltotöiden yhteydessä Metsähallituksen kenttäväkeä edustavat Arto Viitanen ja Sere Reiman.

Otokseen pyrittiin poimimaan mukaan kaikki telttailualueilla aineiston keruuaikoina vierailevat 15 vuotta täyttäneet henkilöt. Haastattelija esitteli lomakkeen ohjeineen kävijöille sitä mukaa, kun hän vapautui asioinnista toisten haastateltavien kanssa. Samalla haastateltavalle esiteltiin kyselylomakkeeseen liittyvät kartat. Karttaan 1 (kuva 2, s. 10) oli merkitty Linnansaaren kansallispuiston alue telttailupaikkoineen ja tärkeine paikannimineen ja kartassa 2 (kuva 3, s. 12) oli punaisella rajattuna tutkimusta varten määritelty lähialue. Haastateltaville annettiin lomakkeen täyttämiseksi vaadittavat välineet kuten kynä, kirjoitusalus ja tarvittaessa silmälasit. Lomakkeen täyttäminen kesti keskimäärin 15 minuuttia. Haastateltavalle tarjottiin jälkepäin mahdollisuutta osallistua arvontaan, jossa palkintona oli Linnansaari-aiheisia tuotteita. Valtaosa haastatelluista jättikin nimensä ja osoitetietonsa arvontaa varten.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiomuotoista kävijätutkimuslomaketta, joka muokattiin Linnansaaren kansallispuistoa varten sopivaksi (liite 4). Vakiolomaketta ja -menetelmiä käytettäessä tutkimus on vertailukelpoinen Metsähallituksen muiden vastaavien tutkimusten kanssa (Kajala ym. 2009). Saman lomakkeen ja menetelmän käyttö peräkkäisissä kävijätutkimuksissa

Linnansaarella mahdollistaa myös alueen käytössä tapahtuneiden muutosten vertailun pitkällä aikavälillä.

Jo ennen tutkimuksen alkua päätettiin, että tarvittaessa keruupäivien suhteen voidaan olla joustavia. Esimerkiksi erittäin huonon sään sattuessa voitaisiin aikatauluja tarvittaessa muuttaa. Liitteessä 1 on esitetty alun perin suunniteltu ja liitteessä 2 lopulta toteutunut aineiston keruu-aikataulu. Näiden vertailu osoittaa, että alkuperäisestä suunnitelmasta poikettiin hyvin paljon, mikä johtui lähinnä kesän 2012 vaihtelevista veneilykeleistä. Alkuperäisestä suunnitelmasta poikettiin myös siten, että yhtenä keruupäivänä saatettiin kerätä lomakkeita usealla eri keruualueella esimerkiksi keliolosuhteiden vuoksi. Lisäksi toinen aineistonkerääjä vietti paljon aikaa Sammakkoniemessä ja torpalla muiden töiden vuoksi, joten aineistoa saatiin myös kokonaan keruu-aikataulun ulkopuolisina päivinä (liitteen 2 jälkimmäinen taulukko). Jokaiselta keruupäivältä pidettiin keruupäiväkiriä, johon kirjattiin sääolot, keruun kesto, kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, keruupaikka sekä muita huomioitavia asioita.

Kesäotannon vastauksista 65 % saatiin Sammakkoniemestä (taulukko 3). Telttailualueiden keruupisteiltä saatiin hieman vähemmän havaintoja kuin otantakehikossa (taulukko 2) oli suunniteltu. Valtaosa vastaajista täytti lomakkeen itse haastattelupaikalla, mutta neljää vastaajaa haastattelija avusti täyttämällä lomakkeen haastateltavan vastauksien mukaisesti. Postitse saatiin 6 % vastauksista. Vastauksille asetettu määrällinen tavoite oli noin 425 kappaletta (taulukko 2), ja se toteutui. Lomakkeita kerättiin 426, joskin yhdeksän lomaketta hylättiin tallennusvaiheessa lähinnä niiden puutteellisuuden vuoksi. Lomaketta ei tallennettu, mikäli enemmän kuin puolet kohdista oli täyttämättä tai jos vastaaja oli syntynyt vuoden 1996 jälkeen. Hyväksytyjä lomakkeita kertyi näin kesäkaudelta kaikkiaan 417 kpl (taulukko 3). Kyselylomake oli valittavissa suomen-, englannin- ja saksankielisenä. Kerätyistä lomakkeista 73 % oli suomeksi, 14 % englanniksi ja 13 % saksaksi.

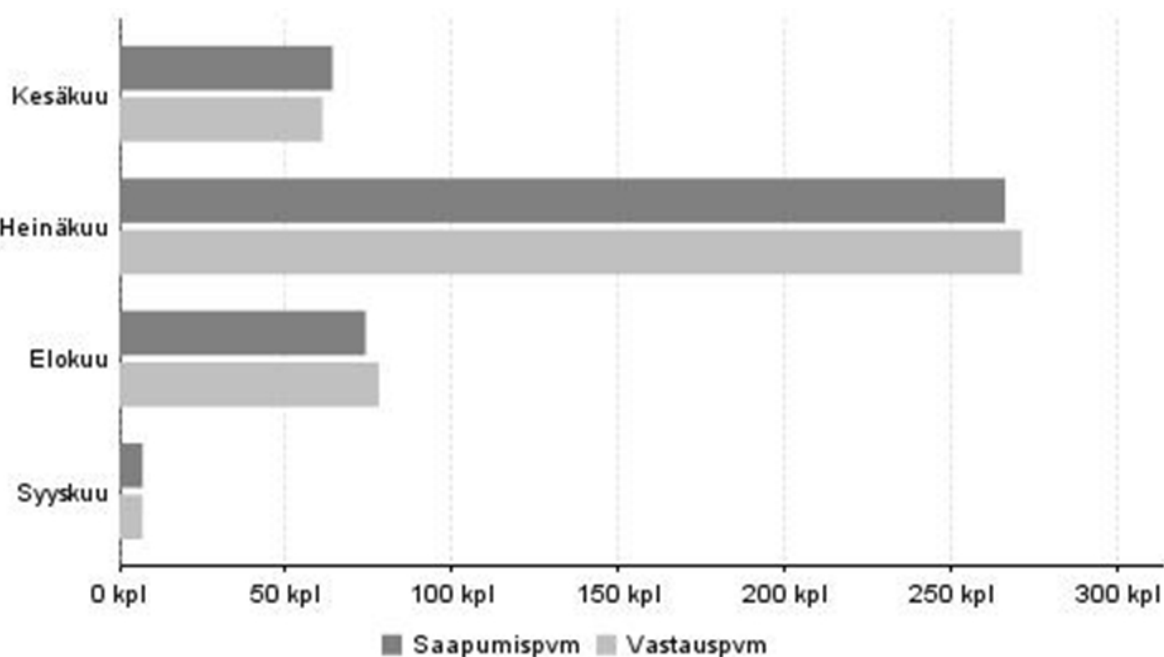
Taulukko 3. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Linnansaaren kansallispuistossa kesä- ja talvikaudella 2012.

Haastattelupaikka	Kesäotanta		Talviotanta	
	kpl	%	kpl	%
Sammakkoniemi	272	65	83	53
Pohjoiset telttailualueet (kesä)	47	11		
Keskiset telttailualueet (kesä)	66	16		
Eteläiset telttailualueet (kesä)	32	8		
Porosalmi (talvi)			75	47
Yhteensä	417	100	158	100

Lomakkeita kerättiin sekä suhteellisesti että absoluuttisesti eniten heinäkuussa (taulukko 4 ja kuva 4). Taulukon 4 lukuja tarkastellessa on hyvä muistaa, että keruupäiviä tuli rutkasti lisää alkuperäiseen suunnitelmaan nähden, sillä lomakkeita kerättiin myös satunnaisesti omien töiden ohessa. Tällöin valikoituneet keruupäivät olivat satunnaisia (liitteen 2 jälkimmäinen taulukko), eivätkä kuukauden arvioidun käyntimäärän mukaan suunniteltuja (liitteen 2 ensimmäinen taulukko). Omien töiden ohessa valikoituneet keruupäivät eivät ole rinnastettavissa suunniteltuihin keruupäiviin muun muassa siksi, että keruu-aika ei tällöin aina välttämättä ollut sama 5 tuntia (klo 10–15 tai klo 15–20). Kesäkuulle tuli 4 tällaista keruupäivää, joina kunakin kerättiin 1–4 lomaketta, joten se laskee kesäkuun kokonaiskeskiarvoa melkoisesti.

Taulukko 4. Kesäkaudella kerättyjen lomakkeiden määrä keruupäiviin suhteutettuna kuukausittain.

Kuukausi	Suunnitelman mukaiset, toteutuneet keruupäivät	Lomaketta / keruupäivä	Kaikki toteutuneet keruupäivät	Lomaketta / keruupäivä
Kesäkuu	5	12,2	9	6,7
Heinäkuu	18	15,06	21	12,9
Elokuu	7	11,14	8	9,75
Syyskuu	1	7	1	7
Yhteensä	32		39	

Kuva 4. Vastausten jakautuminen kuukausittain kesäotannassa.

2.2.2 Talviotanta

Linnansaaresta ei ollut käytettävissä aiempia talviaikaa koskevia kävijätutkimuksia, joten suunnitelma laadittiin aluetuntemuksen perusteella. Kesä- ja talviotannan tutkimusalue oli sama, mutta haastattelupisteet olivat erilaiset. Molemmissa otannoissa käytettiin myös samaa lomaketta, joskin palveluita, harrastuksia ja käyntikohteita koskeviin vastausvaihtoehtoihin tehtiin joitakin muutoksia niin, että ne olivat talvikävijöille sopivia. Talvikauden kyselylomakkeita oli suomeksi ja englanniksi. Lomakkeiden keruupäivinä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin keruupaikka, keruun kesto, kerättyjen lomakkeiden määrä, sääolot sekä muita esille nousseita asioita.

Talvella puiston käynnit keskittyivät luistelureitille, koska talviaikainen käyttö pyritään ohjaamaan retkiluistelureitille ja sen yhteydessä oleville taukopaikoille. Hiihtolomien aikaan luistelureitit välittömään läheisyyteen oli sääolojen salliessa avattu perinteinen latu. Luistelu- ja latureitti kulki kansallispuiston halki, ja sen linjaus on merkitty katkoviivalla kuvaan 2 (s. 10).

Haastattelupisteiksi valittiin Porosalmen safaritalo, Oravin kyläkauppa ja Sammakkoniemen kioski. Oravin kyläkauppa todettiin ongelmalliseksi haastattelupisteeksi, koska siellä retkiluistelijat

hajaantuivat nopeasti muihin palvelukohteisiin tai kiirehtivät koteihinsa, ja niinpä Oravissa haastatteluja toteutettiin hyvin vähän. Sammakkoniemen kioskilla sisätilojen pieni kapasiteetti rajoitti haastatteluja vilkkaimpina päivinä. Otantakehikkoa ei tehty ennakkoon. Talviaikana sääolot vaikuttavat kesäaikaa enemmän käyntiaktiivisuuteen, joten mahdollisuuksien mukaan haastattelupäiviä valittiin tulevien sääolojen mukaan hyvin lyhyelläkin varoitusajalla. Haastattelijat olivat Janne Kankkunen ja Oskari Laitinen. He molemmat olivat opiskelijoita, joten haastattelupäiviä suunniteltiin myös heidän opiskelurytminsä mukaan. Tavoitteena oli 21 haastattelupäivää, joista toteutui 14 (liite 3).

Tavoitteena talvikauden otannassa oli 170 lomaketta. Täytettyjä lomakkeita saatiin 161 kappaletta (liite 3), joista kolme hylättiin. Lopulliseksi vastausmääräksi tuli siis 158. Saadut vastaukset jakautuivat melko tasaisesti Sammakkoniemen ja Porosalmen kesken (taulukko 3, s. 14). Muutama vastaus saatiin Oravista, mutta ne tallennettiin Sammakkoniemen otantaan. Kieltäytyjien määrä oli merkittävä, koska monet kävijät eivät kylmettymisriskin vuoksi halunneet jäädä täyttämään liian paljon aikaa vievää haastattelulomaketta.

Vastausten vähäisen määrän vuoksi talvikauden tulokset ovat lähinnä suuntaa antavia. Raportissa talviotannan tulokset esitetään pääosin kesäotannan rinnalla. Ulkomaalaisten osuus oli talviotannassa niin vähäinen (3 %), ettei talven tuloksia ole eritelty tai vertailtu kotimaisten ja ulkomaisten vastaajien kesken, kuten kesäotannan tuloksien analyysissä paikoin tehtiin.

2.2.3. Aineiston tallennus, raportointi ja analyysi

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Tallennusvaiheessa vastauksissa ilmeni vajavaisuuksia ja ristiriitaisuuksia, joita korjattiin tai täydennettiin mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi saman vastaajan muita vastauksia apuna käyttäen. Tutkimusta tehtäessä havaittiin, että kyselylomakkeen (ks. liite 4) toimivuutta tulisi pohtia ainakin seuraavien kysymysten kohdalla:

- Lomakkeen kysymysten 2 ja 3 vastaukset olivat toisinaan hankalia tulkita. Kaikki vastaajat eivät selvästi tienneet, missä puiston tai lähialueen rajat todella kulkevat, eivätkä olleet lukeneet apuna olleita karttoja. Vastauksissa oli ristiriitoja alueella (tai lähialueella) vietetyn kokonaisajan ja alueella vietettyjen öiden määrän kesken. Toisinaan kansallispuistossa oli vastauksen mukaan vietetty enemmän aikaa kuin kansallispuistossa ja lähialueella yhteensä. Kysymysten haastavuutta lisäsi se, että kun kysymyksessä 2b kysytään viipymää kansallispuistossa ja lähialueella yhteensä, kysymyksessä 3b tiedustellaan yöpymisten määrää yöpymistavoittain vain kansallispuiston ulkopuolella lähialueella. Moni saattoi noudattaa vastauksissaan samaa logiikkaa kuin kysymyksissä 2a ja 3a, joissa kysyttiin viipymää ja öitä kansallispuiston alueella.

- Käännösvirheen vuoksi kysymyksen 2c vastaukset oli hylättävä kaikilta niiltä saksankielisen lomakkeen täyttäneiltä, jotka olivat antaneet siihen suuremman arvon kuin 1. Saksankielisessä lomakkeessa nimittäin kysyttiin, kuinka monta päivää kävijä viettää kansallispuiston alueella, mikäli hän viettää siellä useamman kuin yhden päivän.
- Kysymys 5 oli usein vaivaltaisesti täytetty, sillä vastaaja ei ehkä ymmärtänyt, että 5a-kohdassa hänen tuli listata kaikki käyttämänsä kulkuneuvot. Kohta 5b oli kuitenkin ongelmallisempi. Siihen oli usein vastattu ”henkilöauto” viimeisimpänä kulkuneuvona Linnansaareen, vaikka kohdassa 5a olikin listattu jokin vesikulkuneuvo. Tällaisissa tapauksissa tallennettiin aina mainittu vesikulkuneuvo kohtaan 5b. Nämä vastaukset osoittavat hyvin, että vastaajat eivät aina tienneet, missä kansallispuiston rajat kulkevat, ja se aiheutti ongelmia muissakin kysymyksissä (vrt. kysymykset 2 ja 3).
- Ne, jotka olivat jättäneet vastaamatta kysymykseen 7, eivät myöskään vastanneet kysymykseen 8 ja päinvastoin. Tämä johtunee kysymysten sijainnista lomakkeella.
- Lomakkeen kenties ongelmallisin kohta oli palveluiden ja rakenteiden määrän arviointi kysymyksessä 10a. Suuri osa oli joko jättänyt vastaamatta (ei huomannut määrä-saraketta) tai oli ymmärtänyt kysymyksen väärin. Monet olivat vastanneet määrään samalla logiikalla kuin laatuun, eli että vastaamalla 3 he luulivat kehuvansa palvelua. Nythän 3 on kuitenkin ”liian suuri”. Virheen yleisyyttä voi lisätä se, että arvosanan 2 merkitystä ei ole kirjoitettu sanallisesti ao. sarakkeeseen. Jos sarakkeessa lukisi, että 2 tarkoittaa sopivaa, vastaaja voisi todennäköisimmin valita arvosanan 2 ollessaan tyytyväinen palvelun tai rakenteen määrään.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseen käytettiin Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen vuonna 2009 kehittämää laskentamallia (Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009), joka on osa Metsähallituksen ASTA-tietojärjestelmää. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskemisessa käytetään ASTAan tallennettuja tietoja kävijöistä ja heidän rahankäytöstään sekä alueen vuotuista käyntimäärää. Laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Linnansaari kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan taajama/tiheä asutus. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Kesällä kyselyyn vastanneista 58 % oli miehiä ja 42 % naisia. Miesten keski-ikä oli noin 46 vuotta ja naisten 44 (taulukko 5). Ulkomaiset kävijät olivat koko aineiston keskiarvoon verrattuna nuorempia, ja selvästi nuorempia kuin kotimaiset kävijät. Miehistä iäkkäin oli 78-vuotias ja naisista 74-vuotias. Kesällä oli miesten suurin kävijäryhmä 25–34-vuotiaat ja naisten 35–44-vuotiaat (taulukko 6). Lähes puolet (47 %) vastaajista kuului ikäluokkiin 25–44-vuotiaat. Naisista heihin kuului vielä suurempi osa (55 %). Ulkomaisten vastaajien tarkastelussa korostui vastaajien nuori ikä, 69 % kuului ikäluokkiin 25–44-vuotiaat.

Talvella kyselyyn vastanneista puolet oli miehiä (50 %) ja puolet naisia (50 %). Vastaajien keski-ikä oli hieman alhaisempi kuin kesällä miesten keski-ikä ollessa noin 44 ja naisten 43 vuotta. Naisten suurin kävijäryhmä oli 25–34-vuotiaat ja miesten 45–54-vuotiaat (taulukko 6). Naisten suurin ikäryhmä kesäotannassa, 35–44-vuotiaat, oli talviaineistossa vasta neljänneksi suurin. Talviotannassa ulkomaisten vastaajien osuus oli niin pieni, ettei ikäryhmien tarkastelu ollut mielekäästä.

Kesällä vastanneista 61 %:lla oli ylempi tai alempi korkeakoulututkinto (taulukko 7). Ulkomaisten vastaajien joukossa vastaava luku oli 77 %. Ammattikoulu- tai opistotason tutkinto oli 36 %:lla kaikista kesällä vastanneista. Naisten koulutustaso oli keskimäärin hieman korkeampi kuin miesten.

Talviotannassa koulutustason jakauma oli kaikkia vastanneita tarkastellen kesän kaltainen. Miehet olivat kuitenkin hieman korkeammin koulutettuja kuin kesäotannassa.

Taulukko 5. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja Linnansaaren kansallispuistossa kesäkaudella 2012. Kursivoidut kohdat viittaavat vain osaan vastanneista. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 411, joista 110 ilmoitti kotimaakseen jonkin muun kuin Suomen.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	46,18	43,80	45,18
<i>keski-ikä (kotimaa Suomi)</i>	<i>48,19</i>	<i>46,38</i>	<i>47,46</i>
<i>keski-ikä (kotimaa muu)</i>	<i>40,02</i>	<i>37,52</i>	<i>38,87</i>
län keskihajonta	13,52	12,70	13,22
Minimi-ikä	15	16	15
Maksimi-ikä	78	74	78
Moodi	32	30	30
Mediaani	47	42	44

Taulukko 6. Vastanneiden jakautuminen ikäluokkiin sukupuolen mukaan kesä- ja talvikaudella 2012.

Ikäluokka	Kesäotanta						Talviotanta					
	Mies		Nainen		Kaikki		Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
15–24	6	3	4	2	10	2	6	8	2	3	8	5
25–34	59	25	41	24	100	24	17	23	28	36	45	29
35–44	42	18	54	31	96	23	15	20	9	12	24	16
45–54	58	24	34	20	92	22	18	24	23	29	41	27
55–64	52	22	27	16	79	19	13	17	13	17	27	18
65–	22	9	12	7	34	8	6	8	3	4	9	6
Yhteensä	239	100	172	100	411	100	75	100	78	100	154	100

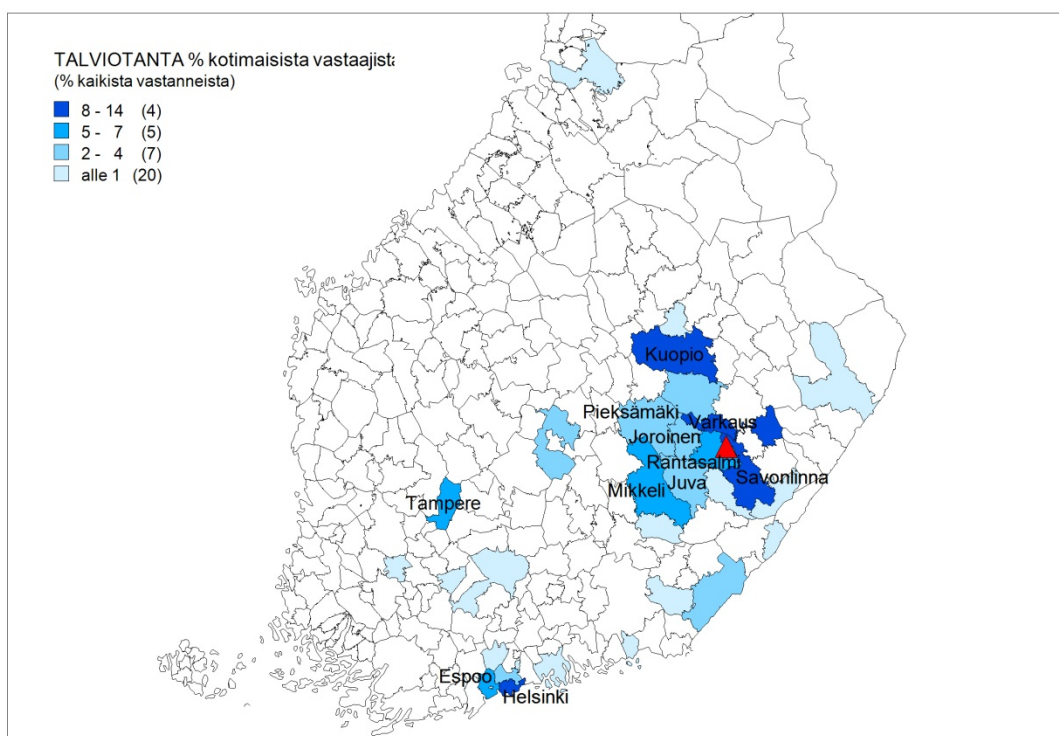
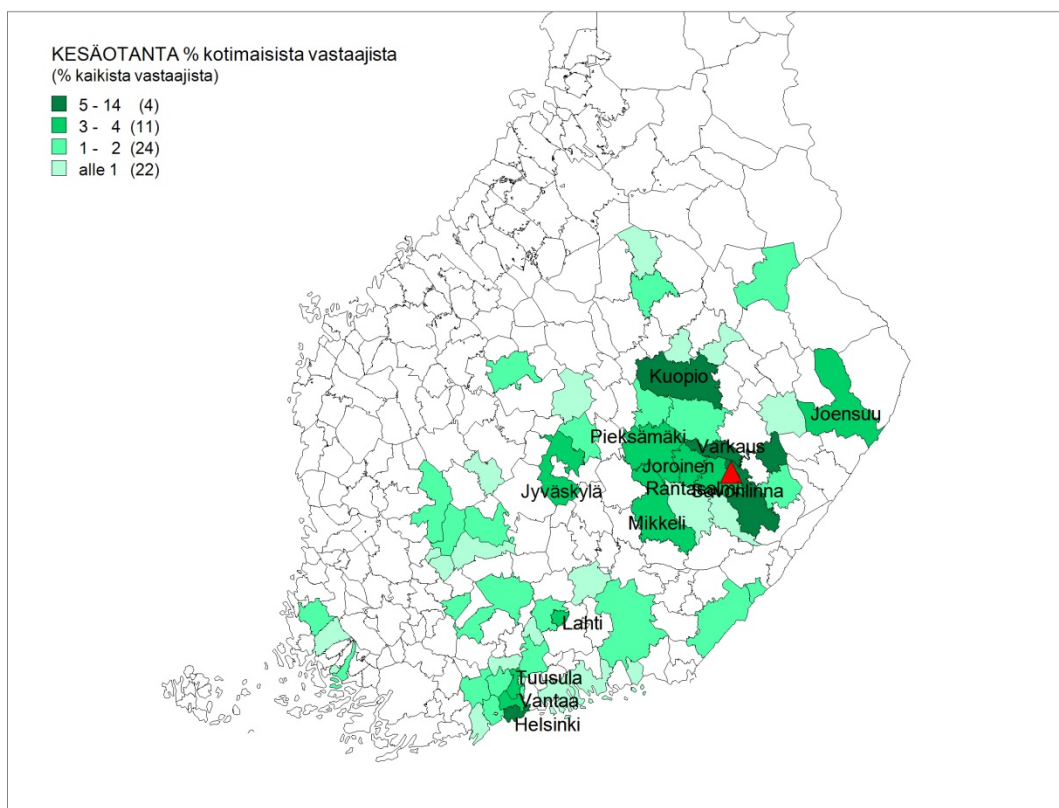
Taulukko 7. Vastanneiden ammatillinen koulutus sukupuolen mukaan kesäkaudella 2012.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	38	17	21	13	59	15
Opistotasoinen tutkinto	45	20	37	23	82	21
Alempi yliopisto- tai korkea-koulututkinto	42	18	32	20	74	19
Ylempi yliopisto- tai korkea-koulututkinto	94	41	70	43	164	42
Ei ammatillista tutkintoa	11	5	4	2	15	4
Yhteensä	230	100	164	100	394	100

Kaikista vastaajista paikallisia asukkaita oli 21 %, kotimaisia matkailijoita 59 % ja ulkomaisia matkailijoita 20 %. Paikalliseksi asukkaaksi määritellään tässä puiston lähialueella (ks. kuva 3 sivulla 12) asuvat vastaajat. Kesällä vastanneista oli paikallisia asukkaita 17 %, kotimaisia matkailijoita 56 % ja ulkomaisia matkailijoita 27 %. Talven otoksessa puolestaan oli paikallisia asukkaita huomattavasti kesää enemmän, 33 %. Talvella oli kotimaisia matkailijoita 65 % ja ulkomaisia matkailijoita 3 % vastaajista.

Kunnittain tarkastellen kotimaisten kävijöiden asuinkunnat olivat kesällä tavallisesti Etelä- ja Pohjois-Savon kuntia sekä Etelä-Suomen isoja kaupunki- ja asutuskeskuksia (kuva 5). Linnansaareen saavuttiin tavallisimmin Helsingistä (14 %), Varkaudesta (10 %), Savonlinnasta (9 %) ja Kuopios-ta (6 %). Talvella vastanneiden neljän yleisimmän asuinkunnan joukosta löytyivät samat neljä kuin kesäotannassakin, mutta hieman eri järjestyksessä (kuva 5). Yleisimmin asuinkunnaksi mainittiin Varkaus (14 %), Helsinki (13 %), Savonlinna (10 %) tai Kuopio (9 %).

Ulkomaalaisista valtaosa saapui Keski-Euroopan maista (taulukko 8). Ulkomaisia vastaajia oli eniten Saksasta (10 % kaikista vastaajista), Yhdistyneestä kuningaskunnasta (3 %), Sveitsistä (2 %), Alankomaista (2 %) ja Venäjältä (2 %). Pisin matka Linnansaareen oli ollut Australiasta, Yhdysvalloista ja Nepalista tulleilla.

Kuva 5. Vastanneiden kotimaisten kävijöiden asuinkunnat. Prosenttiosuudet ovat osuuksia kaikista kotimaisista vastaajista (kesällä n = 297 ja talvella n = 149). Linnansaaren kansallispuiston sijainti on merkitty karttoihin punaisella kolmiolla. © Metsähallitus 2013, © Maanmittauslaitos 1/MML/13.

Taulukko 8. Vastanneiden kotimaa kesä- ja talviotannassa.

Kotimaa	Kesäotanta		Talviotanta	
	kpl	%	kpl	%
Suomi	307	74	154	97
Saksa	43	10	1	1
Yhdistynyt kuningaskunta	11	3		
Sveitsi	10	2	2	1
Alankomaat	8	2		
Venäjä	7	2		
Ranskan tasavalta	5	1		
Belgia	5	1		
Espanja	3	1		
Italia	3	1		
Australia	2	0		
Israel	2	0		
Liettua	2	0		
Puola	2	0		
Yhdysvallat	2	0		
Itävalta	1	0		
Japani	1	0		
Nepal	1	0		
Viro			1	1
Ei tiedossa	2	0		
Yhteensä	417	100	158	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Linnansaaren kansallispuistoon saavuttiin tavallisimmin 2–5 hengen seurueessa, niin kesällä (86 % vastanneista) kuin talvellakin (73 %). Talvikaudella oli kesäkautta yleisempää liikkua joko yksin tai yli 5 hengen seurueessa (taulukko 9). Seurueen koossa ei ollut merkittävää eroa kotimaisten ja ulkomaisten kävijöiden välillä.

Kesäotannassa 104 vastaajaa mainitsi seurueessa olevan mukana alle 15-vuotiaita (taulukko 10). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 2, ja heidän ikänsä oli keskimäärin 8 vuotta. Liikuntaesteisiä oli vain yhdessä seurueessa, yksi henkilö. Talven tulokset olivat samankaltaisia, joskin vain 11 vastaajaa 140:sta mainitsi seurueessa olevan myös lapsia. Lapsia noissa seurueissa oli enemmän kuin kesällä, keskimäärin 2,5 lasta seuruetta kohti.

Kesäkaudella suurin osa vastaajista oli tullut kansallispuistoon oman perheen (71 %) tai ystävien (25 %) kanssa (taulukko 11). Seurueiden rakenne oli samankaltainen talviaikaankin, mutta ystäväporukalla liikkuminen oli silloin huomattavasti kesäaikaan yleisempää ja oman perheen kanssa liikkuminen vastaavasti harvinaisempaa (taulukko 11). Talvella liikuttiin myös kesää yleisemmin työporukalla tai muiden sukulaisten kanssa. Muina seuruetyyppinä (taulukon 11 kohta ”jokin muu”) mainittiin kesällä partneri (kaksi mainintaa), talkooleiriporukka (kaksi mainintaa), koira (yksi maininta) ja laivan miehistö (yksi maininta).

Taulukko 9. Vastanneiden seuruetiedot kesällä ja talvella.

Seurueen koko	Kesäotanta		Talviotanta	
	kpl	%	kpl	%
Yksin	17	4	18	11
2–5 hengen seurue	348	86	116	73
6 tai useamman hengen seurue	40	10	24	15
Yhteensä	405	100	158	100

Taulukko 10. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Linnansaaren kansallispuistossa kesäkaudella 2012.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	388	3,3	2,05	2	2	2	4	18
Seurueessa alle 15-vuotiaita	104	2,0	1,06	1	1	2	2	6
Seurueessa liikuntaesteisiä	1	1,0		1	1	1	1	1

Taulukko 11. Seurueen koostumus kesä- ja talvikaudella 2012.

Seurue	Kesäotanta		Talviotanta	
	kpl	%	kpl	%
Oman perheen jäsenet	258	71	66	47
Ystävät	91	25	59	42
Muut sukulaiset	7	2	6	4
Jokin muu	6	2		
Työtoverit			6	4
Ohjelmapalveluyrityksen asiakkaat	3	1		
Kerho tai yhdistys			2	1
Yhteensä	365	100	139	100

3.2 Käynti Linnansaaren kansallispuistossa

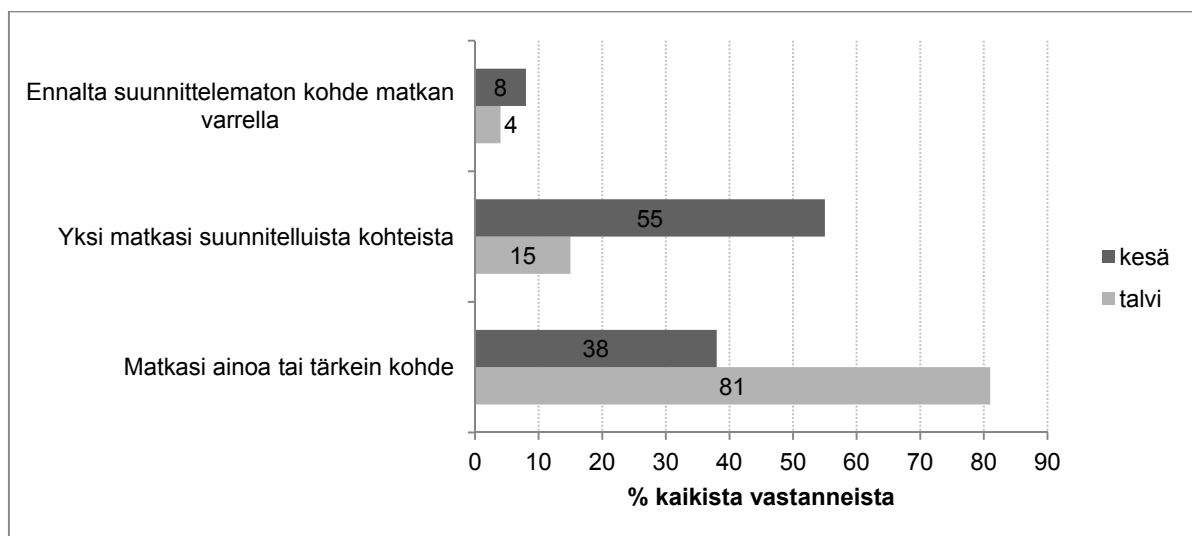
3.2.1 Kohteen tärkeys

Kesällä Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimukseen vastanneista reilusti alle puolet (38 %) piti Linnansaarta matkansa tärkeimpänä tai ainoana kohteena (kuva 6). Ulkomaalaisten kohdalla vastaava luku oli vieläkin alhaisempi, 23 %.

Kaikista kesäkaudella vastanneista 55 % (ulkomaalaisista 72 %) ilmoitti, että Linnansaari oli vain yksi suunniteltu matkan kohde (kuva 6). Vastaajien mainitsemat muut kohteet on listattu liitteessä 5. Savonlinna sai eniten yksittäisiä mainintoja (49 kpl). Jokin Vuoksen vesistöön kuuluva vesialue, kanava tai vesireitti mainittiin 85 kertaa. Useimmin vesiretkelykohteista mainittiin Saimaa yleensä, Haukivesi, Heinäveden reitti, Koloveden kansallispuisto, Puruvesi tai Soisalon saaren kierto. Etenkin ulkomaiset kävijät mainitsivat usein myös Suomen muita kansallispuistoja tai retkeilyalueita (Helvetinjärvi, Hossa, Kolovesi, Leivonmäki, Oulanka, Patvinsuo, Repovesi, Ruunaa, Urho Kekkonen kansallispuisto). Ulkomaalaisten kohdalla oli myös yleisempää listata jokin Suomen suurista kaupungeista. Esimerkiksi Helsinki sai 14 mainintaa, Kuopio 8 ja Joensuu 6. Mitä kauempaa vastaaja oli Linnansaareen saapunut, sitä todennäköisemmin hän mainitsi muiksi kohteikseen paikkoja muualta Suomesta. Kaikkien vastanneiden joukossa saivat suhteellisesti paljon mainintoja Linnansaaren kansallispuiston lähialueen merkittävät kohteet, joista Savonlinnan ja Koloveden kansallispuiston lisäksi mainittakoon Olavinlinna ja Oopperajuhlat (yhteensä 8 mainintaa), Rantasalmi (7), Järvisydän/Porosalmi (6), Punkaharju (5) ja Kerimäki (4). Oma tai kaverin mökki oli myös suosittu muu kohde (12 mainintaa).

Ne 8 % kesäkävijöistä, jotka ilmoittivat Linnansaaren olevan ennalta suunnittelematon kohde matkan varrella (kuva 6), mainitsivat matkansa pääkohteiksi pitkälti samoja paikkoja ja alueita kuin muutkin vastaajat (liite 5). Kaikille vastaajille, joille Linnansaari ei ollut matkan ainoa tai tärkein kohde, oli tyypillistä mainita useita matkan muita kohteita.

Talviotannan vastanneista peräti 81 %:lle Linnansaaren kansallispuisto oli matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 6). Ne vastaajat, joille Linnansaari oli yksi kohde muiden joukossa, mainitsivat vierailevansa myös muissa lähialueen kohteissa, mm. Savonlinnassa, Varkauden Portissa ja Järvisydämessä Rantasalmella (liite 5).

Kuva 6. Linnansaaren kansallispuiston tärkeys matkan kohteena (kesäotanta n = 400, talviotanta n = 153).

3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Kesällä yli puolet vastaajista (51 %) harrasti vähintään seitsemää eri toimintaa kyseisellä käynnillä Linnansaaren kansallispuistossa (taulukko 12). Kolmasosa vastaajista (33 %) mainitsi 4–6 toimintaa. Naiset harrastivat keskimäärin useampia asioita kuin miehet.

Ulkomaalaiset olivat vastausten perusteella kotimaisia kävijöitä aktiivisempia. Heistä peräti 69 % listasi käynnilleen vähintään seitsemän eri harrastusta. Naiset olivat myös ulkomaalaisissa selvästi miehiä aktiivisempia. Ulkomaisista naisista 74 %:lla oli vähintään seitsemän eri harrastusta ja miehistä 65 %:lla. Hyvin harva ulkomaalainen (11 %) oli tullut Linnansaareen mielessään vain 1–3 harrastusta.

Talvikaudella kävijät tulivat Linnansaareen pääsääntöisesti 1–3 harrastuksen tähden. Näin ilmoitti 78 % vastaajista, eikä naisten ja miesten välillä ollut eroja (taulukko 12).

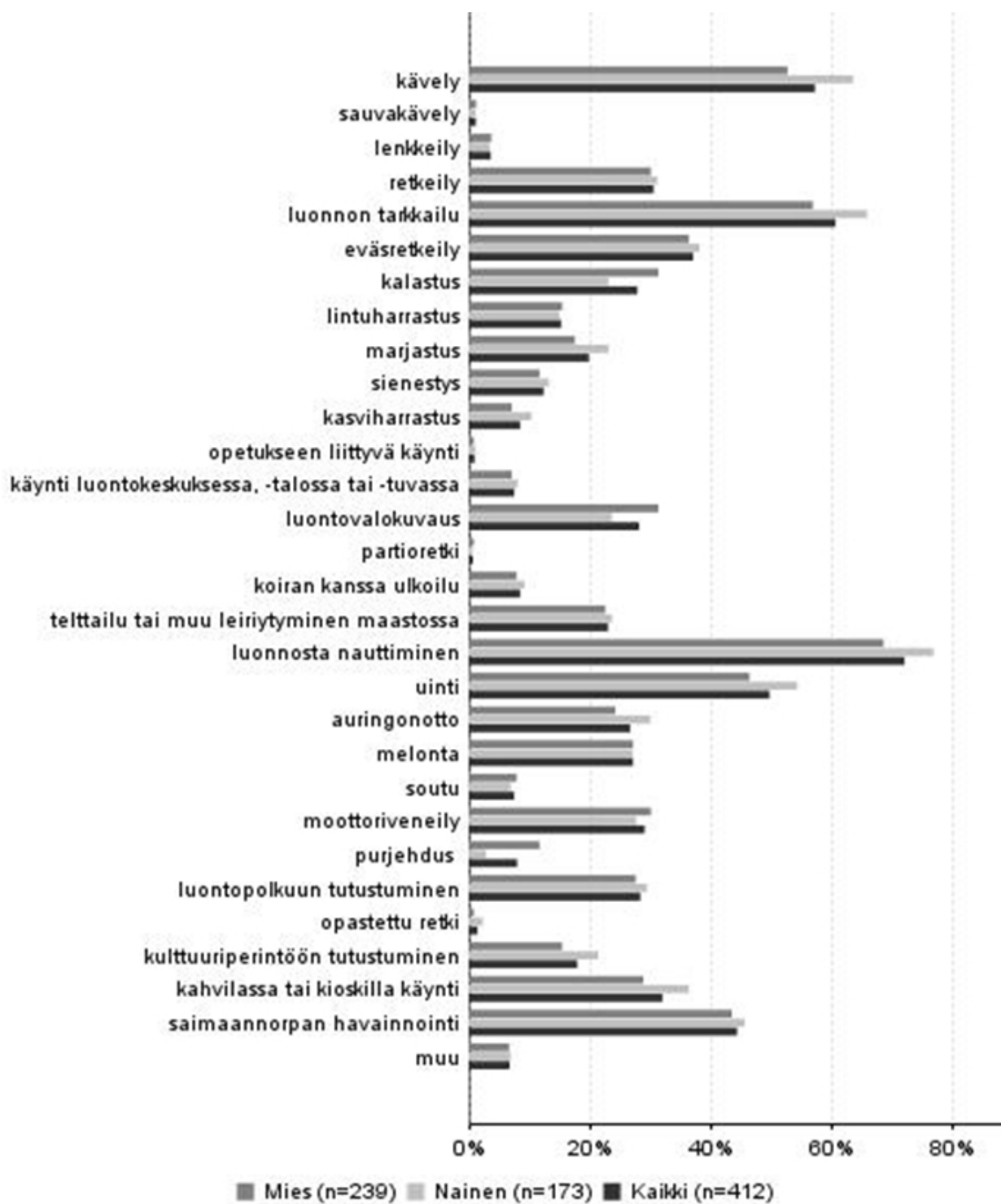
Taulukko 12. Harrastusten lukumäärä kyseisellä käynnillä Linnansaaren kansallispuistossa kesä- ja talvikaudella.

Harrastusten lukumäärä	Kesäotanta						Talviotanta					
	Miehet		Naiset		Kaikki		Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3	43	18	24	14	67	16	60	78	62	79	124	78
4–6	85	36	52	30	137	33	12	16	15	19	28	18
7–9	57	24	50	29	107	26	5	6	1	1	6	4
10 tai enemmän	54	23	47	27	101	25						
Yhteensä	239	100	173	100	412	100	77	100	78	100	158	100

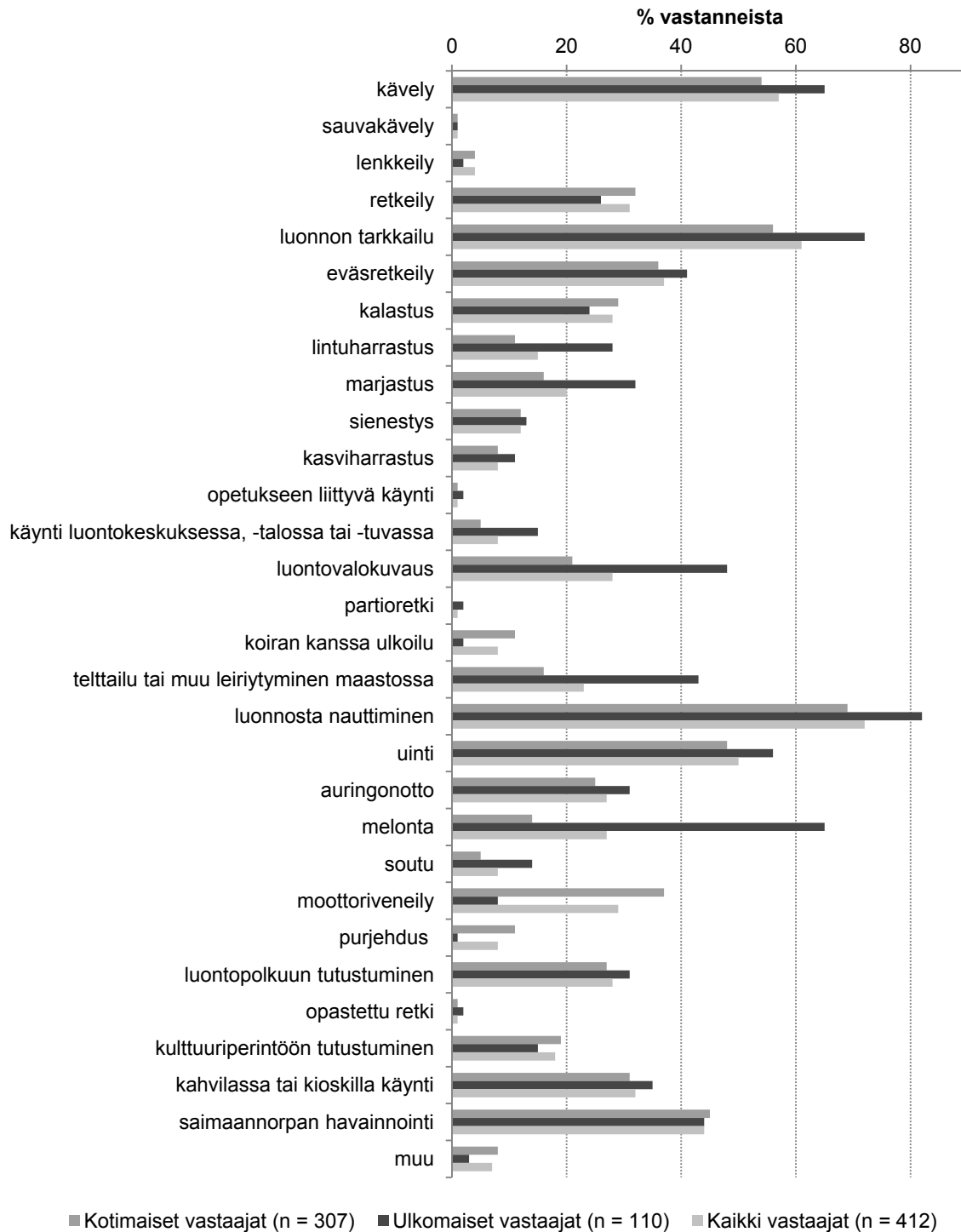
Kesäkaudella suosituin yksittäinen harrastus Linnansaaren vierailulla oli luonnosta nauttiminen, jonka mainitsi 72 % kaikista kävijöistä ja 82 % ulkomaalaisista (kuva 8). Kävijät harrastivat tällä käynnillä Linnansaaren kansallispuistossa myös luonnon tarkkailua (61 % vastanneista), kävelyä (57 %), uintia (50 %), saimaannorpan havainnointia (44 %) sekä eväsretkeilyä (37 %) (kuva 7). Sukupuolten välillä oli suuriakin eroavaisuuksia joidenkin toimintojen kohdalla. Kävely, luonnosta nauttiminen, luonnon tarkkailu ja auringonotto olivat suosituimpia naisten keskuudessa. Sen sijaan kalastus, purjehdus ja luontovalokuvaus olivat selvästi enemmän miesten suosiossa. Muita toimintoja valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi olivat muun muassa saunominen (8 mainintaa), rentoutuminen ja oleilu (5), taidemaalaus (2) sekä hieman erikoisempina harrastuksina kansallispuistobongaus, geokätköjen etsintä, kissan kanssa ulkoilu ja vedenalainen valokuvaus (1 maininta kustakin).

Kotimaisten ja ulkomaisten kävijöiden välillä oli suurempia eroja kuin sukupuolten välillä. Merkittävin kontrasti suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä löytyi kansallispuiston alueella liikkumiseen liittyvistä toiminnoista (kuva 8). Kotimaisten kävijöiden suosiossa oli moottoriveneily (37 % kotimaisista vastaajista), kun taas ulkomaalaisista vain 8 % ilmoitti harrastaneensa sitä. Vastaavasti ulkomaisten kävijöiden mieleen oli enemmän melonta (65 %), jota ilmoitti harrastaneensa vain 16 % kotimaisista kävijöistä. Myös lintuharrastus, marjastus, luontokeskuksessa käynti ja luontovalokuvaus olivat kyseisellä käynnillä selvästi yleisempiä harrastuksia ulkomaisilla kuin kotimaisilla kävijöillä.

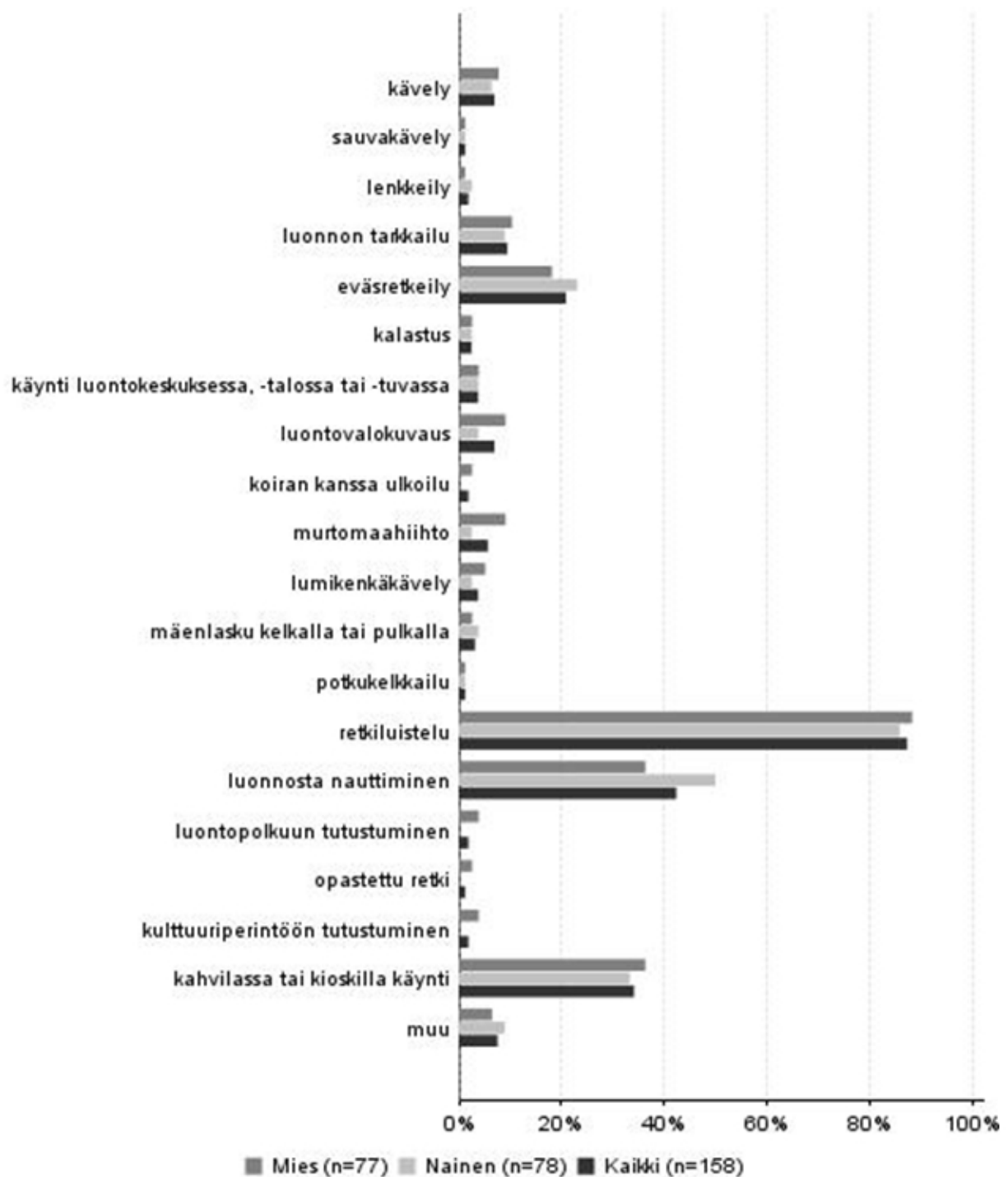
Talvella ylivoimaisesti suosituin harrastus oli retkiliustelu. Talviotannan vastaajista 87 % mainitsi sen yhdeksi aktiviteetikseen sillä käynnillä, jolla täytti lomakkeen (kuva 9). Selvästi yleisimpiä toimintoja olivat myös luonnosta nauttiminen (42 %), kahvilassa tai kioskillä käynti (34 %) ja eväsretkeily (21 %). Kohtaan ”muu” vastattiin useimmin (6 kertaa) potkukelkkailu.

Kuva 7. Erilaisten harrastusten suosio Linnansaaren kansallispuistossa sukupuolen mukaan kesällä 2012. Vastatessa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kuva 8. Erialaisten harrastusten suosio Linnansaaren kansallispuistossa kesällä 2012. Kotimaiset ja ulkomaiset vastaajat. Vastatessa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

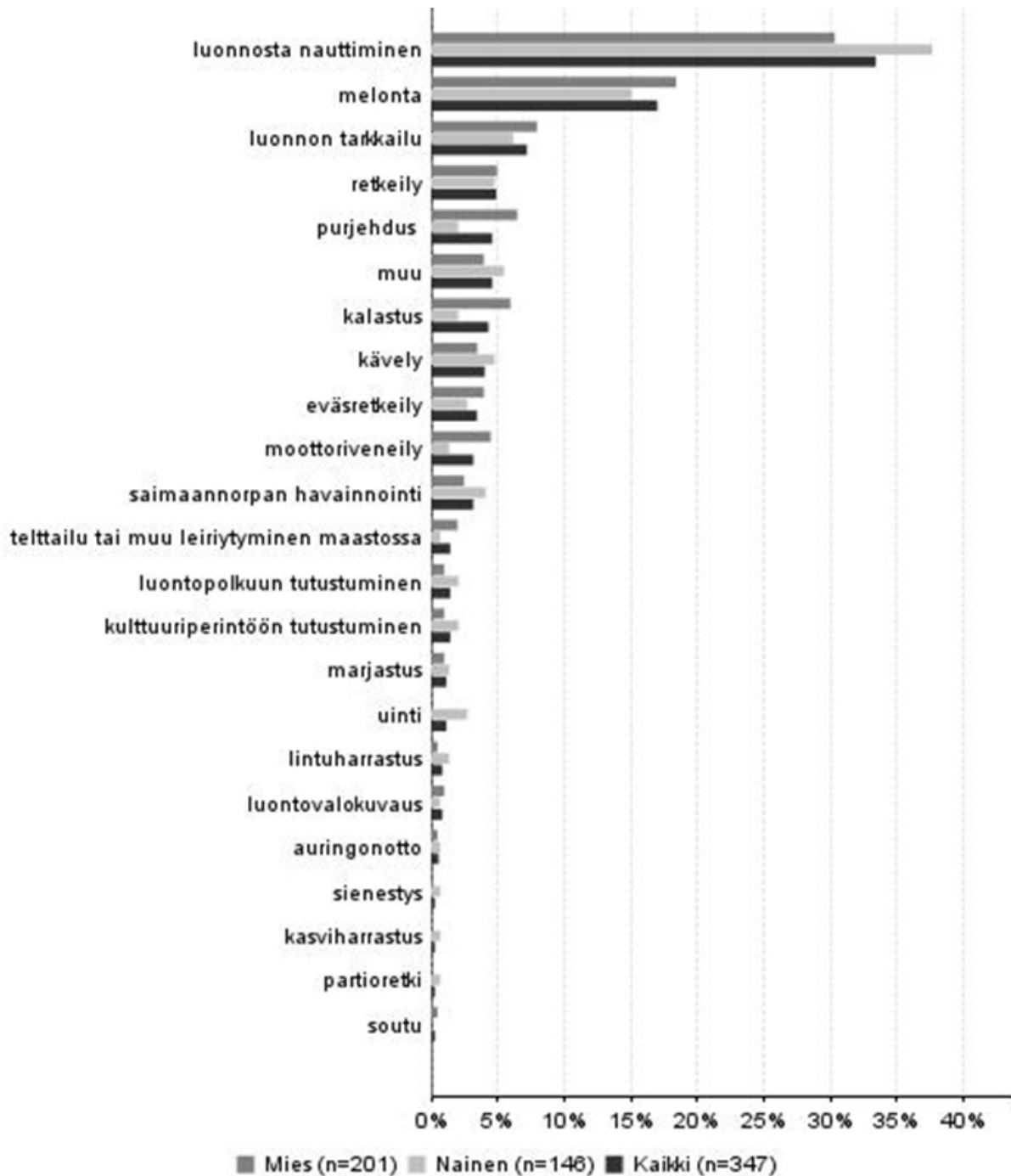

Kuva 9. Erialaisten harrastusten suosio Linnansaaren kansallispuistossa sukupuolen mukaan talvella 2012. Vas-
tatessa oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Kävijöiltä tiedusteltiin lisäksi, mikä oli heidän tärkein yksittäinen harrastuksensa tällä käynnillä Linnansaaren kansallispuistossa. Kesällä kaksi harrastusta nousi selvästi yli muiden (kuva 10): ensisijaisesti luonnosta nauttimaan oli tullut kolmasosa vastaajista (33 %) ja melomaan viidesosa (19 %). Myös luonnon tarkkailu (7 %), retkeily (5 %) ja purjehdus (5 %) vetivät kävijöitä Linnansaareen. Ensisijaisesti kalastamaan oli tullut miehistä 6 %.

Ulkomaalaisten vastauksia tarkasteltaessa suosituimpien yksittäisten harrastusten järjestys oli toisenlainen. Melonnan ilmoitti käyntinsä tärkeimmäksi toiminnaksi 39 % ulkomaisista vastaajista.

Kysyttäessä käynnin tärkeintä yksittäistä aktiviteettia talvella saatiin 128 vastausta. Naisista 79 % ja miehistä 70 % mainitsi, että retkiluistelu oli kyseisen käynnin tärkein toiminta. Miehistä 14 %:lle tärkeintä oli luonnosta nauttiminen. Naisista samaa ajatteli vain 6 %. Muut harrastukset olivat vähemmän tärkeitä, hajamainintoja saivat muun muassa eväsretkeily (2 %), lenkkeily (2 %) ja murtomaahiihto (2 %).

Kuva 10. Vastanneiden tärkein harrastus kyseisellä käynnillä Linnansaaren kansallispuistossa kesällä 2012.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, missä Linnansaaren kansallispuiston osissa he tällä käynnillään olivat vierailleet tai aikoivat vierailla. Vastaamisessa oli apuna kartta, johon kysyttävät käyntikohteet oli merkitty (kuva 2, s.10).

Kesällä selvästi suosituin yksittäinen käyntikohde oli Sammakkoniemi (taulukko 13). Kotimaisista vastaajista 71 % ja ulkomaisista 51 % ilmoitti käyneensä tai aikovansa käydä Sammakkoniemessä keskiarvon ollessa 66 % vastanneista. Seuraavaksi suosituimpia yksittäisiä kohteita olivat Linnansaaren luontopolku (47 % vastanneista) ja Linnansaaren torppa (46 %), joista kumpikin sijaitsee Linnansaaren pääsaarella Sammakkoniemen välittömässä läheisyydessä. Luontopolku kiinnosti hieman enemmän ulkomaisia kävijöitä, kun taas näköalapaikan, Linnavuoren, mainitsi käyntikohteekseen suhteellisesti useampi kotimainen kävijä.

Kansallispuiston 22 telttailualueetta jakautuvat melko tasaisesti kolmelle keruualueelle, joita tässä tutkimuksessa käytettiin. Vastausten perusteella keskiset telttailualueet olivat näistä suosituimmat (32 % kaikista vastanneista) (taulukko 13). Keskisiin alueisiin kuuluvat muun muassa Pieni-Lappi, Perpulanluhta ja Mäntyluoto. Pohjoisille telttailualueille oli suunnannut tai aikoi suunnata 29 % vastanneista ja eteläisille vain 20 %. Kaikkien alueiden kohdalla oli suuria eroja kotimaisten ja ulkomaisten vastaajien kesken (taulukko 13). Esimerkiksi pohjoiset telttailualueet oli maininnut kotimaisista vastaajista 22 %, kun taas ulkomaalaisten vastaava luku oli 47 %.

Vain vajaa viidesosa vastaajista oli käynyt Linnansaaren luontokeskuksessa Oskarissa (taulukko 13). Se kuului useammin ulkomaalaisten käyntikohteisiin (29 % ulkomaisista vastaajista oli käynyt) kuin suomalaisten (15 %).

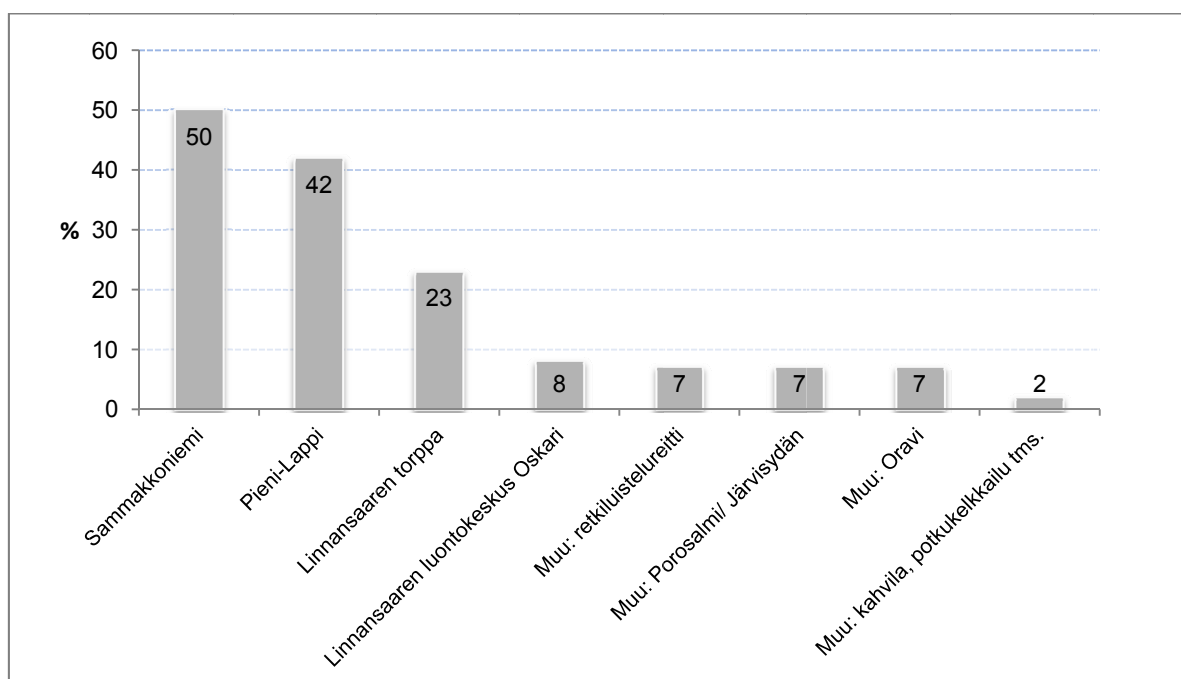
Tarjottujen vaihtoehtojen ulkopuolelta mainittiin käyntikohteina muun muassa laiturit ja retkisatamat (4 mainintaa), Porosalmi (3), vesialueet (2) ja Tammenlahti.

Taulukko 13. Käyntien alueellinen jakautuminen Linnansaaren kansallispuistossa kesäkaudella kotimaisten ja ulkomaisten vastaajien kesken. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon.

Käyntikohde	Kotimaiset vastaajat (%)	Ulkomaiset vastaajat (%)	Kaikki (%)
Sammakkoniemi	71	51	66
Linnansaaren luontopolku	43	56	47
Linnansaaren torppa	45	46	46
Linnavuori	38	31	36
Keskiset telttailualueet	26	49	32
Pohjoiset telttailualueet	22	47	29
Eteläiset telttailualueet	18	25	20
Linnansaaren luontokeskus Oskari	15	29	19
Muu	3	4	3
Vastanneita yhteensä	306	109	415

Talvikauden kyselylomakkeessa tarjotut vastausvaihtoehdot olivat toisenlaiset kuin kesällä. Linnansaaren luontopolku ja Linnavuori puuttuivat listalta, sillä niille ei opasteta talvella. Myöskään telttailualueet eivät olleet valittavissa, sillä ne eivät ole talvikäytössä. Pieni-Lappi keskisten telttailualueiden länsipäässä oli kuitenkin vaihtoehtona, sillä se on suosittu levähdyspaikka Porosalmelta Sammakkoniemeen kulkevan hoidetun retkiluistelu- ja latureitin varrella. Pieni-Lapissa kävikin lähes puolet (42 %) kaikista talviotannassa vastanneista (kuva 11). Sammakkoniemi oli kesän tapan kaikkein suosituin yksittäinen kohde (50 %).

Kohtaan ”muu” oli kirjoitettu sellaisia paikkoja kuin ”retkiluistelu-reitti” (7 mainintaa), Porosalmi (7) ja Oravi (7) (kuva 11). Kaksi viimeksi mainittua ovat retkiluistelu-reitin päätepisteet, mutta molemmat sijaitsevat kansallispuiston rajojen ulkopuolella. Sammakkoniemen kahvila-kioski kiinnosti muutamaa kävijää.

Kuva 11. Käyntien alueellinen jakautuminen talvikaudella. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman kuin yhden vaihtoehdon.

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Tässä luvussa on syytä muistaa, että kun käytetään ilmaisuja ”Linnansaaren alue” tai ”kansallispuiston alueella”, tarkoitetaan vain kansallispuiston rajojen sisäistä aluetta. Lähialueella puolestaan tarkoitetaan luvussa 2.2 jo määriteltyä Linnansaaren kansallispuistoa ympäröivää aluetta Etelä-Savossa, johon kuuluu Rantasalmen, Savonlinnan, Sulkavan, Punkaharjun, Kerimäen, Enonkosken ja Varkauden kunnat (kuva 3, s. 12).

Yö- ja päiväkävijöiden osuutta tarkasteltaessa korostuu Linnansaaren kansallispuiston sijainti keskellä Haukivettä, hankalien kulkuyhteyksien päässä. Kun puistoon tullaan, siellä myös viivytään kerralla useampi vuorokausi. Kesäkaudella oli päiväselään Linnansaaren kansallispuiston alueella käymässä ainoastaan 27 % vastanneista (taulukko 14). Ulkomaalaisista oli päiväkäynnillä vielä harvempi, 23 % kaikista ulkomaisista vastaajista. Päiväkävijöistä hieman suurempi osa oli miehiä (55 %) (taulukko 14). Keskierto päiväkävijä vietti puistossa aikaa 4,5 tuntia, ulkomaisten kävijöiden osalta keskiarvo oli 4,3 tuntia.

Lähes kolme neljäsosaa vastanneista (73 %) yöpyi käynnillään Linnansaaren kansallispuistossa (taulukko 14). Yöpyjien joukossa oli enemmän miehiä (59 %) kuin naisia (41 %). Useimmiten puistossa viivytettiin yksi vuorokausi eli yövyttiin yksi yö (30 % vastaajista). Lähes yhtä yleistä oli viettää Linnansaaren alueella kaksi yötä (29 %). Jopa 30 vuorokauden viipymiä ilmeni, ja puistossa vietettyjen vuorokausien keskiarvo nousikin kesäotannassa kokonaisuudessaan 3,2 vuorokautteen.

Yöpyminen veneessä tai omassa majoitteessa kuten teltassa oli kaikkein yleisintä (taulukko 15). Omassa majoitteessa leiriytyneet kävijät viipyivät kansallispuiston alueella hieman veneessä yöpyneitä pidempään.

Talvikaudella päiväkävijät viettivät kansallispuiston alueella hieman vähemmän aikaa kuin kesäkaudella. Useimmin talvikauden päiväkävijä viiyy puistossa kaksi tuntia ja pisimmillään kuusi tuntia (taulukko 16). Viipymän keskiarvo oli naisilla hieman korkeampi kuin miehillä. Talvella puistossa ilmoitti yöpyneensä viisi vastaajaa. He eivät kuitenkaan näy taulukossa 16, koska eivät ilmoittaneet viipymäänsä. Talviaikana voi Sammakkoniemessä yöpyä Metsähallituksen luvalla.

Taulukko 14. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus kaikista vastaajista sekä käynnin kesto Linnansaaren kansallispuistossa. Kesäotanta.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Minimi	Maksimi
Päiväkävijät	114	27	4,5	5	5	1	12
Miehet	63	55	4,6			1	12
Naiset	51	45	4,4			1	10
Yöpyjät	301	73	3,2	2	1	1	30
Miehet	179	59	3,1			1	30
Naiset	122	41	3,3			1	30
Yhteensä	415						

Taulukko 15. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Linnansaaren kansallispuistossa. Kesäotanta.

Yöpymistapa	n	Keskiarvo	Keskihaj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Veneessä	138	2,3	1,64	1	1	2	3	9
Omassa majoitteessa (laavu, telta tms.)	128	3,4	2,52	1	2	3	5	14
Vuokramökissä	31	3,9	7,02	1	2	2	3	30

Taulukko 16. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto Linnansaaren kansallispuistossa. Talviotanta.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Minimi	Maksimi
Päiväkävijät	146	97	2,9	3	2	0	6
Miehet	73	50	2,8			1	6
Naiset	71	49	3,0			0	6
Yöpyjät	0						
Yhteensä	146						

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleskelivat Linnansaaren kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä. Kysymyksessä oli tarjolla myös vastausvaihtoehto ”asun lähialueella”. Lähialueeseen oli rajattu kuuluvaksi puiston sijaintikuntien (Savonlinna, Rantasalmi, Varkaus) lisäksi Punkaharju, Sulkava, Enonkoski ja Kerimäki (kuva 3 sivulla 12). Näiden kuntien asukkaat eivät voineet ilmoittaa viipymäänsä lähialueella, vaikka he olisivat poistuneet kotoansa useamman päivän retkelle. Näin käynnin kokonaiskestossa Linnansaareissa ja sen lähialueilla on huomioitu ainoastaan lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Tällaisia kävijöitä, joita tässä yhteydessä kutsutaan matkailijoiksi, oli 83 % tutkimukseen osallistuneista.

Kesäotannassa matkailijoista vain 6 % oli käymässä Linnansaaren lähialueella päiväselään (taulukko 17). Loput 94 % (ulkomaisista vastaajista 97 %) oli yöpynyt tai aikoi yöpyä tällä matkallaan jossakin lähialueen majoitus- tai leiriytymiskohteessa. Päiväkävijät viipyivät kansallispuistossa ja sen lähialueella yhteensä tavallisimmin neljä, keskimäärin 5,2 tuntia. Päiväkävijöistä oli miehiä suurempi osuus kuin naisia, ja se piti paikkansa myös yöpyjien kohdalla. Kansallispuistossa ja lähialueella yöpyneet viettivät koko alueella tällä matkallaan keskimäärin 7,1 vuorokautta (taulukko 17). Ulkomaisten kävijöiden (n = 104) vastaava luku oli 8,5 vuorokautta. Naisten viipymä (7,8 vrk) oli huomattavasti pidempi kuin miesten (6,6 vrk) (taulukko 17). Yleisin koko alueella vietettyjen öiden lukumäärä eli moodi oli kaksi yötä.

Lähialueella yöpymisten määrä ja kesto vaihtelivat kesäaikana suuresti yöpymistavan mukaan (taulukko 18). Aivan kuten kansallispuiston alueella (ks. taulukko 15), määrällisesti suosituimmat yöpymistavat myös lähialueella puiston ulkopuolella yövyttäessä olivat vene ja oma majoite. Tarkasteltaessa ainoastaan ulkomaisten vastaajien osuuksia oma majoite oli ylivoimaisesti suosituin yöpymistapa lähialueella. Yhteensä 55 ulkomaista vastaajaa ilmoitti yöpyneensä omassa majoitteessa (n = 104).

Yöpymisten kesto oli pisin majoituttaessa omassa mökissä (ka 13,4 vrk) (taulukko 18). Puolet kaikista omassa mökissä yöpyneistä vietti mökissään 17 yötä tämän puistokäyntinsä yhteydessä. Myös vuokramökeissä viivytettiin verraten pitkiä aikoja, keskimäärin 7,4 vuorokautta. Lyhytkestoisimpia olivat yöpymiset hotellissa ja asuntoautossa tai -vaunussa. On huomattava, että sama kävijä on voinut yhdistellä matkallaan eri yöpymistapoja.

Taulukko 17. Matkailijoiden käynnin kesto Linnansaaren kansallispuistossa ja sen lähialueella. Kesäotanta.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Minimi	Maksimi
Päiväkävijät	19	6	5,2	5	4	3	10
Miehet	12	63	5,2			4	10
Naiset	7	37	5,0			3	10
Yöpyjät	302	94	7,1	4	2	1	40
Miehet	174	58	6,6			1	40
Naiset	128	42	7,8			1	40
Yhteensä	321						

Taulukko 18. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Linnansaaren kansallispuiston lähialueella. Kesäotanta. Vastaajan oli mahdollista ilmoittaa useita eri yöpymistapoja saman matkan ajalle.

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Vene	93	4,5	4,74	1	1	2	6	26
Oma majoite (laavu, telta tms.)	74	4,6	4,41	1	1	3	6	21
Vuokramökki	24	7,4	9,09	1	2	6	7	40
Hotelli	23	2,0	1,85	1	1	1	2	7
Muu	22	6,2	11,04	1	2	3	4	40
Oma mökki	18	13,4	11,25	1	3	17	24	30
Asuntoauto tai -vaunu	9	2,3	1,12	1	2	2	3	4
Lomaosake	2	7,5	9,19	1	1	14	14	14
Maatilamajoitus	1	5,0		5	5	5	5	5

Talvikaudella yli puolet matkailijoista vietti kansallispuistossa ja lähialueella vain yhden päivän, yöpymättä alueella (taulukko 19). Ne 46 % matkailijoista, jotka yöpyivät lähialueella, asuivat useimmin vuokramökissä (taulukko 20). Yöpymisiä oli siis määrällisesti eniten vuokramökissä, mutta yöpymisten kesto oli pisin omassa mökissä, jossa viivytettiin keskimäärin 4,1 vuorokautta (taulukko 20).

Taulukko 19. Matkailijoiden käynnin kesto Linnansaaren kansallispuistossa ja sen lähialueella. Talviotanta.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (päiväkävijöillä h, yöpyjillä vrk)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Minimi	Maksimi
Päiväkävijät	53	54	3,8	4	3	1	8
Miehet	25	47	3,6			1	8
Naiset	27	51	4,1			2	8
Yöpyjät	46	46	2,3	2	2	1	10
Miehet	20	43	2,5			1	10
Naiset	26	57	2,1			1	6
Yhteensä	99						

Taulukko 20. Yöpymisten kesto (vrk) yöpymistavoittain Linnansaaren kansallispuiston lähialueella. Talviotanta. Vastaajan oli mahdollista ilmoittaa useita eri yöpymistapoja saman matkan ajalle.

Yöpymistapa	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Hotelli	13	1,7	0,48	1	1	2	2	2
Vuokramökki	24	1,8	1,01	1	1	2	2	6
Lomaosake	2	3,0	1,41	2	2	4	4	4
Oma mökki	7	4,1	2,97	2	2	3	6	10
Asuntoauto tai -vaunu	2	2,0	0,00	2	2	2	2	2
Oma majoite (laavu, telta tms.)	3	3,3	1,53	2	2	3	5	5
Maatilamajoitus	1	3,0		3	3	3	3	3
Muu	2	2,0	0,00	2	2	2	2	2

Kesäotannassa lähes puolet vastaajista oli alueella ensimmäistä kertaa (taulukko 21). Naisten joukossa ensikertalaisia oli yli puolet. Talvella ensikertalaisten osuus oli vain reilu neljäsosa vastaajista (taulukko 21). Talvikaudella vastanneista etenkin miehet olivat käyneet puistossa aiemminkin.

Kesäotannan mukaan Linnansaaren kansallispuistossa aiemmin vierailleet olivat käyneet puistossa keskimäärin 13 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana (taulukko 22). Mukana oli kohtalaisesti vastaajia, jotka ilmoittivat käyneensä Linnansaareissa jopa 300 kertaa viiden vuoden aikana. Tämän vuoksi vastausten hajonta oli verraten suurta, ja kuvaavimpana keskilukuna voisikin tässä pitää mediaania, jonka molemmin puolin mahtuu siis yhtä monta arvoa. Mediaani oli 4 (taulukko 22).

Talviotannassa aiempia käyntejä Linnansaareissa oli suhteessa vieläkin enemmän kuin kesäkaudella. Linnansaareissa aiemmin käyneet olivat vierailleet siellä viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin 15,6 kertaa, joskin keskiarvoa nosti taas alueella kymmeniä kertoja vuodessa käyvien määrä (taulukko 22). Talviotannan käyntien mediaani oli 5, joten myös mediaanin perusteella talvikauden vastaajat olivat käyneet puistossa useammin kuin kesäkauden vastaajat.

Niistä kesäkauden vastaajista, jotka olivat käyneet puistossa aiemmin, puolet oli käynyt ensi kerran yli 15 vuotta sitten, ennen vuotta 1997 (taulukko 23). Yksi vastaaja oli tutustunut alueeseen ensi kertaa jo vuonna 1956 ja yhdellä edellisestä käynnistä oli ehtinyt vierähtää reilut kaksikymmentä vuotta.

Taulukko 21. Käynnin toistuvuus Linnansaaren kansallispuistossa. Kesä- ja talviotanta.

Käynnin toistuvuus	Kesäotanta						Talviotanta					
	Miehet		Naiset		Kaikki		Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	107	46	89	54	196	49	16	23	23	35	39	28
Käynyt aikaisemmin	126	54	76	46	202	51	55	77	42	65	98	72
Yhteensä	233	100	165	100	398	100	71	100	65	100	137	100

Taulukko 22. Linnansaaren kansallispuistossa aiemmin vierailleiden käynnit viimeisten viiden vuoden aikana. Kesä- ja talviotanta.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet					
				Min	25 %	Med	75 %	Max	
Kesäotanta									
Käynnit viimeisten 5 v. aikana	202	12,7	29,59	0	2	4	10	300	
Talviotanta									
Käynnit viimeisten 5 v. aikana	98	15,6	31,54	0	3	5	15	200	

Taulukko 23. Linnansaaren kansallispuistossa aiemmin vierailleiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen. Kesä- ja talviotanta.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	Vastaa-jia (n)	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Kesäotanta								
Ensimmäisen kerran käynyt (vuotta sitten)	193	16,1	12,56	1	5	15	24	56
Viimeksi käynyt (vuotta sitten)	182	2,1	3,93	0	0	1	2	23
Talviotanta								
Ensimmäisen kerran käynyt (vuotta sitten)	78	13,1	13,82	1	3	7	20	53
Viimeksi käynyt (vuotta sitten)	85	1,4	2,76	0	1	1	1	23

3.2.5 Saapuminen alueelle

Kesäkaudella yli puolet vastaajista (65 %) oli saapunut Linnansaaren kansallispuistoon heinäkuussa (taulukko 24). Toiseksi suosituin saapumiskuukausi oli elokuu (18 % vastanneista) ja kolmanneksi kesäkuu (16 %). Keruupäiviä oli heinäkuussa eniten. Syyskuu oli ylivoimaisesti hiljaisin, joskin myös keruupäiviä oli vain yksi.

Talviotannan kuukausille, helmi- ja maaliskuulle, saapumisia kirjattiin melko tasapuolisesti. Helmikuussa saapui 48 % kaikista talvikyselyyn vastanneista, maaliskuussa 52 %.

Kesäkaudella vastaajien saapumiset Linnansaareen jakautuivat melko tasaisesti kaikille viikonpäiville (taulukko 25). Niukasti muita yleisempiä saapumispäiviä olivat kuitenkin tiistai (19 % kaikista kesäkauden vastaajista) ja torstai (17 %). Eniten vastauksia saatiin keskiviikoilta, joille osui keruupäiviäkin eniten (7 kpl). Vähiten keruupäiviä sattui perjantaille, mikä näkyy lievänä notkahduksena tilastossakin. Kun suhteutetaan keruupäivien määrät tiettyinä viikonpäivinä kerättyjen lomakkeiden määrään, vilkkaimmiksi keruuviikonpäiviksi osoittautuivat lauantai (13 lomaketta/keruupäivä) sekä torstai (12,17 lomaketta/keruupäivä). Huonoin vastaavasti oli sunnuntai (7 lomaketta/keruupäivä).

Noin puolet (49 %) kesäkaudella kyselyyn vastanneista saapui puistoon klo 12 ja 16 välillä (taulukko 26). Kesäkuukausien kesken oli joitakin eroja saapumisajankohdassa. Suosituimmat kelloajat saapua puiston alueelle olivat kesäkuussa klo 12–14 ja klo 16–18 (molemmissa 25 % vastaajista), heinäkuussa klo 12–14 ja klo 14–16 (molemmissa 24 %) ja elokuussa klo 14–16 (28 %). Säännöllinen reittiliikenne kulki Oravista ja Porosalmeilta siten, että vuoroveneet saapuivat Sammakoniemeen pääsääntöisesti klo 9:45, 11:30, 12:45, 15:45 ja 17:30 silloin, kun vuorolla oli kuljijoita.

Talviotannassa Linnansaareen saavuttiin keskimäärin aiemmin kuin kesällä, ja saapumisten hajonta oli pienempää (taulukko 26). Yli 75 % kaikista talviotannan vastaajista saapui Linnansaaren alueelle klo 10 ja 14 välillä.

Taulukko 24. Linnansaaren kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaminen kuukausittain. Kesäotanta.

Kuukausi	Saapumisvpm		Vastausvpm	
	kpl	%	kpl	%
Kesäkuu	64	16	61	15
Heinäkuu	266	65	271	65
Elokuu	74	18	78	19
Syyskuu	7	2	7	2
Yhteensä	411	100	417	100

Taulukko 25. Linnansaaren kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen viikonpäivittäin kesä- ja talvikaudella 2012.

Viikonpäivä	Kesäotanta				Talviotanta			
	Saapumispäivä		Vastauspäivä		Saapumispäivä		Vastauspäivä	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Maanantai	53	13	52	12				
Tiistai	78	19	66	16				
Keskiviikko	54	13	81	19	3	2		
Torstai	68	17	73	18	10	6	11	7
Perjantai	62	15	45	11	3	2		
Lauantai	53	13	65	16	109	69	109	69
Sunnuntai	43	10	35	8	32	20	38	24
Yhteensä	411	100	417	100	157	100	158	100

Taulukko 26. Linnansaaren kansallispuistoon saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kellonajoittain kesä- ja talvikaudella 2012. Huomattava on, että talviotannassa vastauksen kellonaika on kirjattu vain 82 vastaajalta.

Kellonaika	Kesäotanta				Talviotanta			
	Saapumisaika		Vastausaika		Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
8:00–9:59	6	1	3	1	4	3		
10:00–11:59	59	15	68	16	53	34	10	12
12:00–13:59	100	25	52	12	67	44	42	51
14:00–15:59	97	24	91	22	24	16	28	34
16:00–17:59	80	20	90	22			2	2
18:00–19:59	45	11	92	22	1	1		
20:00–21:59	8	2	20	5	4	3		
22:00–7:59	10	2	1	0	1	1		
Yhteensä	405	100	417	100	154	100	82	100

Linnansaaren kansallispuisto koostuu pelkästään Haukiveden saarista eikä manneryhteyttä ole lainkaan, joten alueelle on aina mentävä vesiteitse tai talvella jäätä pitkin. Tämä näkyy kesäotannan vastauksissa kysymykseen ”Mitä kulkuneuvoa käytit viimeksi matkalla kotoasi Linnansaaren alueelle?” (taulukko 27). Yöpymiseen soveltuvat matkaveneet olivat suosituin kulkuväline. Kolmasosa kesäotannan vastaajista mainitsi saapuneensa Linnansaareen matkaveneellä. Seuraavaksi suosituimpia kulkuvälineitä olivat kanootit, kajakit, purjeverneet, pienveneet ja yrittäjän operoima vuorovene. Henkilöautolla saapuminen Linnansaaren alueelle ei ole mahdollista.

Taulukossa 28 ovat kaikki kulkuneuvot, joita vastaajat käyttivät matkallaan kotoansa Linnansaaren alueelle. Henkilöauton käyttö oli suuressa roolissa niin kesä- kuin talviaikaankin. Joukkoliikennedytydet Linnansaaren alueelle ovat vähäiset. Kesäkauden vastaajat mainitsivat muiksi kulkuneuvoiksi (taulukon kohta ”jokin muu”) muun muassa polkupyörän (5 mainintaa), moottoripyörän (2) ja Metsähallituksen veneen (2). Olipa joku tullut paikalle myös liftaamalla, joku jalan ja joku M/S Puijolla. Talviaikaan mainittiin muun muassa luistelu (3 mainintaa), potkuri (2) ja vene (1).

Taulukko 27. Vastanneiden ilmoittama viimeisin kulkuneuvo heidän matkallaan Linnansaaren kansallispuistoon. Kesä- ja talviotanta.

Viimeisin kulkuneuvo	Kesä		Talvi	
	kpl	%	kpl	%
Matkavene, jossa makuupaikkoja	134	33		
Kanootti, kajakki, soutuvene tai purjevene	113	28		
Pienvene	72	18		
Reittivene tai -alus	74	18		
Henkilöauto	7	2	71	90
Jokin muu	3	1	4	5
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailu-auto			2	3
Moottorikelkka			1	1
Jalan			1	1
Yhteensä	403	100	81	100

Taulukko 28. Kaikki kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkalla kotoaan Linnansaaren kansallispuistoon. Matkaan on voitu käyttää useampaa kulkuneuvoa.

Kulkuneuvo	Kesäotanta		Talviotanta	
	kpl	%	kpl	%
Henkilöauto	243	59	149	95
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailu-auto	11	3	3	2
Linja-auto	22	5	2	1
Tilausbussi (ryhmämatka)	1	0		
Juna	33	8	2	1
Lentokone	31	7	1	1
Pienvene	77	19		
Matkavene, jossa makuupaikkoja	135	33		
Reittivene tai -alus	83	20		
Kanootti, kajakki, soutuvene tai purjevene	116	28		
Jokin muu	15	4	9	6
Vastanneita yhteensä	414		157	

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan kulut, jotka liittyivät tämänkertaiseen käyntiin Linnansaaren kansallispuistossa ja sen lähialueella. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskenta perustuu vuoden 2012 arvioituun käyntimäärään, joka oli 29 500.

Vastaajat arvioivat kuluttaneensa käynnillään keskimäärin 84 euroa (taulukko 29). Puistossa tai sen lähialueilla yöpyneet arvioivat kuluttaneensa keskimäärin 104 euroa ja päiväkävijät 28 euroa. Keskimäärin eniten käynnillään kuluttivat ulkomaiset majoittujat (130 €) ja vähiten kotimaiset päiväkävijät (26 €).

Paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytettiin sekä kesä- että talviotannan vastauksia. Kuten aiemmissa luvuissa on käynyt ilmi, talviotannassa huomattavan suuri osa kävijöistä oli päiväkävijöitä ja pieni osa ulkomaalaisia verrattuna kesäotantaan. Lisäksi talviotannassa suurimmalla osalla vastaajista Linnansaari oli matkan tärkein tai ainoa kohde, kun taas kesäotannassa suurimmalle osalle vastaajista Linnansaari oli yksi kohde muiden joukossa. Näin paikallistaloudellisten vaikutusten arviointi olisi siis hyvin erilainen, mikäli arvioinnissa olisivat olleet mukana vain kesäotannan vastaajat.

Paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytetyt käsitteet on määritelty taulukossa 30.

Tuloksia tarkasteltaessa on hyvä pitää mielessä, että rahankäyttöä selvittänyt kysymys saattoi tuntua vaivalloiselta vastata. On oletettavaa, että kaikki vastaajat eivät ole perusteellisesti eritelleet kansallispuiston lähialueella käyttämiään rahamääriä. Useassa lomakkeessa vastaaja oli esimerkiksi merkinnyt yöpyvänsä lähialueella hotellissa tai muussa majoitusliikkeessä, mutta ilmoittanut silti, ettei ole käyttänyt lainkaan rahaa matkaan liittyviin menoihin. Jos kululajien erittely on vastaajasta tuntunut hankalalta, kysymys on ollut helppo ohittaa laittamalla rasti kohtaan ”en ole käyttänyt rahaa”. Talvikaudella tämä on saattanut olla sääolosuhteiden vuoksi vielä kesäakin yleisempää. Annetut vastaukset antavat silti mahdollisuuden tehdä päätelmiä paikallistaloudellisista vaikutuksista.

Taulukko 29. Linnansaaren kansallispuiston kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö (sis. ALV) käyntikertaa kohden matkailijaryhmittäin kansallispuistossa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 537	n = 392	n = 141
Keskimääräinen kulutus (€)	84	104	28
Kotimaiset matkailijat	n = 309	n = 235	n = 73
Keskimääräinen kulutus (€)	85	103	26
Ulkomaiset matkailijat	n = 109	n = 104	n = 5
Keskimääräinen kulutus (€)	125	130	-*
Lähialueen asukkaat	n = 110	n = 47	n = 60
Keskimääräinen kulutus (€)	41	52	31

* havaintojen määrä (n) < 10, jolloin rahankäyttöä ei arvion epäluotettavuuden vuoksi ilmoiteta.

Taulukko 30. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Majoittujat	Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.
Päiväkävijät	Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta lähialueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon lähialueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Linnansaaren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuoden 2012 arvioidulla käyntimäärällä laskettuina reilut 2,5 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset noin 30 henkilötyövuotta (taulukko 31). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle muodostuvia välillisiä ja välittömiä rahavirtoja sekä niihin kytkeytyviä työllisyysvaikutuksia. Pelkän kesätönnän vastausten perusteella saatiin paikallistaloudelliseksi kokonaisvaikutuksiksi vajaat 2,7 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutuksiksi noin 32 henkilötyövuotta. Ero johtunee siitä, että kesällä viipymät sekä puistossa että sen lähialueella ovat pidempiä ja rahaa käytetään enemmän.

Linnansaaren kansallispuiston kävijät käyttivät keskimäärin eniten rahaa ruoka- ja vähittäiskauppaostoksiin (taulukko 31). Toiseksi eniten rahaa kului majoituspalveluihin ja kolmanneksi eniten huoltamo-ostoksiin, kuten veneen polttoaineeseen. Vaikka majoituspalveluihin keskimäärin käytetty rahamäärä oli pienempi kuin ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin käytetty, majoituspalveluihin käytetyt eurot tuottivat enemmän henkilötyövuosia. Tämä selittyy palvelualojen työllistävämällä vaikutuksella. Lisäksi palvelualojen tulovaikutus kohdistuu vahvemmin lähialueelle.

Taulukko 31. Kesä- ja talvikävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Linnansaaren kansallispuistossa ja sen lähialueella (n = 537) vuonna 2012.

Menolaji	Keskimääräinen rahankäyttö (€, sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	% tulo-vaikutuksista	Työllisyysvaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	13,82	25 123	2	0
Paikallisliikenne ²	3,49	93 699	6	1
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	20,93	177 279	12	3
Kahvila ja ravintola	12,38	317 640	22	6
Majoittuminen	16,89	453 450	31	8
Ohjelmapalvelut ³	4,42	118 626	8	1
Muut menot ⁴	11,70	265 763	18	4
Välittömät vaikutukset yhteensä		1 451 579	100	24
Välilliset vaikutukset		1 090 897		7
Kokonaisvaikutukset		2 542 477		30

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

Matkakohteen tärkeyden mukaan tarkasteltuna taloudelliset kokonaisvaikutukset jakautuvat niin, että suurin vaikutus on Linnansaaren kansallispuiston yhdeksi matkakohteekseen valinneilla (taulukko 32). Tämän kävijäryhmän taloudelliset kokonaisvaikutuksensa olivat noin 1,48 miljoonaa euroa ja 17 henkilötyövuotta, kun taas Linnansaaren ainoaksi tai tärkeimmäksi matkakohteekseen ilmoittaneiden taloudelliset kokonaisvaikutukset jäivät vajaaseen miljoonaan euroon ja 11 henkilötyövuoteen. Jälkimmäisten lukujen merkitys on kuitenkin sikäli tärkeä, että niiden voidaan tulkita kuvaavan kohdealueen vähimmäisvaikutusta (Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009). Voidaan ajatella, että Linnansaaren tärkeimmäksi tai ainoaksi matkakohteekseen ilmoittaneet eivät olisi saapuneet alueelle lainkaan ilman Linnansaaren olemassaoloa, ja heidän kulutuksestaan syntyneet paikallistaloudelliset vaikutukset olisivat jääneet tällöin kokonaan syntymättä.

Kesäotannassa Linnansaaren kansallispuisto oli vuotuista keskiarvoa harvemmin kävijän tärkein tai ainoa kohde, joten kesäkauden vähimmäisvaikutukset jäivät reiluun 0,6 miljoonaan euroon ja kahdeksaan henkilötyövuoteen.

Taulukko 32. Linnansaaren kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan vuonna 2012.

Menolaji	Tärkein kohde n = 254		Yksi monista kohteista n = 229		Ennalta suunnittelematon n = 35		Yhteensä n = 518	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työlli- syyss- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	8 448	0,1	14 814	0,2	1 858	0,0	25 120	0,4
Paikallisliikenne ²	26 560	0,3	63 062	0,7	5 079	0,1	94 700	1,0
Ruoka- ja muut vähit- täiskauppaostokset	62 083	1,0	102 823	1,7	14 312	0,2	179 217	2,9
Kahvila ja ravintola	112 620	2,0	183 526	3,3	25 326	0,5	321 473	5,8
Majoittuminen	175 530	3,2	266 835	4,8	21 313	0,4	463 677	8,4
Ohjelmapalvelut ³	25 707	0,3	82 509	0,9	13 129	0,1	121 344	1,3
Muut menot ⁴	125 209	2,0	132 261	2,1	13 868	0,2	271 337	4,3
Välittömät vaikutukset yhteensä	536 156	9	845 829	14	94 885	2	1 476 870	24
Välilliset vaikutukset	409 509	2	630 668	4	69 939	0	1 110 116	7
Kokonaisvaikutukset⁵	945 665	11	1 476 497	17	164 824	2	2 586 986	31

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Suomessa asuvat, kansallispuiston lähialueen ulkopuolelta saapuvat matkailijat tuottavat euromääräisesti selvästi suurimman tulovaikutuksen (taulukko 33). Käyntiä kohti käyttävät eniten rahaa kuitenkin ulkomaiset matkailijat (ks. taulukko 29). Ulkomaisten matkailijoiden kokonaistulovaikutus on yli nelinkertainen lähialueen asukkaiden tulovaikutukseen verrattuna, vaikka vastanneita oli likimain saman verran molemmissa ryhmissä.

Kansallispuistossa tai sen lähialueella majoittuneet tuottivat absoluuttisesti lähes kymmenkertaisen kokonaistulovaikutuksen päiväkävijöihin verrattuna (taulukko 34). On kuitenkin huomattava, että majoittuneita vastaajia oli kolminkertaisesti päiväkävijöihin nähden. Vastaajamääriin suhteutettuna majoittujat tuottivat kokonaistuloa noin kolme kertaa niin paljon kuin päiväkävijät.

Taulukko 33. Linnansaaren kansallispuiston kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin vuonna 2012.

Menolaji	Kotimaan matkailijat n = 309		Ulkomaiset matkailijat n = 109		Lähialueen asukkaat n = 110		Yhteensä n = 528	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllis- syys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	17 695	0,3	2 854	0,0	4 960	0,1	25 508	0,4
Paikallisliikenne ²	35 107	0,4	57 139	0,6	1 017	0,0	93 263	1,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	113 566	1,8	46 945	0,8	17 919	0,3	178 430	2,9
Kahvila ja ravintola	208 168	3,8	79 515	1,4	31 748	0,6	319 431	5,8
Majoittuminen	239 192	4,3	176 920	3,2	34 720	0,6	450 832	8,2
Ohjelmapalvelut ³	98 679	1,0	19 315	0,2	2 654	0,0	120 648	1,3
Muut menot ⁴	100 477	1,6	140 691	2,2	23 718	0,4	264 886	4,2
Välittömät vaikutukset yhteensä	812 885	13	523 379	8	116 735	2	1 452 998	24
Väiilliset vaikutukset	604 816	4	396 816	2	89 843	1	1 091 475	7
Kokonaisvaikutukset⁵	1 417 700	17	920 195	11	206 578	3	2 544 473	30

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

Taulukko 34. Päiväkävijöiden ja majoittujien paikallistaloudelliset vaikutukset Linnansaaren kansallispuistossa ja lähialueella vuonna 2012.

Menolaji	Päiväkävijät n = 141		Majoittujat n = 392		Yhteensä n = 533	
	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulo- vaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	2 277	0,0	22 864	0,4	25 141	0,4
Paikallisliikenne ²	8 764	0,1	85 639	0,9	94 402	1,0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	11 249	0,2	167 162	2,7	178 411	2,9
Kahvila ja ravintola	32 460	0,6	283 680	5,1	316 140	5,7
Majoittuminen	33 421	0,6	421 166	7,6	454 586	8,2
Ohjelmapalvelut ³	5 655	0,1	113 861	1,2	119 516	1,3
Muut menot ⁴	37 685	0,6	228 921	3,6	266 606	4,2
Välittömät vaikutukset yhteensä	131 510	2	1 323 292	22	1 454 803	24
Väiilliset vaikutukset	100 655	1	992 330	6	1 092 984	7
Kokonaisvaikutukset⁵	232 165	3	2 315 622	27	2 547 787	30

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

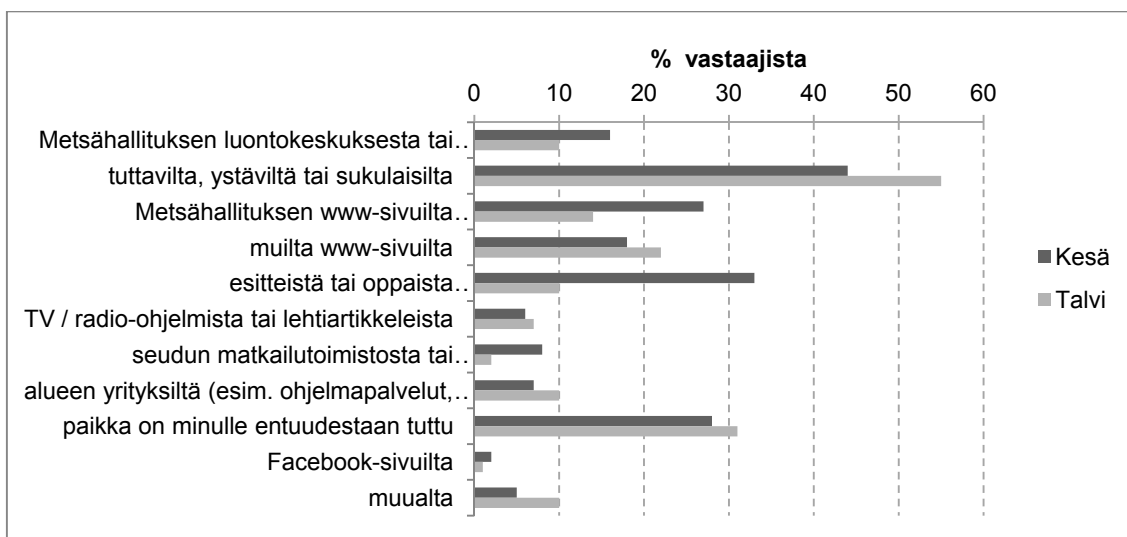
⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.2.7 Tietolähde

Tärkein tietolähde, josta kävijät saivat ennakkotietoa Linnansaaren kansallispuistosta, olivat sekä kesä- että talvikaudella tuttavat, ystävät ja sukulaiset (kuva 12). Kesällä kolmannes vastaajista oli saanut tietoa puistosta esitteistä ja oppaista, 28 % ilmoitti paikan olevan ennestään tuttu ja 27 % oli käyttänyt Metsähallituksen verkkosivuja. Talvella 31 % vastaajista sanoi paikan olevan tuttu ennestään ja 22 % kertoi käyttäneensä muita kuin Metsähallituksen, eli esimerkiksi yrityksen sivuja.

Kesäkauden vastauksissa oli eroja riippuen kyselylomakkeen kielestä (taulukko 35). Kyselyn englanniksi tai saksaksi täyttäneiden tärkein tietolähde olivat esitteet ja matkaoppaat (noin puolet oli käyttänyt). Saksankielisillä vastaajilla muut kuin Metsähallituksen verkkosivut olivat myös paljon käytetty tietolähde.

Facebook-sivu oli annetuista vaihtoehdoista vähiten käytetty tiedon lähde niin kesä- kuin talviotannassakin. Taulukkoon 36 on listattu muita vastaajien nimeämiä tietolähteitä, joita olivat muun muassa Lonely Planet -matkaopas ja Joensuun Carelicum.

Kuva 12. Vastanneiden tietolähteet kesäkaudella (n = 401) ja talvikaudella (n = 154). Kysymys oli "Mistä sait tietoa Linnansaaren kansallispuistosta?", ja siihen oli mahdollista valita useita eri vastauksia.

Taulukko 35. Vastanneiden tietolähteet lomakkeen kielen mukaan jaoteltuina kesäkaudella (n = 401). Kysymyksessä oli mahdollista valita useampia vastausvaihtoehtoja.

Tietolähde	suomi		englanti		saksa	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Metsähallituksen luontokeskus tai asiakaspalvelupiste	51	18	7	12	8	15
Tuttavat, ystävät tai sukulaiset	140	48	21	37	14	26
Metsähallituksen www-sivut (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)	76	26	18	32	14	26
Muut www-sivut	28	10	19	33	25	46
Esitteet tai oppaat (retkeilyopas ym.)	76	26	29	51	26	48
TV / radio-ohjelmat tai lehtiartikkelit	18	6	0	0	1	2
Seudun matkailutoimisto tai matkailuinfo	14	5	7	12	12	22
Alueen yritykset (esim. ohjelmapalvelut, majoitus)	23	8	5	9	1	2
Paikka on minulle entuudestaan tuttu	104	36	4	7	5	9
Facebook-sivut	7	2	1	2	1	2
Muu	13	4	7	12	1	2
Vastanneita yhteensä	290		57		54	

Taulukko 36. Vastanneiden ilmoittamat muut tietolähteet. Kesä- ja talvikauden vastauksia ei ole eritelty. Samankaltaiset vastaukset on yhdistetty ja vaihtoehtoiset ilmaukset merkitty suluissa.

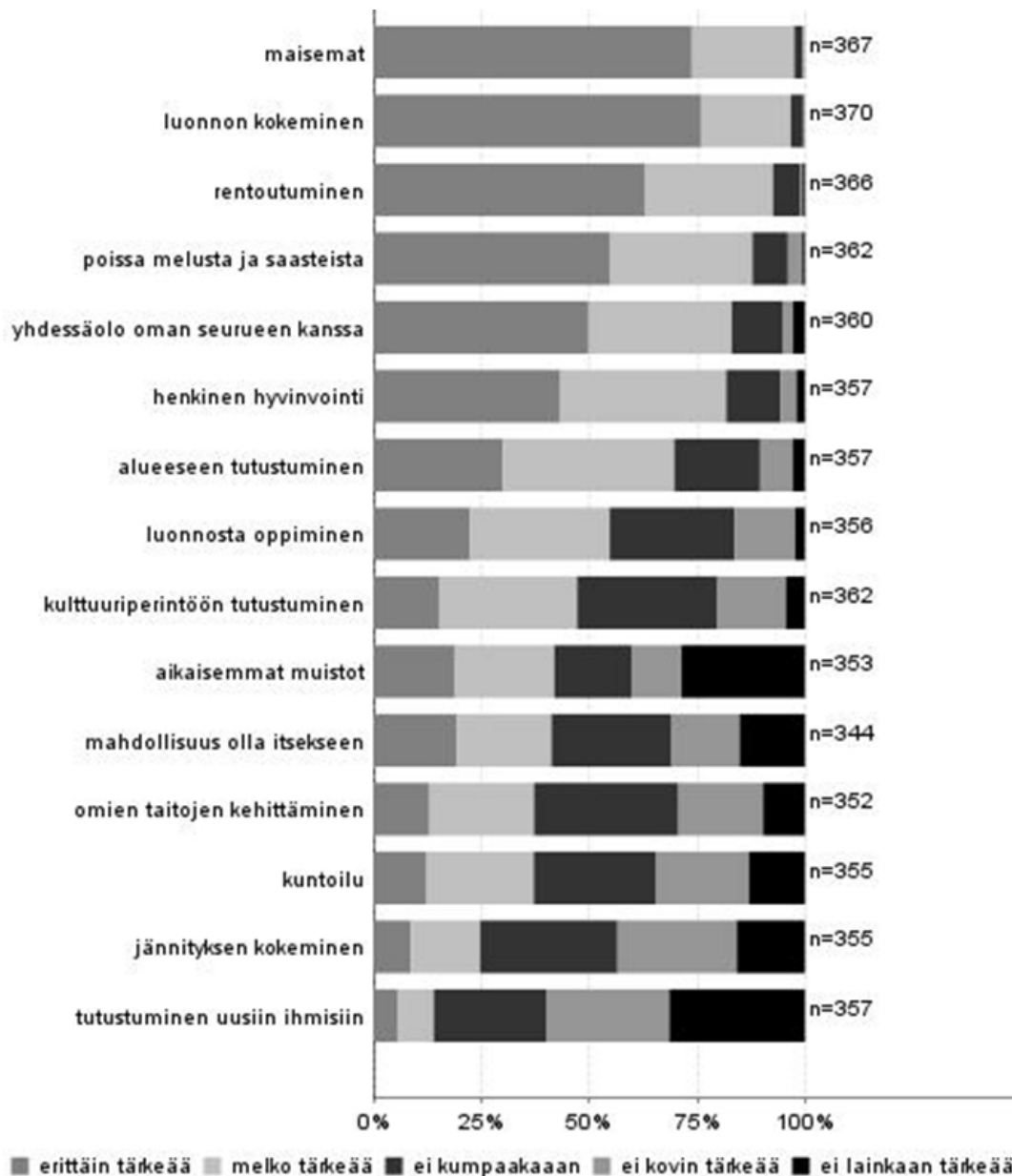
Tietolähde	kpl
Kotipaikka (asun alueella, asun Oravissa)	4
Lonely planet	4
Joensuu Carelicum Center	2
Koulun retki ala-asteella	2
Satamaopas (satamakirja)	2
Veneilykohteena tuttua seutua	2
Mökki Rantasalmella (mökki Porosalmella, mökki naapurissa)	2
Mainos Helsingin Sanomissa (lehtimainos)	2
Aikaisempi kokemus	1
Atlas, maps of the world	1
Aviomies ollut lapsuudesta asti näillä vesillä	1
Häät pidetty alueella	1
Itse tutustumalla	1
Juhlissa käyty täällä	1
Kalareissut	1
Karttaa tutkimalla	1
Messut	1
Mökki on naapurissa	1
Oravi, tuttu veneily kaudelta	1
Empfehlung von Locals (paikalliset suositteli)	1
Retkiluistelupäiväkirja	1
Toiset veneilijät	1
Työpaikan kautta	1
Veneretket, retkiluistelu	1
Visitor Center in Savonlinna	1
2010 skimbamessut Helsingissä	1
Yhteensä	38

3.3 Kävijättyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

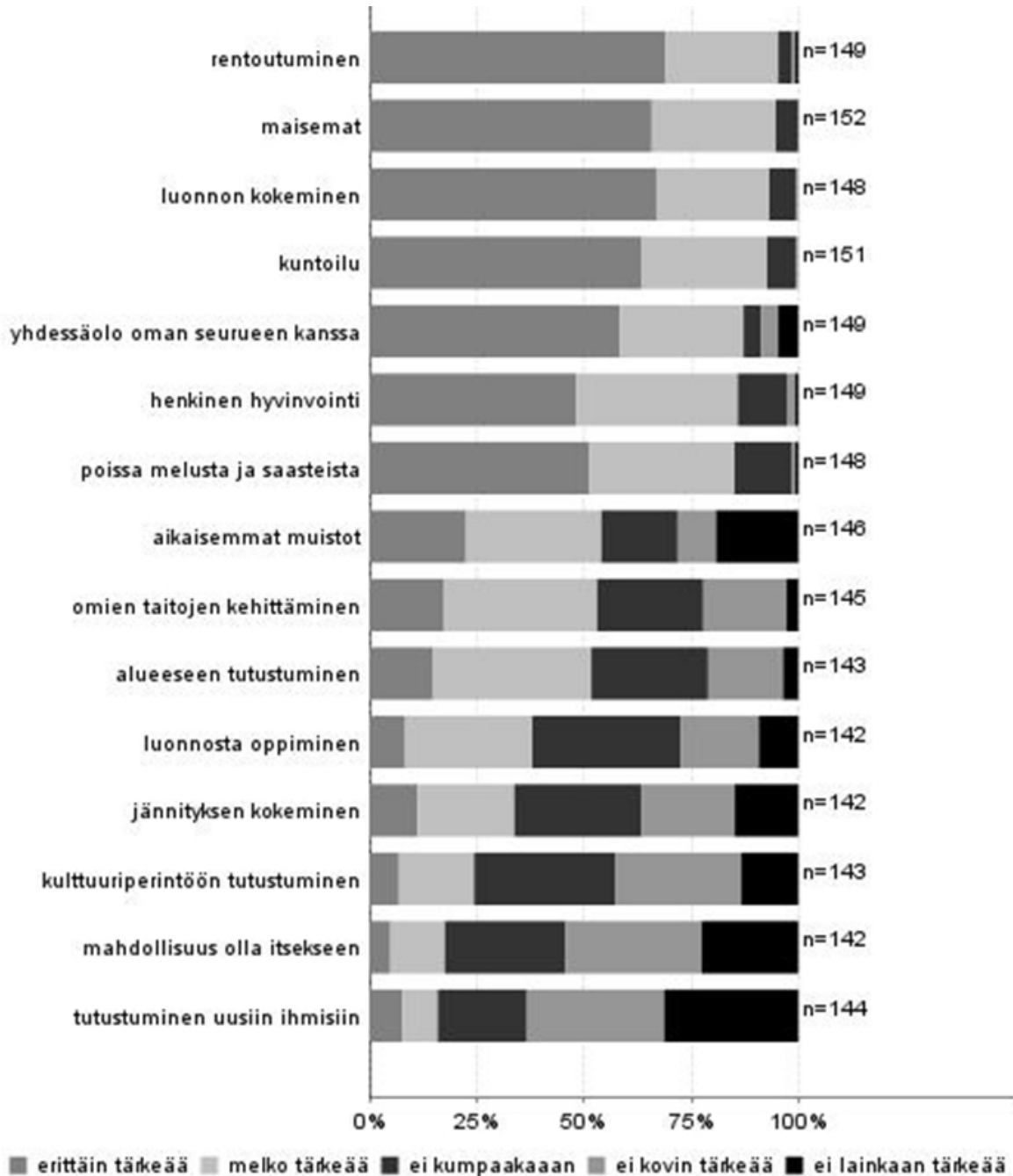
Tärkeimpinä syinä vierailuunsa Linnansaaren kansallispuistossa kesäkauden vastaajat pitivät maisemia ja luonnon kokemista (kuva 13). Myös rentoutuminen ja oleminen poissa melusta ja saasteista olivat tärkeitä motiiveja tulla virkistymään Linnansaareen. Vastanneista 83 %:lle oli erittäin tärkeää tai melko tärkeää viettää aikaa yhdessä oman seurueen kanssa, kun taas tutustuminen uusiin ihmisiin oli erittäin tai melko tärkeää hyvin harvalle (14 %). Linnansaaresta ei myöskään tultu hakemaan jännitystä tai kuntoilemaan. Eniten hajontaa ilmeni tekijällä ”aikaisemmat muistot”. Toisin sanoen, vaikka se ei ollut lainkaan tärkeää kolmasosalle vastaajista, sen koki erittäin tärkeänä 19 % vastaajista.

Vastausten perusteella ulkomaalaiset kaipasivat keskimääräistä enemmän mahdollisuutta olla itseksensä (56 % piti sitä erittäin tai melko tärkeänä), samoin jännityksen kokemista (48 %). Aikaisemmat muistot ja yhdessäolo seurueen kanssa olivat keskimääräistä vähemmän tärkeitä ulkomaalaisille.

Kuva 13. Vastanneiden syyt tämänkertaiseen vierailuun Linnansaaren kansallispuistossa kesäkaudella.

Talvikaudella Linnansaareen tultiin hieman eri syistä kuin kesällä (kuva 14). Talvikauden vastaa-
 jien tärkein vierailusyy oli rentoutuminen, jota 69 % vastanneista piti erittäin tärkeänä ja 26 %
 melko tärkeänä. Maisemat ja luonnon kokeminen olivat kesäkauden tapaan keskeisiä motiiveja
 myös talvikäynneille. Kesästä poiketen kuntoilu oli yksi tärkeimmistä syistä vieraillla Linnansaa-
 ren alueella talvella. Linnansaareen ei talvella lähdetty tutustumaan uusiin ihmisiin eikä olemaan
 itsekseen.

Kuva 14. Vastanneiden syyt tämänkertaiseen vierailuun Linnansaaren kansallispuistossa talvikaudella.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Tutkimukseen osallistuneet arvioivat vierailullaan käyttämiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Palvelujen käyttöasteet ja annetut laatuksiarvot on esitetty taulukossa 37. Huomattava on, että kysytyt palvelut vaihtelivat hieman kesä- ja talviotannan välillä. Kesällä viitattiin Metsähallituksen luontopalvelujen ylläpitämään polkureitistöön ja -viitoituksiin, kun taas talvella tiedusteltiin mielipidettä yrittäjän ylläpitämistä latureiteista ja reittiviitoituksista. Kesällä kysyttiin lisäksi vastanneiden mielipidettä telttailupaikoista ja laitureista.

Kesäotannan vastausten perusteella alueen käytetyimpiä palveluja olivat tulentekopaikat (83 % vastanneista oli käyttänyt), polttopuut (82 %) ja yleisökäymälät (81 %) (taulukko 37). Talvikaudella vastaavasti käytettiin ja arvioitiin eniten latuverkkoa (94 % vastaajista oli käyttänyt), reittien opastetauluja (94 %) sekä yrittäjän tuottamia palveluja (93 %). Kulttuuriperintökohteisiin, käytännössä Linnansaaren torppaan, oli tutustunut molempina kausina noin 70 % vastaajista. Joidenkin palveluiden käytön asteessa oli huomattavia eroja kesä- ja talvikauden kesken (taulukko 37).

Palveluiden, rakenteiden ja ympäristötekijöiden laatua kävijät arvioivat asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 tarkoitti erittäin huonoa ja 5 erittäin hyvää. Yleisesti ottaen Linnansaaren kansallispuiston alueen palveluiden laatua pidettiin hyvänä. Parhaimmat laatuarviot kesäkaudella saivat huolletut tulentekopaikat ja polttopuut (laadun keskiarvo molemmilla 4,6) sekä pysäköintipaikat puiston välittömässä läheisyydessä (4,2) (taulukko 37). Heikoimmat laatuarvosanat saivat kesäkaudella erityistarpeiden huomioon ottaminen (3,6), laiturit (3,8) sekä jätehuollon toteutus ja ohjaus (3,8).

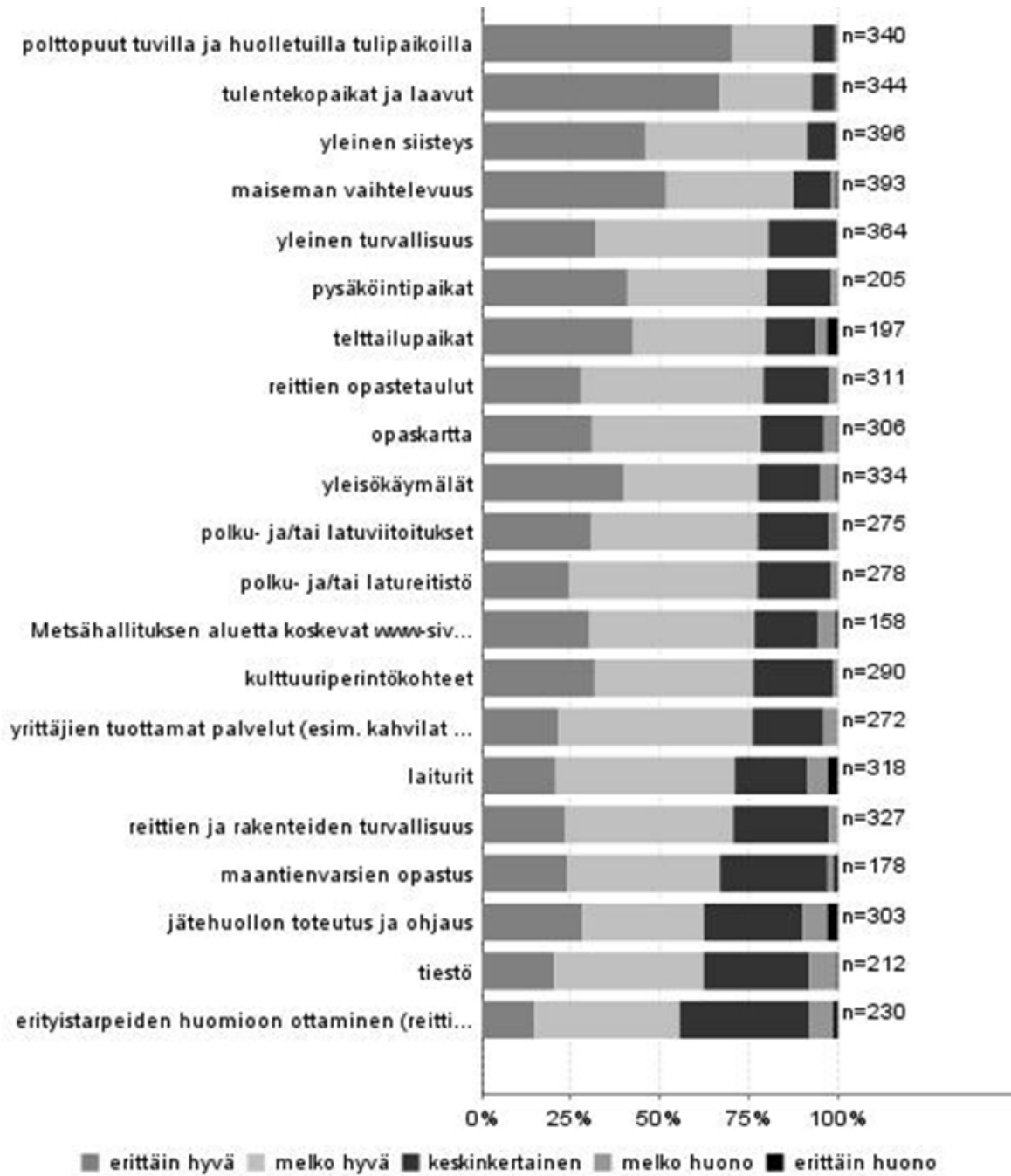
Kesäkaudella ympäristötekijöistä saivat parhaimmat arvosanat yleinen siisteys ja maiseman vaihtelevuus (keskiarvo molemmilla 4,4). Huonoimmin ympäristötekijöistä pärjäsivät reittien ja rakenteiden turvallisuus, joka sai keskiarvoksi 3,9.

Talviotannassa palveluista parhaimmat laatuarviot saivat polttopuut (4,2), tulentekopaikat (4,1), yrittäjien tarjoamat palvelut (4,1) sekä latureitistö (4,1) (taulukko 37). Ympäristötekijöistä miellytti eniten maiseman vaihtelevuus (4,4) ja yleinen siisteys (4,3).

Kesäotannan laadun arvosanojen tarkempi tarkastelu paljastaa, että yli 50 % vastaajista piti kaikkia kuvassa 15 esitettyjä palveluita tai rakenteita joko erittäin hyvinä tai melko hyvinä. Kaksi kolmesta vastaajasta arvioi laadultaan korkeimmat keskiarvot saaneet palvelurakenteet eli tulentekopaikat ja polttopuut erittäin hyväksi. Suurinta hajontaa kesävastauksissa oli jätehuoltokysymyksessä. Lähes kolmasosan (28 %) mielestä jätehuollon laatu oli erittäin hyvä, mutta vastaajista 10 % piti sen ohjeistusta ja toteutusta erittäin huonona tai melko huonona. Laitureiden ja telttailupaikkojen laatu keräsi jätehuollon jälkeen seuraavaksi eniten arvosanoja ”1 = erittäin huono” tai ”2 = melko huono”.

Taulukko 37. Palveluja käyttäneiden ja laatua arvioineiden vastaajien määrät sekä eri palvelujen laadun keskiarvot kesä- ja talvikaudella. Laadun arviointi: 1 = erittäin huono, ...5 = erittäin hyvä.

Palvelu tai ympäristötekijä	Kesä				Talvi			
	Käyttänyt ja arvioinut		Laadun keskiarvo	Ei käytänyt	Käyttänyt ja arvioinut		Laadun keskiarvo	Ei käytänyt
	n	%			n	%		
Pysäköintipaikat	205	50	4,2	182	137	87	4,0	17
Tiestö	212	51	3,7	162	142	90	3,7	10
Reittien opastetaulut	311	75	4,0	82	147	94	4,0	6
Polkureitistö (kesällä), luistelu-/latureitistö (talvella)	278	67	4,0	109	148	94	4,1	3
Polkuviihtotukset (kesällä), reittiviihtotukset (talvella)	275	66	4,1	107	141	90	3,9	10
Tulentekopaikat	344	83	4,6	56	112	71	4,1	40
Polttopuut huolletuilla tulipaikoilla	340	82	4,6	58	95	61	4,2	56
Yleisökäymälät	334	81	4,1	60	81	52	3,6	65
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	303	73	3,8	88	85	54	3,6	64
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	230	56	3,6	152	117	75	3,7	32
Telttailupaikat (kesällä)	197	48	4,1	180	0	0		
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	158	38	4,0	221	60	38	3,7	86
Laiturit (kesällä)	318	77	3,8	79	0	0		
Maantienvarsien opastus	178	43	3,9	202	129	82	3,6	24
Opaskartta	306	74	4,1	71	132	84	3,9	19
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	272	66	3,9	122	146	93	4,1	8
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	327	79	3,9	59	148	94	4,0	5
Yleinen turvallisuus	364	88	4,1	26	148	94	4,1	6
Yleinen siisteys	396	96	4,4	5	152	97	4,3	3
Maiseman vaihtelevuus	393	95	4,4	5	152	97	4,4	1
Kulttuuriperintökohteet	290	70	4,1	93	107	68	4,0	45
Lomakkeita yhteensä	414				157			

Kuva 15. Vastanneiden mielipiteet Linnansaaren kansallispuistossa käyttämiensä palveluiden laadusta. Kesäotanta. Pysäköintipaikat ja tiestö sijaitsivat kansallispuiston rajojen ulkopuolella.

Laadun arvioinnin lisäksi kävijät arvioivat samaisten palveluiden ja rakenteiden määrää. Kokonaismäärälle kesäkauden vastaajat antoivat yleisarvosanan 4,4 asteikolla 1–5 (taulukko 38) ja talviotannan vastaajat arvosanan 4,3. Noin 95 % sekä kesä- että talviotannan vastaajista oli palvelujen määrään joko erittäin tai melko tyytyväisiä.

Taulukko 38. Vastanneiden tyytyväisyys Linnansaaren kansallispuiston palvelujen määrään kokonaisuudessaan kesä- ja talvikaudella. Arviointi: 1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen.

	Arvioinut		Arviointi, %					Keskiarvo
			Erittäin tyytymätön	Melko tyytymätön	Ei kumpikaan	Melko tyytyväinen	Erittäin tyytyväinen	
	n	%						
Kesäotanta								
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	367	88	0	0	4	51	44	4,4
Talviotanta								
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	146	92	0	0	4	60	36	4,3

Yksittäisten palvelujen ja rakenteiden määrän arvioinnissa asteikko oli 1–3 siten, että 1 = liian pieni, 2 = sopiva ja 3 = liian suuri määrä. Kaikkia palveluja ja rakenteita oli osan mielestä liikaa ja osan mielestä liian vähän. Kesäotannan yksityiskohtaisemmassa arvioinnissa vähintään 80 % vastaajista oli arvioinut palveluiden määrän lähes kaikissa kohdissa sopivaksi (taulukko 39). Parhaiten alueen käyttäjien tarpeita vastasi polkureitistön määrä, jolle 91 % vastanneista antoi arvosanan 2 eli sopiva. Kesäkauden vastaajista 88 % oli sitä mieltä, että pysäköintipaikkoja, tiestöä ja reittien opastetauluja on nyt sopivasti.

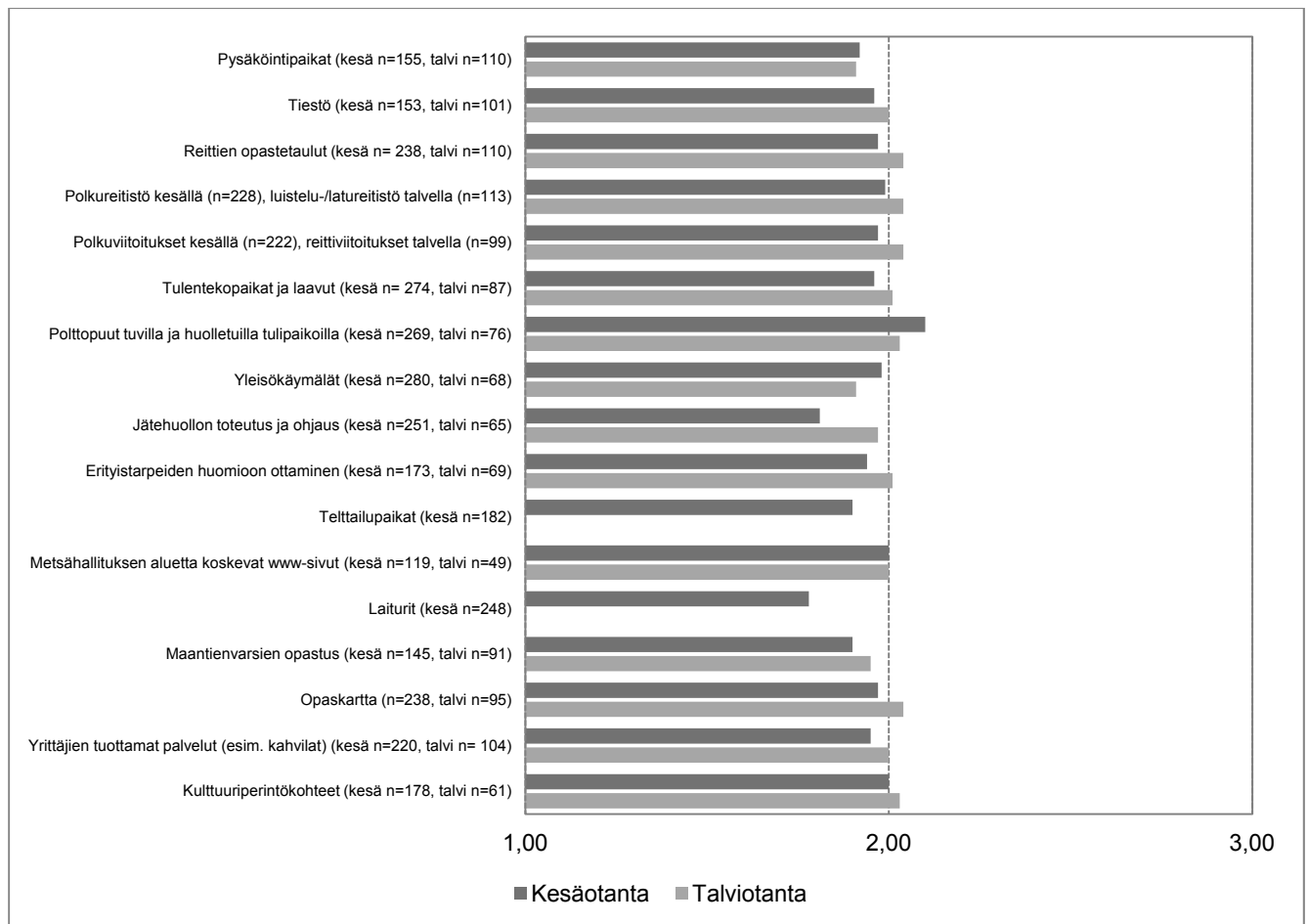
Joitakin palveluja selvästi kaivattiin lisää kesäotannan vastauksissa (taulukko 39). Neljäsosa vastanneista piti nykyistä laiturien määrää liian pienenä ja 24 % vastaajista koki jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen nykyisen määrän riittämättömänä. Telttailupaikkoja kaipasi lisää 15 % vastaajista ja tulentekopaikkoja 14 %. Lisää kaivattiin myös maantievvarsien opastusta (12 % mainitsi määrän liian pieneksi), yleisökäymälöitä (11 %), yrittäjien tuottamia palveluita (11 %) ja pysäköintipaikkoja (10 %).

Muutamia palveluja ja rakenteita oli kesäotannassa vastanneiden mielestä myös liikaa (taulukko 39). Kesäkaudella 12 % kommentoi polttopuiden määrän huolletuilla tulipaikoilla liian suureksi. Vastaava luku oli tulentekopaikkojen kohdalla 10 %, yleisökäymälöiden 9 % ja Metsähallituksen aluetta koskevien www-sivujen 8 %.

Kesä- ja talvikauden vastausten välillä oli joitakin eroja (kuva 16). Talvella vastanneet näyttäisivät olevan hieman tyytyväisempiä muun muassa jätehuollon toteutuksen ja ohjauksen, yrittäjien tuottamien palveluiden sekä polttopuiden määrään.

Taulukko 39. Mielenpitoet Linnansaaren kansallispuiston palvelujen määrästä kesäkaudella. Arviointi: 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri.

Palvelu (kesäkausi)	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keskiarvo	Keskihajonta
			liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
	n	%							
Pysäköintipaikat	155	45	10	88	2	163	47	1,92	0,33
Tiestö	153	44	8	88	4	158	46	1,96	0,34
Reittien opastetaulut	238	69	8	88	5	71	21	1,97	0,35
Polkureitistö (kesällä), luistelu-/latureitistö (talvella)	228	66	5	91	4	80	23	1,99	0,30
Polkuviihtotukset (kesällä) / reittiviihtotukset (talvella)	222	64	9	84	6	87	25	1,97	0,40
Tulentekopaikat ja laavut	274	79	14	76	10	49	14	1,96	0,49
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	269	78	2	86	12	50	14	2,10	0,36
Yleisökäymälät	280	81	11	80	9	40	12	1,98	0,44
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	251	73	24	70	6	64	18	1,81	0,51
Erytistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljetta- vuus, turvallisuus, opasteet yms.)	173	50	11	84	5	133	38	1,94	0,40
Telttailupaikat (kesällä)	182	53	15	80	5	128	37	1,90	0,43
Metsähallituksen aluetta kos- kevat www-sivut (luontoon.fi, metsa.fi ja retkikartta.fi)	119	34	8	83	8	184	53	2,00	0,41
Laiturit (kesällä)	248	72	25	73	3	69	20	1,78	0,48
Maantienvarsien opastus	145	42	12	85	3	158	46	1,90	0,38
Opaskartta	238	69	9	84	7	65	19	1,97	0,40
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapal- velut)	220	64	11	83	6	91	26	1,95	0,41
Kulttuuriperintökohteet	178	51	6	89	6	90	26	2,00	0,34
Vastanneita yhteensä	346								

Kuva 16. Vastaajien mielipiteet palveluiden ja rakenteiden määrästä kesä- ja talvikaudella. Arviointi 1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri. (kesä n = 346, talvi n = 133)

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, miten luonnonympäristö, harrastusmahdollisuudet ja rakenteet vastasivat heidän ennako-odotuksiaan tämänkertaisella käynnillä Linnansaaren kansallispuistossa. Kävijät arvioivat odotusten toteutumista asteikolla 1–5 siten, että 1 tarkoitti odotusten täyttymistä erittäin huonosti ja 5 erittäin hyvin.

Kesällä vastanneiden odotukset täytti parhaiten luonnonympäristö keskiarvolla 4,66 (taulukko 40). Luonnonympäristöön liittyvät odotukset täyttyivät erittäin tai melko hyvin 98 %:lla vastaajista. Hieman heikommin odotuksia vastasivat reitit ja rakenteet (keskiarvo 4,28) ja harrastusmahdollisuudet (4,24). Kaikkiaan kävijöiden odotukset täyttyivät hyvin, eikä mihinkään kohtaan annettu vastausta ”1 = erittäin huonosti”. Ulkomaisten vastaajien odotukset täyttyivät jokaisen muuttujan kohdalla taulukon 40 keskiarvoja paremmin.

Myös talvella vastanneiden (n = 156) ennako-odotukset täytti parhaiten luonnonympäristö (keskiarvo 4,59). Reitit ja rakenteet sekä harrastusmahdollisuudet näyttivät kuitenkin talvella vastanneiden odotuksia hieman paremmin kuin kesäkaudella. Vastanneista 97 % oli sitä mieltä, että reitit ja rakenteet vastasivat odotuksia erittäin hyvin tai melko hyvin. Harrastusmahdollisuuksien kohdalla vastaava luku oli 94 %.

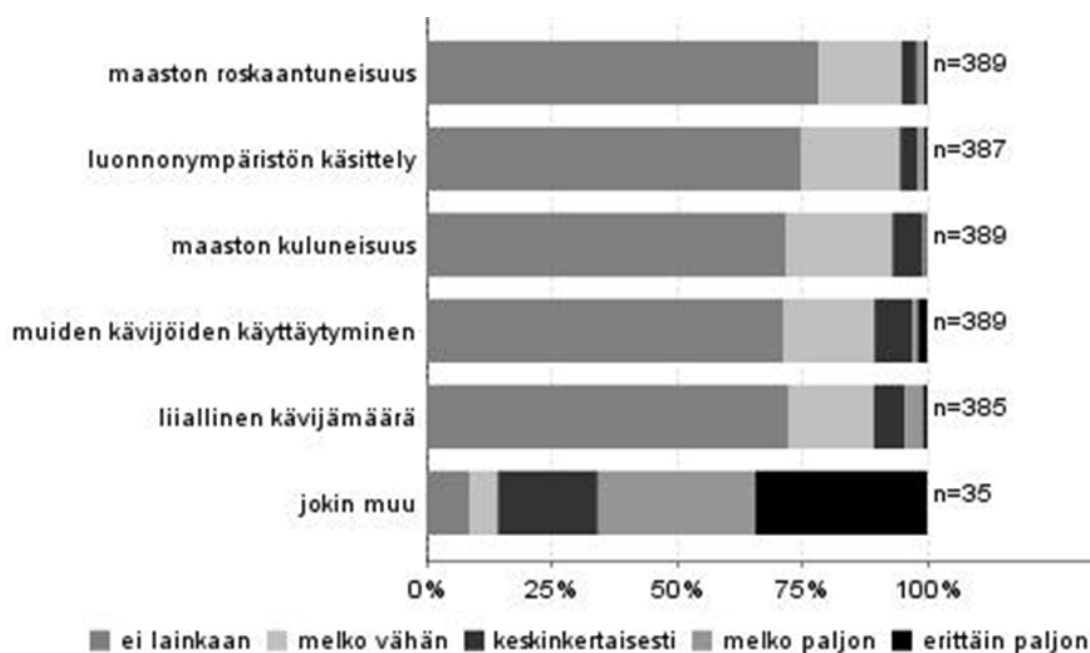
Taulukko 40. Kesäkaudella vastanneiden ennako-odotusten täyttyminen Linnansaaren kansallispuistossa. Arviointi: 1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin.

	Vastanneita		Arviointi, %					Keski-arvo	Keskihajonta
			erittäin huonosti	melko huonosti	keskinkertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
	n	%							
Luonnonympäristö	401	100	0	0	2	29	69	4,66	0,52
Harrastusmahdollisuudet	376	93	0	1	17	38	44	4,24	0,78
Reitit ja rakenteet	391	97	0	1	14	43	43	4,28	0,72
Yhteensä	403								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, oliko jokin tekijä häirinnyt heidän vierailuaan Linnansaaren kansallispuistossa. Mielipidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta ja roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä ja muiden kävijöiden käyttäytymisestä. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida mahdollisia muita käyntiä häirinneitä tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla 1–5 siten, että 1 merkisi erittäin paljon häiriötä ja 5 ei lainkaan häiriötä.

Pääsääntöisesti kesäotannan vastaajat eivät kokeneet juurikaan häiriötä vieraillessaan Linnansaaren kansallispuistossa (kuva 17). Kaikissa valmiiksi annetuissa vaihtoehdoissa yli 70 % vastanneista arvioi, ettei kyseinen tekijä häirinnyt lainkaan heidän vierailuaan. Vähiten kävijöitä häiritsi maaston roskaantuneisuus (keskiarvo 4,71). Eniten puolestaan olivat häirinneet annetuista vaihtoehdoista liiallinen kävijämäärä (keskiarvo 4,57) ja muiden kävijöiden käyttäytyminen (4,56). Nämä kaksi häiriötekijää saivat hiukan huonommat arvosanat ulkomaisilta vastaajilta (keskiarvo molemmissa 4,52), mutta muista tekijöistä ulkomaiset vastaajat häiriintyivät kaikkien vastaajien keskiarvoa vähemmän.

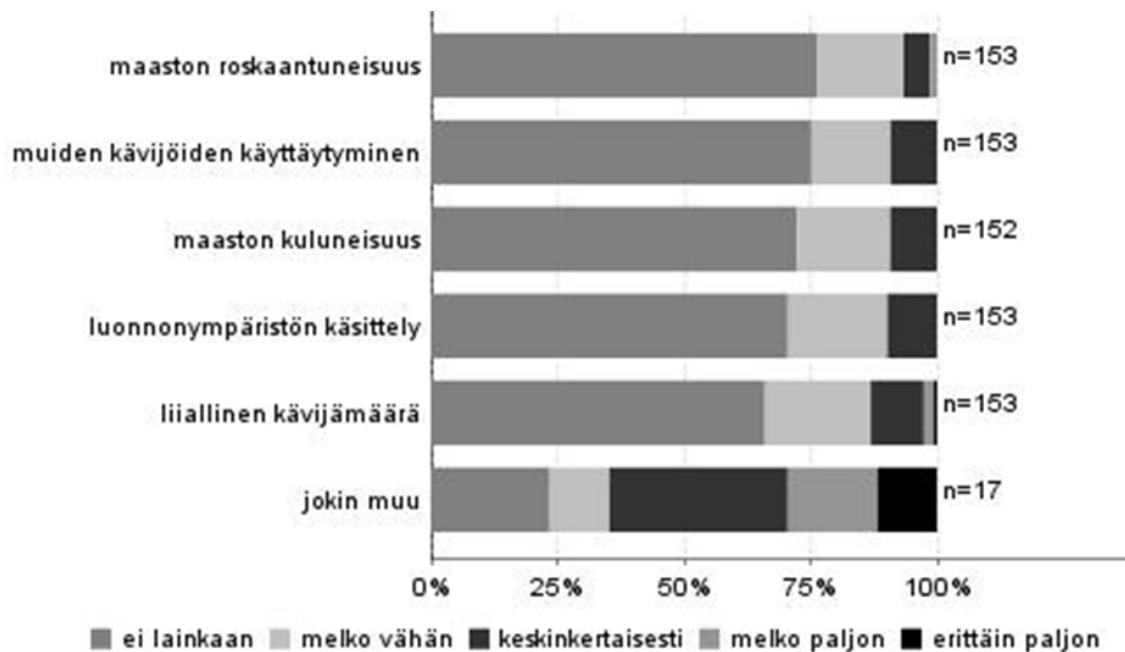
Kuva 17. Vastanneita häirinneet tekijät Linnansaaren kansallispuistossa kesäkaudella 2012.

Vastaajat saivat nimetä erikseen myös muita häiriötekijöitä, ja ne on listattu taulukkoon 41. Eniten valitettiin moottoriveneistä ja niiden aiheuttamasta melusta. Huomattavaa on, että kaikki nämä yhdeksän mainintaa olivat ulkomaisten vastaajien täyttämässä lomakkeissa. Seuraavaksi eniten valitettiin ympäristötekijöistä kuten hyttysistä, sateesta tuulesta ja aalloista. Näiden vastausten perässä oli yleensä hymiö. Sammakkoniemen käymälät keräsivät muutaman valituksen, kuten myös kansallispuiston polut. Muutamat erikseen mainituista häiriötekijöistä näyttivät olevan seurausta sateisesta kesästä, esimerkiksi pitkospuiden puute ja maakosteus.

Taulukko 41. Muut vastanneita häirinneet tekijät kesäkaudella 2012. Samankaltaiset vastaukset on ryhmitelty yhteen, suluissa esimerkkejä.

Häiriötekijä	kpl
Moottorivene liikenne, moottorivene liikenteen melu (motorboat traffic, too many motorboats, Motorboote, zu viele Motorboote, Motorboote zu laut, boats which make noise)	9
Hyttys (itikat, mäkäräiset, mosquitos)	8
Sade (rain)	3
Saunan laiturin osittain rikki	2
Ihmiset eivät siivoa jälkiään (matkailijat puhdistavat jälkensä huonosti)	2
En löytänyt valokolehdokkia	1
Ei roskiksia	1
Ei syytä leikata ruohoa telttailualueella - antakaa kasvaa! (no need to cut grass around campground - keep it wild!)	1
Kalastusluvan saannin hankaluus, mistä saa?	1
Käymälän pistävä haju (Sammakkoniemi)	1
Liian pienet telttapaikat retkeilijöille (zu kleine Zeltplätze für Wanderer)	1
Likaiset vessat (Sammakkoniemi)	1
Maakosteus	1
Mutaisuus	1
Muutama polku oli kasvanut umpeen (a few paths were overgrown)	1
Nothing	1
Pitkospuiden puute kun vesi korkealla	1
Polku huono	1
Puiden märkyys	1
Sää	1
Turistit	1
Tuuli ja aallot	1
Vessoja liian vähän	1
Vastanneita yhteensä	42

Talviotannassa (kuva 18) kävijöitä häiritsivät vähiten maaston roskaantuneisuus (keskiarvo 4,69) ja muiden kävijöiden käyttäytyminen (4,66). Aivan kuten kesäkaudellakin, annetuista vaihtoehdoista eniten häiritsi liiallinen kävijämäärä (ka 4,50). Vastaajista 3 % sanoi liiallisen kävijämäärän häirinneen tällä käynnillä melko paljon tai erittäin paljon. Erikseen mainitut muut häiriötekijät liittyivät talvikaudella useimmiten latuverkostoon tai retkiluistelureittiin (taulukko 42).

Kuva 18. Vastanneita häirinneet tekijät Linnansaaren kansallispuistossa talvella 2012.

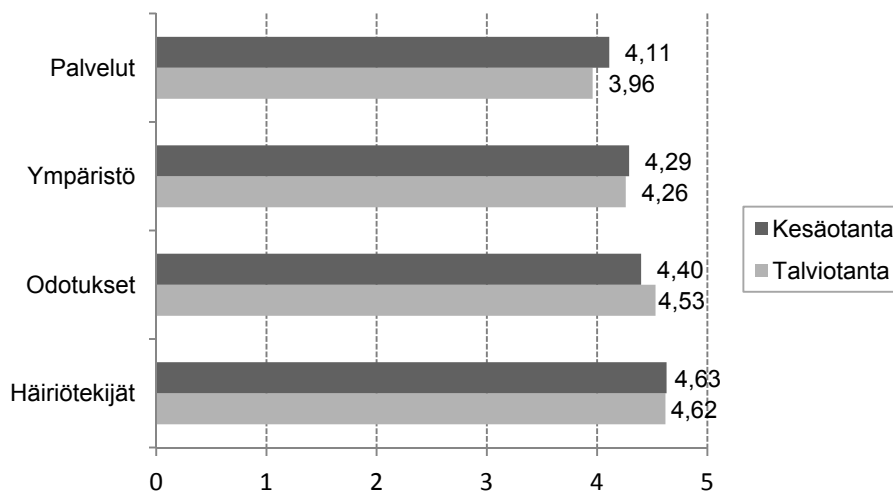
Taulukko 42. Muut vastanneita häirinneet tekijät talvikaudella 2012. Samankaltaiset vastaukset on ryhmitelty yhteen, suluissa vaihtoehtoinen ilmaisu samasta aiheesta.

Häiriötekijä	kpl
Moottorikelkat	3
Ajoittaiset, pitkäkööt huonommat osuudet luistelureitillä	2
Huonot ladut järvellä (latujen huono kunto matkalla Oravista Linnansaareen)	2
Tämä kysely	2
Ahtaus lettupaikalla	1
Jään kunto	1
Muurahaiset mökissä	1
Vastanneita yhteensä	12

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Linnansaaren kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli kesällä 4,30 ja talvella 4,23. Kävijätyytyväisyysindeksi on laskettu seuraavien osa-tekijöiden keskiarvona: mielipiteet palveluista ja ympäristön laadusta, ennako-odotusten toteutuminen ja käyntiä häirinneet tekijät. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Indeksillä on käyttökelpoinen valtakunnallisissa vertailuissa ja kuvaa karkealla tasolla kävijöiden yleistä tyytyväisyyttä kyseiseen käyntiin kansallispuistossa.

Linnansaaren kansallispuisto sai kesäkaudella kaikista kävijätyytyväisyyden osatekijöistä arvosanaksi yli 4 (kuva 20). Samoin kävi talvikaudella lukuun ottamatta hieman alle neljän jäänyttä palvelujen osatekijää. Palveluiden kokonaiskeskiarvoa laskivat talven osalta etenkin tyytymättömyys jätehuollon toteutukseen ja ohjaukseen sekä maantievärsien opastuksiin. Nämä tulokset on esitetty tarkemmin liitteissä 6 (kesä) ja 7 (talvi).

Kuva 20. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä) Linnansaaren kansallispuistossa kesä- ja talvikaudella 2012.

3.4 Vapaamuotoiset ajatukset

Kyselylomakkeen (liite 4) lopussa olevaan palautekenttään kirjoitettiin kesäotannassa 107 vapaamuotoista kommenttia (liite 8). Talvella annettiin niin vähän vapaamuotoista palautetta, että sitä ei esitellä tekstissä, mutta se on luettavissa liitteessä 9. Samalta vastaajalta saattoi tulla useampaan aihepiiriin liittyvä kommentti, ja tämän vuoksi vapaamuotoista palautetta antaneiden kokonaismäärää ei tiedetä. Palautteista noin puolet (54 kommenttia) oli kehittämisehdotuksia, kolmasosa (34) kehuja tai kiitoksia ja loput (19) valituksia, tiedusteluja tai muita kommentteja. Vapaamuotoisen kirjallisen palautteen lisäksi haastattelija tallensi suullisesti annettua palautetta muistiin aina, kun se oli olosuhteiden ja ajan puolesta mahdollista. Tällaisia muistiin kirjoitettuja palautteita oli 17 kommentin verran. Nämä palautteet on huomioitu seuraavassa vapaamuotoisten ajatusten esittelyssä, mutta ne eivät kuitenkaan näy liitteessä 8.

Vastauksissa ihasteltiin Linnansaarta paikkana, kiiteltiin Linnansaaren hyväksi tehtävää työtä ja keuhuttiin retkeilypaikkojen huollon ja ylläpidon laatua. Eniten yksittäisiä kehuja saivat polttopuut, uusitut tulisijat ja tulentekopaikkojen yleinen kunto ja siisteys. Joissakin kommentteissa oltiin palveluiden tai rakenteiden sijaan tyytyväisiä siihen, että oma matka oli ollut onnistunut tai käynti

muuten odotusten mukainen. Torpan kukkaniitty, Sammakkoniemen kioskin savumuikut ja ystävällinen henkilökunta olivat myös kiitosten aiheita.

Valitusten ja kehittämisehdotusten raja oli hyvin häilyvä ja selkeitä valituksia oli vain kourallinen. Eniten valitettiin jäteastioiden puutteesta, laiturij- ja telttailupaikkojen vähydestä sekä kartoista ja karttojen saatavuudesta. Jäteastioita toivottiin takaisin puistoon tai sen lähialueille ja pidettiin kohtuuttomana, että veneilijöiden tulisi säilyttää roskasäkkejä veneessään jopa viikkoja kestäväen lomamatkan ajan. Joku valitti, että uudet tulisijat nielevät liikaa polttopuuta. Muutaman mielestä retkisatamissa laiturien välittömässä läheisyydessä tulisi olla WC, jottei luonto täyty ”siitä itsestään”. Yhden mielestä telttapaikat ovat liian pieniä, ja toisen mielestä niitä pitäisi olla määrällisesti enemmän, kun rantaviivaa Linnansaareissa kerran riittää. Karttoihin liittyvissä palautteissa valitettiin muun muassa siitä, että Retkikartta.fi-palvelu ei anna tulostaa, mikäli valitulla karttalehdellä ei ole Metsähallituksen maata. Etenkin ulkomaalaiset valittivat, että alueen karttaa on hankala saada, varsinkin ennen vierailua. Osa melojista koki kartan kooltaan liian suureksi ja valitti pohjoisosien puuttumista melontakartasta. Yksittäisissä kommentteissa harmiteltiin liiallista panostusta norpan suojeluun ja siitä johtuvaa kehityksen ehkäisyä, moitittiin joukkoliikenteen vähäisyyttä, pidettiin lähialueen huviveneilijöitä epäystävällisinä ja valitettiin tien laatua Hanhivirran lossilta pohjoiseen.

Kehittämisehdotuksia oli laidasta laitaan. Toivottiin lisää telttapaikkoja, nuotiopaikkoja, saunamahdollisuuksia, puisia telttapohjia ja huuseja. Sateinen kesä sai usean toivomaan pitkospuita polkujen kosteille kohdille. Nuotiopaikoille toivottiin katuharjoja ja muurikoita asiakkaiden käyttöön, saunaan puolestaan lisää kuoppia.

Veneilijät toivoivat lisää laituripaikkoja, poijuja ja kiinnityslenkkejä. Muutama vastaaja muistutti, että veneiden koot kasvavat koko ajan ja tämä tulisi huomioida laiturien ja rantautumispaikkojen suunnittelussa. Toinen vastaaja toivoi parempaa retkisatamatiedotusta Linnansaaren Luontoon.fi-sivulle. Joku toivoi ainoastaan melojille tarkoitettua telttailualueita, toinen lisäaluetta elokuuta varten. Yksi ulkomainen meloja kyseli, miksi Koloveden ja Linnansaaren välille sijoittuvalla Joutenveden alueella ei ole yöpymispaikkoja, kun etäisyys ei taitu ihan yhdessä päivässä.

Alueen yritysten ja sidosryhmien toimintaan tehtiin muutamia kehitysehdotuksia. Toivottiin enemmän veneretkiä muihinkin saariin, useampia reittiliikennevuoroja ja reittiliikenteelle sekä kioskille pidempää toiminta-aikaa keväältä syksyyn. Joku halusi alueen karttoja myyntiin Oraviin ja toinen toivoi siisteyttä Porosalmen ympäristöön. Muutama vastaaja toivoisi erikseen naisille ja miehille tarkoitettuja saunavuoroja joka illalle nykyisen perhesaunamallin sijaan. Myös joukkoliikennettä toivottiin parannettavan sekä Oraviin että Porosalmelle.

Muutama vastaaja ehdotti muutoksia alueen sääntöihin. Yhden mielestä maihinnoususäännöksiä on liikaa. Moottoriveneilyyn kyllästyneet melojat ehdottivat rajoituksia moottoriveneille, esim. maksiminopeuden määrittämistä. Yhden ulkomaisen kävijän mielestä kävijöille tulisi tehdä paremmin selväksi, mitkä puiston säännöt ovat ja miten siellä tulee käyttäytyä. Yksi suomalainen kävijä oli huolestunut ulkomaisten kävijöiden taitamattomuudesta pilkkoa oksaisia puita ja toivoi heille ohjeistusta pilkkoa puita myös nuotiopaikan seuraavalle käyttäjälle.

Luonnonhoito sai muutaman ehdotuksen. Muutama ulkomainen kävijä ihmetteli, miksi Sammakkoniemessä leikataan nurmea, ja toivoi alueen jättämistä villiksi. Ympäri kansallispuistoa matkanneet ulkomaaiset melojat olivat huolissaan pystyyn kuolleista puista. He pelkäsivät puiden kaatuvan teltojen päälle ja toivoivat siksi niiden kaatamista ajoissa. Yksi kävijä oli bongannut Linnansaareissa lampaat ja toivoi niiden siirtämistä lähemmäksi Sammakkoniemen kioskia. Hieman erikoisempiakin toiveita esitettiin. Yksi vastaaja toivoi puiston alueelle viittoja, jotka kertoisivat veneilijälle jäljellä olevan etäisyyden retkisatamaan tai laivalaituriin. Toinen harvinaisempi toive oli saada puistoon luonnontarkkailua varten lasitettu koppa, jonka lasi pitäisi hyttyset poissa häiritsemästä.

4 Tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto ja tulosten pohdintaa

Aineiston keruu ja analyysi

Tämän kävijätutkimuksen aineisto kerättiin helmi-maaliskuussa ja kesä-syyskuussa 2012. Kesäotannassa 425 lomakkeen tavoite saavutettiin melko hyvin ottaen huomioon kesän 2012 vaihtelevat säät ja keruuolosuhteet. Kesän ajalta kertyi 417 hyväksyttyä lomaketta. Kesäotannan vastaajista 17 % oli paikallisia eli kansallispuiston sijainti- ja lähikuntien asukkaita, 56 % kotimaisia matkailijoita ja 27 % ulkomaisia matkailijoita. Talvikaudella kerättiin 158 lomaketta, ja vastaajista oli kesään verrattuna suurempi osuus paikallisia asukkaita ja pienempi osuus ulkomaisia matkailijoita. Molemmissa otannoissa suurin osa vastauksista saatiin Sammakkoniemen leirintäalueelta. Tutkimuksen tulokset analysoitiin kesä- ja talviotannan osalta erikseen lukuun ottamatta paikallistaloudellisia vaikutuksia, jossa kesän ja talven aineistot yhdistettiin. Kesäkauden tuloksia on paikoin tarkasteltu erikseen kotimaisten ja ulkomaisten vastaajien kesken.

Kävijärakenne

Kesäotannassa vastaajien sukupuolijakauma oli 58 % miehiä ja 42 % naisia, talviotannassa osuudet jakautuivat tasan. Vastaajien keski-ikä oli kesällä noin 45 vuotta, talvella hieman alhaisempi. Ulkomaalaisten keski-ikä oli lähes 10 vuotta alhaisempi kuin kotimaisten kävijöiden. Tyypillinen kävijä liikkui kesällä 2–5 hengen seurueessa oman perheen kanssa. Liikkuminen ystäväporukassa ja yli 5 hengen seurueissa oli huomattavasti yleisempää talvella kuin kesäkaudella. Ero selittynee sillä, että puisto houkuttaa talvisin erilaisia kävijöitä kuin kesällä: nuorempia, aktiivisempia, retkiliustelusta kiinnostuneita ja porukassa liikkuvia. Kesällä houkuttaa kiireetön luonnosta nauttiminen matkaveneellä liikkuen, mikä on enimmäkseen varakkaampien ja vanhempien ikäluokkien harrastus. Erot virkistysmotiiveissa tukevat havaintoa talven suuremmista ja aktiivisemmista seurueista: keskimääräinen kesäkävijä oli talvikävijää enemmän kiinnostunut mahdollisuudesta olla itseksensä ja huomattavasti vähemmän kiinnostunut kuntoilusta. Seurueiden kokoa arvioitaessa on myös huomattava, että kesäaikana suurehkoja, esimerkiksi yrittäjän vetämänä liikkuneita seurueita oli vaikea saada haastatteluun mukaan, sillä heillä oli usein tiivis aikataulu ja he liikkuvat keruupaikkojen ulkopuolella.

Kävijöiden lähtömaa

Kaikista tutkimukseen vastanneista 20 % oli ulkomaalaisia matkailijoita. He tulivat tyypillisimmin Saksasta, Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai Sveitsistä. Ulkomaalaisten osuus oli kesäotannassa 27 % ja talviotannassa häviävän pieni, vain 3 %. Molempien prosenttilukujen paikkansapitävyyttä on kuitenkin aiheellista epäillä. Kesäkauden osalta on huomattava, että ulkomaisissa pariskunnissa usein molemmat täyttivät lomakkeen, kun taas suomalaisissa vain toinen. Ulkomaalaisten seurueissa oli tavallista, että kaikki täyttivät lomakkeen, mutta kotimaisissa seurueissa vain osa. Ulkomaalaiset olivat haastattelijan kokemuksen mukaan usein aktiivisempia ja innokkaampia vastaamaan lomakkeeseen, mikä näkyy myös suhteellisesti runsaampana vapaamuotoisena palautteena. Näin on aiheellista epäillä, että ulkomaalaisten kesäaikainen osuus 27 % voi olla yliarvio. Toisaalta tulokset osoittivat, että ulkomaiset kävijät viihtyivät paremmin Sammakkoniemen ulkopuolisilla telttailualueilla, joten keruun painottuminen Sammakkoniemeen saattoi korostaa kotimaisten vastaajien määrää.

Talviotannan pieni ulkomaalaisten osuus, 3 %, saattaa sen sijaan olla aliarvio. Talvella ulkomaalaisia liikkui paljon seurueissa, ja heitä saattoi olla vaikea saada kyselyyn mukaan. Aktiiviset luis-

teluharrastajat eivät välttämättä halunneet uhrata aktiivista kuntoiluaikaa lomakkeen täyttämiseen. Kyselylomakkeita oli talvella vain suomeksi ja englanniksi, mikä saattoi vähentää saksankielisten kävijöiden osallistumista kyselyyn. Venäjänkielisen lomakkeen saatavuus olisi varmastikin lisännyt venäläisten vastaajien osuutta kaikista kävijöistä, sekä talvella että kesällä. Venäläisiä oli vaikea saada mukaan kyselyyn myös siksi, että he osallistuvat usein järjestetyille retkille, esim. kalastusretkille, ja näiden retkueiden saavuttaminen keruualueen ja -aikataulun puitteissa oli hyvin haastavaa. Kehitysehdotuksena tähän voisi olla pyytää yhteistyöyrittäjiä jakamaan kyselylomaketta retkien asiakkaille, mutta tällöin olisi vaarana tietynlaisen kävijäsegmentin painottuminen esim. rahankäytön suhteen. Toisaalta nykyisen otoksen osalta rahankäytön tuloksia arvioidessa on muistettava, että ohjelmapalvelujen asiakkaita saatiin tutkimukseen mukaan huomattavasti todellista asiakaskuntaa vähemmän, ja tämä väistämättä pienentää paikallistaloudellisten kokonaisvaikutusten tuloksia.

Kotimaisten kävijöiden lähtökunta

Kesäotannassa kotimaiset kävijät tulivat keskimäärin kauempaa kuin talviotannassa. Kävijöitä oli kesällä paljon Etelä-Suomen asutuskeskittymistä ja suurista kaupungeista, ja vastanneet olivat käyneet tai suunnitelleet vierailevansa samalla reissulla myös muissa Järvi-Suomen kohteissa, esimerkiksi Savonlinnassa tai Koloveden kansallispuistossa. Ensisijaisesti Linnansaaren kansallispuistoon tulleita oli kesäkaudella vain 38 %. Talvella painottuivat Linnansaaren lähi- ja sijaintikuntien kävijät, ja talviotannassa Linnansaari oli yli 80 %:lle kävijöistä matkan ainoa tai tärkein kohde.

Ulkoilu- ja luontoharrastukset

Linnansaaren tultiin kesällä nauttimaan luonnosta, tarkkailemaan luontoa, kävelemään, uimaan tai havainnoimaan saimaannorppaa. Huomattavan moni oli lisännyt annetun listan ulkopuolelta harrastukseen saunomisen tai kommentoinut saunaa vapaamuotoisessa palautteessa. Mikään edellä mainituista ei varsinaisesti ole aktiiviharrastus, joten tulokset vihjaavatkin, että tavallisimmin Linnansaaren kävijät hakevat puiston alueelta kiireetöntä olemista ja rentoutumista kauniiden maisemien äärellä. Saimaannorpan havainnointia lukuun ottamatta kaikkia mainittuja asioita voitaisiin tehdä omalla kesämökilläkin, joten voidaan kysyä, miksi niin moni kotimainen kävijä tulee näiden vuoksi Linnansaareen. Todennäköisesti Linnansaari on helppo kohde kotimökiltä vesiretkeilylle lähtevälle henkilölle, joka kaipaa tuttuja ja turvallisia toimintoja. Toisaalta, yhä kaupungistuva väestömme kaipaa luontoon eikä kaikilla ole omaa kesämökkiä, joten julkisin varoin ylläpidettäville luontopalveluille näyttäisi olevan tarvetta. Linnansaaren kansallispuisto näyttää kesäotannan tulosten valossa edustavan matkakohteena hyvinkin perinteisiä suomalaisessa järviluonnossa tehtäviä asioita, ja suosituimmat aktiviteetit ovat melko passiivisia.

Kesäotannassa tarkasteltiin erikseen ulkomaisten kävijöiden harrastamia toimintoja Linnansaarensa. Merkittävinä eroina kotimaisiin kävijöihin verrattuna nousivat esiin melonnan suuri suosio ja vastaavasti moottoriveneilyn alhainen suosio. Myös luontovalokuvaus ja marjastus olivat selvästi suosituimpia ulkomaisten kävijöiden keskuudessa. Tältä osin tuloksien tulkinnassa on syytä huomata, että käsitteet saatetaan mieltää eri kulttuureissa ja eri kielillä hieman eri tavoin. Suomalaiselle marjastus ei ole sitä, että poimii muutaman mustikan sieltä täältä tai ottaa muutaman valokuvan, mutta ulkomainen kävijä saattaa mieltää nämä satunnaiset toimet varsinaiseksi matkan harrasteeksi. Ulkomaalaisista selvästi suurempi osuus oli myös käynyt tai aikoi käydä opastuskeskuksessa eli luontokeskus Oskarissa tai asiakaspalvelupiste Nestorissa.

Talviotannan osalta ulkoiluharrastukset olivat hyvin yksiselitteiset. Yli 80 % kävijöistä oli tullut alueelle retkiluistelemaan ja yli 70 % piti sitä matkan tärkeimpänä harrastuksena.

Käyntien alueellinen jakautuminen

Sammakkoniemi on Linnansaaren kansallispuiston kiistaton ykköskohde: siellä oli vierailut tai aikoi vierailu kaks kolmasosaa kesäotannan vastaajista. Haastattelupäivistä suurin osa oli Sammakkoniemessä, mikä osaltaan selittää tulosta. Toisaalta, se on ainoa paikka kansallispuiston alueella, jossa on palveluita vuokramökkeineen ja saunomismahdollisuuksineen.

Myös pääsaaren luontopolku sekä Linnansaaren torppa olivat suosittuja vierailukohteita. Pääsaaren ulkopuoliset telttailualueet olivat tulosten mukaan selvästi suositumpia ulkomaisten kuin kotimaisten kävijöiden keskuudessa. Vastausten jakaumaan on voinut merkittävästikin vaikuttaa se, että vastaajat eivät aina jaksaneet lukea karttaa huolellisesti. Toisinaan kävi ilmi, että keskisiin telttailualueisiin kuuluvassa Perpulanluhdassa vastaaja luuli olevansa pohjoisilla telttailualueilla, kun Perpulanluhta sattuu sijaitsemaan Linnansaaren pääsaaren pohjoisosassa. Ulkomaalaisten suureen osuuteen telttailualueilla voi myös vaikuttaa se, että heillä oli keskimäärin pidempiä viipyä kansallispuiston alueella ja siten enemmän aikaa käydä kaikilla telttailualueilla. On myös mahdollista, että ei ole ymmärretty puiston etäisyyksiä ja on vastausvaiheessa vielä ollut suunnitteilla kiertää kaikki puiston eri osat. Eräs melontaporukka kertoi aikovansa kiertää kaikkia saari-ryhmiä ja telttailualueita pohjoisesta etelään vajaan vuorokaudessa.

Etenkin talviotannassa korostui vastaajien tietämättömyys kansallispuiston rajoista, joten Porosalmi, Järvisydän tai Oravi mainittiin usein vierailukohteeksi kohdassa ”muu”. Samaa ilmeni myös kesäotannan tuloksissa. Tavalliselle kävijälle puiston rajoilla ei ole suurta merkitystä, ja ehkä sen takia kysymykseen vastattiin usein väärin. Samasta syystä moni ilmoitti virheellisesti saapuneensa kansallispuiston alueelle henkilöautolla, sekä kesällä että talvella. Etenkin talvikaudella tämä on helposti ymmärrettävissä, sillä kävijälle retkiluistelureitin lähtöpisteet ovat kiinteä osa kansallispuistokokemusta.

Käynnin kesto

Kesäotannan vastaajista 27 % oli kansallispuistossa päiväkäynnillä ja ilmoitti viipyvänsä puiston alueella keskimäärin 4,5 tuntia. Loput 73 % yöpyivät kansallispuiston alueella ja viipyivät keskimäärin 3,2 vuorokautta. Eniten yövyttiin veneessä tai omassa majoitteessa. Veneessä vietettiin keskimäärin vähemmän öitä (2,3) kuin omassa majoitteessa yövyttäessä (3,4). Näiden lukujen luotettavuutta arvioitaessa on kuitenkin huomattava, että vastaajat eivät aina tienneet, sijaitseeko heidän yöpymispaikkansa kansallispuiston alueella. Näiden kysymysten (2a ja 3a liitteessä 4) vastauksissa oli huomattavan paljon ristiriitaisuuksia.

Kansallispuistossa ja sen lähialueella oltiin kesäkuukausina harvoin päiväkäynnillä. On aiheellista olettaa, että ne 6 % vastaajista, jotka ilmoittivat viettävänsä puistossa ja sen lähialueella yhteensä alle yhden vuorokauden, eivät olleet tutustuneet kyselyn yhteydessä annettuun lähialuekarttaan kunnolla. Vaikka onkin mahdollista, että nämä vastaajat olivat esimerkiksi alueen halki matkaavia huviveneilijöitä, on vaikea kuvitella, miten viidessä tunnissa ehtisi veneillä lähialueen halki (n. 100 km) vieläpä pysähtyen Linnansaaren taukopaikalla vastaamaan kyselylomakkeeseen. Niinpä vaikka vastaajista 94 % ilmoitti matkallaan yöpyvänsä joko kansallispuistossa tai sen lähialueella, heidän osuutensa voi olla vielä tätäkin suurempi. Yöpyjien keskimääräinen viipymä puistossa ja sen lähialueella yhteensä oli 7,1 vuorokautta. Useimmiten yövyttiin veneessä tai omassa majoitteessa, ja viipymät niissä olivat 4–5 vuorokautta. Kokonaisviipymän keskiarvoa nostavat kuitenkin omassa tai vuokramökissä pitkiä aikoja viettäneet. Mökeissä asuttiin jopa 30–40 vuorokauden ajan.

Talviotannan vastaajista kaikki olivat Linnansaaren kansallispuistossa päiväkäynnillä. Osa vastaajista oli kylläkin ilmoittanut yöpyvänsä puistossa, mutta lomakkeen tarkempi tarkastelu paljasti heidän yöpyneen hotellissa puiston ulkopuolella, esimerkiksi Oravissa. Tällaiset vastaukset korjat-

tiin tallennusvaiheessa. Kävijät ilmoittivat viettäneensä aikaa Linnansaareissa keskimäärin 2,9 tuntia. Vastaajista 46 % ilmoitti yöpyvänsä kansallispuiston lähialueella. Tällöin viivytettiin keskimäärin 2,3 vuorokautta. Yleisimmät yöpymistavat olivat hotelli ja vuokramökki.

Käyntien toistuvuus

Puolet kesällä vastanneista oli ensi kertaa Linnansaaren kansallispuistossa. Toinen puolikas, joka oli vierailut puistossa jo aiemmin, oli käynyt siellä keskimäärin 12,7 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana. Linnansaarella voidaan katsoa olevan vetovoimaa siis sekä ensikertalaisten että siellä jo käyneiden keskuudessa. Etenkin paikallisille mökkiläisille ja lähialueiden veneilijöille käyntejä saattaa kertyä vuodessa useita kymmeniä. Tämä selittyy Linnansaaren sijainnilla keskeisten vesireittien varrella. Toisaalta herää kysymys siitä, miten käynti Linnansaareissa määritellään. Klassinen kysymys kuuluukin: onko Haukiveden laivaväylää pitkin ajava veneilijä Linnansaaren kävijä? Talviotannan tulos poikkeaa merkittävästi kesän tuloksesta, ja ensikertalaisten osuus talven kävijöistä on vain neljäsosa.

Saapuminen Linnansaaren alueelle

Kesäotannassa 2 % vastanneista mainitsi käyttäneensä Linnansaareen tullessaan viimeiseksi henkilöautoa. Kesäotannassa kyselyjä ei tehty muualla kuin kansallispuiston saarissa, joten ainoa vaihtoehto, miksi näin vastattiin, on että kävijä ei tiennyt, missä kansallispuiston rajat kulkevat. Hän on ehkä saapunut autolla Oraviin tai Porosalmeen ja luullut, että ne ovat osa kansallispuiston aluetta. Hyvin tyypillistä oli myös listata kaikkien käytettyjen kulkuvälineiden joukkoon jokin vesikulkuneuvo (esim. pienvene), mutta silti merkitä henkilöauto viimeisimmäksi kulkuneuvoksi. Kaikissa näissä tapauksissa tallentaja korvasi henkilöauton ko. vesikulkuneuvolla kysyttäessä viimeisintä kulkuneuvoa. Seitsemässä tapauksessa viimeisintä kulkuneuvoa ei kuitenkaan voinut päätellä. Myös tämä viittaa siihen, että kansallispuiston alueen luullaan alkavan jo satamien parkkipaikoilta.

Talviotannassa kysymys viimeisimmästä kulkuneuvosta osoittaa vielä paremmin, että suuri osa kävijöistä pitää retkiluistelureitin alkupisteitä (Porosalmi, Oravi) osana kansallispuistoa. Tässä sekaannusta on toki voinut aiheuttaa myös yhden haastattelupisteen sijaitseminen Porosalmella. On ymmärrettävää, että Porosalmelta Pieni-Lappiin ja takaisin Porosalmelle luistellut kävijä mieltää henkilöauton viimeiseksi kulkuneuvokseen saapumisessa Linnansaaren alueelle, jos hänen mielestään Porosalmi on Linnansaaren aluetta.

Kenties kysymyksenasettelua tulisi muuttaa siten, että ”Linnansaaren alue” korvattaisiin ”Linnansaaren kansallispuistolla”, tai pyydetäisiin vastaajaa mainitsemaan kaikki ne kulkuneuvot, joita hän on käyttänyt matkallaan kotoansa lomakkeen täyttöpäikalle. Kesäaikaanahan kukaan ei voi päästä lomakkeenkeruupaikalle ilman vesikulkuneuvoa, mikäli keruu tehdään jatkossakin vain puiston rajojen sisällä telttailualueilla.

Paikallistaloudelliset vaikutukset

Linnansaaren kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat vuonna 2012 yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa ja 30 henkilötyövuotta. Laskentaan käytettiin vuoden 2012 arvioitua käyntimäärää. Keskimäärin kävijät kuluttivat kansallispuiston ja lähialueen käynnillään yhteensä 84 euroa. Eniten rahaa käyttivät ulkomaiset majoittujat ja vähiten kotimaiset päiväkävijät. Eniten rahaa kulutettiin ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin. Eromääräisesti suurimman tulovaikutuksen tuottivat lähialueen ulkopuolelta saapuneet kotimaiset matkailijat. Rahankäyttö on todennäköisesti esitettyjä lukuja suurempaa, sillä monet vastaajat jättivät vastaamatta tähän kysymykseen sen pituuden vuoksi.

Tietolähde

Kävijät olivat saaneet tietoa Linnansaaren kansallispuistosta useimmiten tuttavilta, ystäviltä tai sukulaisilta, ja paikka oli monelle jo entuudestaan tuttu. Vertailu erikielisten vastausten kesken paljasti, että näin oli kuitenkin lähinnä suomenkielisen lomakkeen täyttäneillä. Yli puolet englanninkielisen lomakkeen täyttäneistä ja hieman alle puolet saksankielisen lomakkeen täyttäneistä kertoi saaneensa tietoa esitteistä tai oppaista.

Metsähallituksen verkkosivut olivat kaikki kieliryhmät löytäneet tasaisesti. Sen sijaan muita verkkosivuja ilmoitti käyttäneensä jopa 46 % saksankielisen lomakkeen täyttäneistä, kun vastaava luku oli englanninkielisissä lomakkeissa 33 % ja suomenkielisissä 10 %. Olisikin kenties syytä pohdita tiedon tarjoamista saksalaisen kielialueen kävijöille heidän omalla äidinkielellään, mikä voisi käytännössä tarkoittaa esimerkiksi Luontoon.fi:n saksankielistä versiota. Englanniksi sivusto Outdoors.fi löydetään tämän tutkimuksen mukaan suhteellisen hyvin, joten miksei saksaksikin löydetäisi? Tulokset osoittavat myös, että verkko on tänä päivänä tärkeä tiedonlähde, ja Luontoon.fi-verkkopalvelun saksankielisen version puuttuessa turvaudutaan muihin verkkosivuihin. Näillä sivustoilla ei kuitenkaan välttämättä tarjota oikeaa eikä ajankohtaista tietoa. Esimerkiksi luontokeskus Oskarissa on kokemuksia siitä, että kävijät valittavat virheellisistä tiedoista Linnansaaren sivuilla, ja sitten on käynytkin ilmi, että tietoa ei ole haettu Metsähallituksen Linnansaari-sivuilla. Eräällä saksankielisellä Linnansaari-sivustolla luontokeskus Oskari oli sijoitettu Oraviin ja toisella sivustolla väitettiin luontokeskuksessa olevan nähtävillä kymmenen norpan akvaario.

Mielipiteet alueesta ja palveluista

Lähes kaikki kävijätyytyväisyyttä mittaavat osatekijät saivat Linnansaarella keskiarvoksi yli 4 (hyvä) mitta-asteikolla yhdestä viiteen. Ainoastaan palvelujen arvosana talvikaudella jäi alle neljän. Osatekijöistä parhaimman arvosanan saivat häiriötekijät, toisin sanoen kävijöitä ei häirinnyt juuri mikään. Hiukan valitettiin muiden kävijöiden käyttäytymisestä ja liiallisesta kävijämäärästä. Vapaassa palautteessa mainittiin häiriötekijöiksi useimmiten moottoriveneliikenne, ja huomattavaa on, että kaikki nämä kommentit olivat muulla kuin suomen kielellä. Kehitysehdotuksena mainittujen häiriötekijöiden ehkäisyyn voisivat olla parempi tiedotus kansallispuiston käyttäytymissäännöistä ja toisten kävijöiden huomioon ottamisesta. Mitä useammasta kulttuurista kansallispuiston kävijät ovat, sitä epätodennäköisempää on, että heidän käsityksensä sopivasta käyttäytymisestä on yhteneväinen. Suomalaisille tutut, jokamiehenoikeuksiin liittyvät käyttäytymissäännöt eivät useinkaan ole itsestään selviä ulkomaisille kävijöille, mutta moni sääntöjä tuntematon ehkä mielellään noudattaisi tai ymmärtäisi niitä paremmin, jos olisi niistä tietoinen. Eri kulttuureissa on eri käsityksiä esimerkiksi siitä, mikä on sopiva aika pitää illanviettoa leirintäalueilla.

Kävijät olivat tyytyväisiä käyttämiinsä palveluihin. Kesäotannassa laadusta saivat eniten kiitosta polttopuut ja tulentekopaikat. Ne olivat myös kaikkein käytetyimpiä palveluja yhdessä yleisökäymälöiden kanssa. Ympäristötekijöistä arvostettiin kesällä eniten yleistä siisteyttä ja maiseman vaihtelevuutta. Vähiten kiitosta laadustaan saivat erityistarpeiden huomioon ottaminen, jätehuollon toteutus ja ohjaus sekä laiturit. On mahdollista, että laitureiden laadulle alhaisia arvosanoja antaneet ovat kuitenkin tosiasiallisesti olleet tyytymättömiä laitureiden määrään. Tällaisia kommentteja tuli keruun yhteydessä käydyissä vapaissa keskusteluissa. Talven tuloksiin on suhtauduttava kriittisesti, sillä vastaajien määrä oli paikoin todella alhainen.

Palveluiden määrää pidettiin pääsääntöisesti sopivana, mutta etenkin tulentekopaikkoja, jätehuoltoa ja laitureita toivottiin alueelle lisää. On huomattava, että jopa kymmenesosa vastaajista piti tiettyjen palveluiden määrää liian suurena. Polttopuiden määrä arvioitiin paikoin liian suureksi todennäköisesti siksi, että telta-alueilla oli kesän aikana huomattavan kokoiset puupinot, sen sijaan esimerkiksi tulentekopaikkojen ja yleisökäymälöiden määriä arvioitiin liian suuriksi mahdollisesti lomakkeen vaikealukuisuuden vuoksi. Useammassa lomakkeessa kävi ilmi, että vastaaja oli

muiden kysymysten perusteella tyytyväinen tulentekopaikkoihin, mutta luuli virheellisesti, että arvosana 3 (liian suuri) tarkoittaa suurinta tyytyväisyyttä määrään. Näin ollen on suhtauduttava varauksella kaikkiin tuloksiin, joiden mukaan palveluiden määrää pidettiin liian suurena. Kysymystä tulisi jatkossa kehittää, jotta tulokset kuvaisivat luotettavammin todellista asiakastyytyväisyyttä.

4.2 Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Linnansaaren kansallispuistosta on tehty aiemmin kaksi kävijätutkimusta, vuosina 1999 (Elme & Vänskä 1999) ja 2006 (Pulkkinen & Valta 2008). Näistä jälkimmäinen on toteutettu nykyisen tutkimuksen kanssa vertailukelpoisella menetelmällä, mikä mahdollistaa tulosten vertailun. Vertailtavuuden säilyttämiseksi tutkimuksen otantamenetelmät, keruu-aikataulu ja keruualue pyrittiin pitämään mahdollisimman muuttumattomina. Vaikka vakiomuotoisen lomakkeen käyttö lisää vertailtavuutta sekä ajallisesti että alueellisesti, muutamia muutoksia kysymyksiin on tullut. Eniten muutettiin rahankäyttökysymystä paikallistaloudellisten vaikutusten laskemiseksi, minkä vuoksi vuoden 2012 tuloksia ei voida rahankäytön osalta verrata Linnansaaren edellisen kävijätutkimuksen tuloksiin. Menetelmällisesti uutena oli vuoden 2012 kävijätutkimuksessa myös talvikauden aineisto sekä erojen tarkastelu ulkomaisten ja kotimaisten vastaajien kesken.

Tässä luvussa tarkastellaan eroavaisuuksia vuoden 2006 ja vuoden 2012 tutkimusten tulosten välillä, sikäli kuin se on mielekästä ja kun selkeitä eroja ilmeni. Tämän tutkimuksen tuloksia verrataan myös vuonna 2011 Koloveden kansallispuistossa tehdyn kävijätutkimuksen tuloksiin (Yläsaari 2012) sekä paikoin Punkaharjun alueen kävijätutkimuksen 2008–2009 tuloksiin (Lindblom & Laukkanen 2010). Muutamassa kohdassa vertailuun on haettu viimeaikaisten kävijätutkimusten tuloksia muualta Suomesta, muun muassa Syötteeltä (Sarajarvi 2011) sekä Tiilikjärven kansallispuistosta (Korkalainen 2012). Vertailtavuuden säilyttämiseksi vuoden 2012 tuloksilla tarkoitetaan tässä aina kesäotannan tuloksia, ellei toisin mainita.

Edellisen, vuoden 2006 kävijätutkimuksen (Pulkkinen & Valta 2008) jälkeen Linnansaaren kansallispuistoa on kehitetty voimakkaasti. Sammakkoniemen leirintäalueen palveluita on parannettu uusimalla kanoottilaituri, parantamalla käymälöiden ilmanvaihtoa ja sorastamalla kulkureittejä. Opastuskatoksen aineisto on uusittu ja saunan sisätiloja kunnostettu. Majoitusaittoihin ja kioskille on rakennettu lisää verantatilaa. Kioskirakennusta on kunnostettu lisäksi niin, että sisätiloihin on saatu myös asiakastilaa, jolloin kioski palvelee hyvin myös talviaikaista käyttöä. Keittokatosta on muutettu niin, että se palvelee paremmin myös retkiluistelijoiden taukopaikkana. Pääsaaren polkuviihto- ja polkumerkinnot sekä telttailualueiden viitoitukset on uusittu.

Telttailualueiden palveluvarustusta on parannettu lisäämällä polttopuukatosten ja kompostikäymälöiden kapasiteettia, uusimalla nuotiopaikkoja ja rakentamalla pöytä-penkkejä. Vuorikiukaaseen, Louhisaareen, Myhkyrään ja Linnavuoren mairinnoituspaikalle on asennettu peräpoijuja helpottamaan matkaveneiden rantautumista. Linnavuoren mairinnoituspaikalle on uusittu myös laituri. Linnavuoren näköalapaikalle on pystytetty opastaulu ja portaita on uusittu. Telttailualueiden, samoin kuin Oravin, Mustalahden, Porosalmen ja Linnansaaren laivalaiturin, opaskartat on uusittu. Talviaikainen virkistyskäyttö keskittyy pääasiassa alueella toimivien yrittäjien muodostaman retkiluistelu-reittipoolin ylläpitämälle retkiluistelu-reitille. Yrittäjien toimesta retkiluistelu-reitin kunnostuskalustoa sekä reittiviitoituksia ja -opastusta on parannettu erillisessä retkiluistelu-hankkeessa.

Vuoden 2006 kävijätutkimuksen (Pulkkinen & Valta 2008) aineisto koostui vain kesäotannasta, ja siihen saatiin 337 vastausta, kun taas vuoden 2012 aineistossa oli 158 talvikauden vastausta ja 417 kesäkauden vastausta. Sekä nais- että miespuolisten kävijöiden keski-ikä oli noussut usealla vuodella, mikä voi johtua ikärakenteen muutoksesta Suomessa (ks. Tilastokeskus 2012a). Keskimäärin Linnansaaren kävijät ovat vanhempia kuin Koloveden kävijät ja samanikäisiä Punkaharjun

kävijöiden kanssa. Linnansaaren hyvinä pidetyt retkisatamat ja veneilijöiden palvelut voivat myös saada liikkeelle enenevässä määrin sellaista keskimäärin iäkkäämpää väestöä, joka kaipaa luonnossa vietetyltä lomaltaan mukavuutta ja helppoutta. Nämä kävijät tahtovat olla lähellä luontoa, mutta kaipaavat ainakin joitakin palveluita.

Linnansaari houkutti vuonna 2012 selvästi korkeammin koulutettuja kävijöitä kuin vuonna 2006. Tämä voi johtua ulkomaisten kävijöiden määrän kasvusta, sillä he ovat tyypillisesti korkeasti koulutettuja. Kyse voi olla myös yleisestä koulutustason noususta (ks. Tilastokeskus 2012b). On myös mahdollista, että viime vuosien taloudellisesti haastavat ajat ja polttoaineen korkea hintataso ovat saaneet matalammin koulutetut ja vähemmän ansaitsevat ihmiset jäämään kotiin.

Ulkomaalaisten osuus nousi radikaalisti vuosien 2006 ja 2012 välillä. Kun ulkomaisia kävijöitä oli aiemmin 12 %, nyt luku oli 27 % (koko vuoden aineistolla 20 %). Tältä osin Linnansaaren kävijärakenne muistuttaa yhä enemmän Koloveden kävijärakennetta (Yläsaari 2012), joskin paikallisten asukkaiden osuus on Linnansaassa suurempi. Keski-Euroopan maiden osuus vain vahvistui entisestään, mutta kolmen yleisimmän lähtömaan joukkoon nousi uutena Iso-Britannia. Kotimaisten kävijöiden lähtökunnissa ei tapahtunut suuria muutoksia, mutta talviotannon mukaantulo toki vahvasti Linnansaaren sijainti- ja lähikunnissa asuvien osuutta kävijöistä koko vuoden tilastossa.

Vuonna 2012 oli huomattavasti yleisempää vierailta Linnansaassa oman perheen kanssa kuin vuonna 2006. Vastaavasti käyntejä kerhon tai yhdistyksen kanssa ei kirjattu yhtäkään, kun vuonna 2006 niitä oli jopa 9 % käyneistä.

Linnansaari ei ollut enää enemmistölle matkan tärkein tai ainoa kohde, kuten oli vuonna 2006. Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että mitä kauempaa kävijä oli tullut, sitä useampia ja Linnansaaresta kaukanakin olevia kohteita hän mainitsi olevan matkansa vierailulistalla, ja sitä useammin Linnansaari oli kävijälle vain yksi matkan kohteista. Niinpä hyvin harvalla ulkomaiselle vastaajalle Linnansaari oli matkan ainoa kohde. Tässä on selvä ero Koloveden kansallispuistosta saatuihin tuloksiin (Yläsaari 2012), jossa ulkomaalaisten osuus vuonna 2011 oli Linnansaarta suurempi, mutta jossa silti lähes kaksi kolmasosaa (63 %) kaikista vastaajista piti Koloveden kansallispuistoa matkan tärkeimpänä tai ainoana kohteena. Kun nyt tehdyssä tutkimuksessa Linnansaarta matkan ainoana tai tärkeimpänä pitävien kävijöiden osuus oli myös huomattavasti pudonnut vuoden 2006 tuloksista, voidaan aiheellisesti miettiä, mistä tämä muutos johtuu.

Yksi selitys voisi olla Linnansaaren kansallispuiston ”poikkeamattomuus” muusta Saimaasta ja Järvi-Suomesta. Linnansaari edustaa järviluontoa tyypillisimmillään, mutta siltä puuttuu sen muusta Järvi-Suomesta erottava valttikortti. Koloveden kansallispuistolle tämä valtti on erämaisuus ja hiljaisuus, mikä osaltaan johtunee moottoriveneilykiellosta. Linnansaarella ei ehkä kansainvälisesti ole vastaavanlaista erilaisuuden vetovoimaa, vaan samankaltaisia luontoelämyksiä voi kokea myös esimerkiksi Pihlajavedellä. Linnansaari ei myöskään ainakaan kesäaikaan profiloitu yhtä selvästi jonkin aktiviteetin paikaksi, kuten vaikkapa Kolovesi melojien paratiisiksi. Näin Linnansaari on keskeinen osa mielikuvaa Saimaan järviluonnosta, mukana luomassa Savonlinnan seudun matkailullista imagoa ja erottamaton osa alueen vetovoimaa.

Toinen selitys voisi olla se, että Linnansaari on usean keskeisen veneilyreitit varrella ja se on helppo yhdistää muihin Saimaan kohteisiin. Veneilijät pysähtyvät mielellään Linnansaaren laadukkaina pidetyissä retkisatamissa, mistä osoituksena oli Kuopion Pursiseura ry:n myöntämä vuoden retkisatamakunniakirja maaliskuussa 2012. Vertailussa vuoden 2006 tuloksiin voidaan vielä todeta, että kävijöiden viipymät Linnansaassa ja sen lähialueella olivat selvästi kasvaneet. Niinpä nykyisin on ehkä yleisempää suunnitella samalle matkalle useampi käyntikohde, kun matkat ovat kestollisesti pidentyneet. Yhteistyöyrittäjän ylläpitämän reittiliikenteen ansiosta Linnansaari on mahdollinen käyntikohde myös muille kuin omalla veneellä liikkujille, joten päiväkäynnit esimerkiksi Savonlinnasta ovat järjestettävissä. Linnansaaren kävijäprofiilin voidaan katsoa

olevan siis melkoisen monipuolinen, aina reittialuksella puistossa pistäytyvistä päiväkävijöistä omalla veneellä liikkuviin yöpyjiin.

Kansallispuistossa harrastettavien toimintojen määrä on noussut huomattavasti. Vuonna 2012 yli puolet vastaajista oli tullut seitsemän tai useamman harrastuksen vuoksi, kun vastaava luku vuonna 2006 oli 20 %. Linnansaaren käynneillä harrastettiin useampia toimintoja kuin Kolovedellä 2011. Yleisin ja suosituin harrastus oli luonnosta nauttiminen, joka ei ollut vaihtoehtona vielä vuonna 2006 (Pulkkinen & Valta 2008) eikä edes Kolovedellä 2011 (Yläsaari 2012). Kävely, luonnon tarkkailu ja uinti säilyttivät suosionsa yleisimpien harrastusten joukossa, saimaannorpan havainnointi taas oli uusi harrastus viiden suosituimman listalla. Tulokset eivät juuri poikenneet Koloveden tuloksista, mutta merkittävä ero oli telttailun huomattavasti alhaisempi suosio Linnansaaressa. Luonnosta nauttiminen ja melonta mainittiin useimmin tärkeimmäksi yksittäiseksi harrastukseksi, kun vuonna 2006 ykkösharrastus oli vielä luonnon tarkkailu.

Käyntien alueellisessa jakaumassa ei ole tapahtunut valtavia muutoksia vuodesta 2006. Suhteellisesti useampi kävijä kuitenkin ilmoitti käyvänsä pohjoisilla, keskisillä ja eteläisillä telttailualueilla vuonna 2012. Tähän on voinut vaikuttaa ulkomaisten kävijöiden lisääntyminen, sillä he olivat ahkeria pääsaaren ulkopuolisten telttailualueiden käyttäjiä. Luontokeskus Oskarin suosion kasvu johtunee myös ulkomaalaisten lisäyksestä. Pääsaaren kohteet Sammakkoniemi, Linnansaaren torppa ja Linnavuori olivat vuonna 2012 suhteellisesti harvemman vastaajan käyntikohteina kuin vuonna 2006.

Kansallispuistossa vietetty aika on pidentynyt vuodesta 2006. Yöpyjien suhteellinen osuus on noussut ja yöpyjien viipymät ovat nyt pidempiä. Näin käyntien kestot ovat Linnansaaressa kehittyneet Koloveden (Yläsaari 2012) viipymien suuntaan. Yöpyjiä Kolovedellä vuonna 2011 oli 85 % kävijöistä, kun Linnansaaressa luku oli nyt 73 % ja vuonna 2006 vain 57 %. Toisin kuin Kolovedellä ja Linnansaaressakin vielä vuonna 2006, vene oli tämän tutkimuksen mukaan Linnansaaressa omaa majoitetta suosituimpi yöpymistapa. Kokonaisuudessaan Linnansaari on näiden tulosten valossa siirtymässä yhä enemmän kohteeksi, jossa viivytään yön yli. Ympärivuotisten tulosten tarkastelu osoittaa, että Linnansaarella on kuitenkin vahva suosio päiväkäyntikohteena nimenomaan talviaikaan.

Kansallispuistossa ja sen lähialueella vietetty aika on myös kasvanut huomattavasti vuodesta 2006. Yöpyjiä oli vuonna 2006 (Pulkkinen & Valta 2008) vastaajista 76 % ja vuonna 2012 jopa 94 %. Näiltä osin tulos kertoo, että Linnansaari lähialueineen on yhä enemmän Koloveden kaltainen: alueelle ei tulla päiväkäynnille. Linnansaaressa lähialue mukaan lukien viivytään kuitenkin pidempiä aikoja kuin Kolovedellä ja sen lähialueella. Yöpyjien viipymät olivat Koloveden lähialueella keskimäärin 5,8 vrk (Yläsaari 2012) ja Linnansaaren lähialueella 7,1 vrk. Tämä ero voi johtua siitä, että Linnansaaren välittömässä läheisyydessä on runsaammin erilaista majoitustarjontaa hotelleista lomaosakkeisiin. Linnansaaressa myös merkittävä matkaveneilijöiden kävijäryhmä saattaa nostaa viipymää lähialueella verrattuna Koloveteen, josta matkaveneilijät lähes puuttuvat moottoriveneilykiellon vuoksi.

Noin puolet Linnansaaren kävijöistä oli käynyt puistossa aikaisemminkin, keskimäärin 12,7 kertaa viimeisten viiden vuoden aikana. Verrattuna esimerkiksi Koloveden (Yläsaari 2012) tai Syötteen (Sarajärvi 2011) kansallispuistoon Linnansaareen palataan herkemmin (pienempi osuus ensikertalaisia) ja useammin (useampia käyntejä viimeisten viiden vuoden aikana). Tuloksia arvioitaessa täytyy tosin muistaa, että kansallispuiston välittömässä läheisyydessä mökkeilevät nostavat käyntien lukumäärän keskiarvoa melkoisesti. Linnansaaren erityinen sijainti vesimatkan päässä tekee siitä hankalasti vertailtavan kohteen suhteessa muihin kansallispuistoihin.

Muutosta on tapahtunut viimeisimmän kulkuneuvon käytössä alueelle saavuttaessa. Matkaveneiden sekä ei-motorisoitujen vesikulkuneuvojen osuudet ovat kasvaneet pienveneiden kustannuksel-

la. Kaikkia käytettyjä kulkuneuvoja tarkasteltaessa huomataan, että yhä useampi käyttää henkilöautoa matkallaan kotoa Linnansaareen. Lentokoneen ja junan käytön lisääntyminen lienee seurausta ulkomaisten kävijöiden määrän kasvusta. Vapaamuotoisessa palautteessa tuli ilmi vastaajien huoli heikoista joukkoliikenneyhteyksistä. Tämä huoli voi käydä yleisemmäksi, mikäli Linnansaareen suuntaa jatkossakin suuri määrä ilman omaa autoa liikkuvia ulkomaisia matkailijoita.

Tämän tutkimuksen tulokset paikallistaloudellisista vaikutuksista ovat muuttuneen kysymyksenasettelun vuoksi vertailukelpoisia vain viimeaikaisten kävijätutkimusten kanssa, joten vertaaminen vuoden 2006 tuloksiin (Pulkkinen & Valta 2008) ei ole mahdollista. Paikallistaloudellisten kokonaisvaikutusten suhteen Linnansaari asettuu samaan luokkaan Syötteen kansallispuiston kanssa, jonka käyntimäärät (33 400 käyntiä v. 2012) ovat kuitenkin tyypillisesti olleet Linnansaarta (29 500 käyntiä v. 2012) suurempia. Vuoden 2012 valtakunnallisissa laskelmissa (Metsähallitus 2013) Syötteen kokonaistulo-vaikutus on 1,9 milj. €, kun Linnansaaren on tämän kävijätutkimuksen mukaan 2,5 milj. €. Kävijöiden keskimääräinen rahankäyttö Linnansaareissa oli nyt 84 € käyntikertaa kohden, hieman vähemmän kuin Yläsaaren (2012) mukaan Koloveden kansallispuistossa vuonna 2011.

Vuonna 2011 paikallistaloudelliset kokonaisvaikutukset olivat Linnansaareissa hieman valtakunnallista keskiarvoa suuremmat, kun käytettiin tietoja Suomen kaikkien kansallispuistojen yhteenlasketuista paikallistaloudellisista vaikutuksista (Metsähallitus 2012b). Vuonna 2012 Linnansaaren paikallistaloudelliset vaikutukset ovat kuitenkin jääneet kaikkien puistojen keskiarvon (3,0 milj. €) (Metsähallitus 2013) alapuolelle. Syitä paikallistaloudellisten vaikutusten laskuun Linnansaareissa voidaan hakea muun muassa laskeneesta kävijämäärästä ja maailmanlaajuisesti heikentyneistä taloudellisista oloista vuonna 2012. Aineistonkeruujaksoihin sisältyi kohtalaisen kehoja ulkoilukelejä, mikä paitsi vähensi kävijämäärää, saattoi myös vaikuttaa kävijöiden palvelujen ja rahankäyttöön. Talvikausi alkoi myöhään Haukiveden myöhäisen jäätyneen vuoksi ja kesä oli sateisin vuosikymmeniin.

Linnansaareen tehtiin noin 29 500 käyntiä vuonna 2012. Verrattuna moniin muihin puistoihin tämä ei ole paljon, mutta näistäkin käynneistä kertyy lähialueen paikallistalouteen yli 945 000 €, kun otetaan huomioon käynnit, joissa Linnansaaren kansallispuisto oli matkan tärkein kohde. Työllisyysvaikutuksia kertyi tällä kävijämäärällä noin 11 henkilötyövuotta.

Tulokset kävijöiden käyttämistä tietolähteistä ovat samankaltaisia Koloveden kävijätutkimuksen (Yläsaari 2012) tulosten kanssa. Myös Koloveden tutkimuksessa havaittiin, että ulkomaiset kävijät käyttivät tiedonhakuun usein esitteitä ja oppaita ja hakivat tietoa mieluummin muilta kuin Metsähallituksen omilta verkkosivuilta.

Linnansaareen tultiin vuonna 2012 pitkälti samoista syistä kuin vuonna 2006 (Pulkkinen & Valta 2008), eli maisemien, luonnon kokemisen, rentoutumisen sekä melusta ja saasteista pois pääsemisen vuoksi. Syyt olivat lähes identtiset myös Koloveden tutkimuksessa vuonna 2011 (Yläsaari 2012). Suurin ero liittyi kuntoiluun virkistysmotiivina. Sekä Kolovedellä vuonna 2011 että Linnansaareissa vuonna 2006 ja Linnansaaren talviotannassa 2012 kuntoilu oli hyvin tai melko tärkeää lähes puolelle vastaajista, mutta kesällä 2012 Linnansaareen ilmoitti tullessaan kuntoilemaan vain noin kolmasosa vastanneista.

Linnansaaren kansallispuiston valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,30 kesällä 2012, täysin sama kuin Koloveden kansallispuistossa vuonna 2011. Indeksit olivat vuosien 2006, jolloin se oli 4,21. Linnansaaren ja Koloveden kansallispuistojen hoito ja rakenteiden ylläpito ovat pitkälti saman kenttävaen hoidossa, ja vertailu muiden alueiden kävijätutkimuksiin osoittaa, että näitä suojelualueita hoidetaan verraten hyvin. Linnansaari sai palveluista hieman paremman arvosanan kuin Kolovesi: 4,11. Luku on myös suurempi kuin monessa muussa kansallispuistossa viimeaikaisten kävijätutkimusten perusteella (ks. mm. Korkalainen 2012, Mä-

enpää 2011, Sarajärvi 2011). Täytyy toki muistaa, että palveluita koskeva kysymyksenasettelu ei välttämättä ole kaikissa kävijätutkimuksissa samanlainen.

Tyytyväisyydessä yksittäisiin palveluihin ei ollut suuria muutoksia vuosien 2006 ja 2012 välillä, joskin lomakkeeseen oli tullut uusia palveluita arvioitavaksi. Palveluiden määrään oltiin tyytyväisempiä kuin vuonna 2006. Tyytyväisyys yrittäjien tuottamiin palveluihin ja etenkin niiden käyttöaste nousi huomattavasti. Tyytyväisyys erityistarpeiden huomioon ottamiseen sen sijaan laski. Jätehuollon laatua piti keskinkertaisena tai huonona samankokoinen osuus vastaajista kuin vuonna 2006, mutta sen laatuun erittäin tyytyväisten osuus kasvoi. Vapaamuotoinen, suullinen palaute tuki tätä tulosta, sillä monet kehuivat Metsähallituksen ajamaa roskatonta retkeilyä esimerkiksi tavaksi edistää ympäristön asiaa. Lähialueen tiestö säilyi listan hännillä kysymyksessä palvelujen laadusta. Ympäristötekijöistä reittien ja rakenteiden turvallisuus sai vuonna 2012 huonomman keskiarvon kuin vuonna 2006.

Parhaiten kävijöiden odotukset täytti luonnonympäristö, aivan kuten vuonna 2006. Odotukset harrastusmahdollisuuksien sekä reittien ja rakenteiden suhteen täyttyivät nyt huomattavasti aiempaa paremmin, joskaan eivät yhtä hyvin kuin Kolovedellä vuonna 2011. Silti etenkin harrastusmahdollisuuksiin kohdistuneet odotukset täyttyivät vuonna 2012 huomattavasti paremmin kuin edellisessä kävijätutkimuksessa (Pulkkinen & Valta 2008), mikä voi olla seurausta vakiintuneesta yrittäjätoiminnasta ja lisääntyneistä mahdollisuuksista erityyppiseen liikkumiseen luonnossa.

Kesällä 2012 vastanneet kokivat vähemmän häiriötä Linnansaaren käynnillään kuin vastaajat vuonna 2006. Liiallinen kävijämäärä säilyi eniten häiriötä aiheuttaneena yksittäisenä tekijänä, mutta sekin häiritsi kävijöitä vähemmän kuin aiemmin ja vähemmän kuin Koloveden kävijätutkimuksessa (Yläsaari 2012) 2011. Vapaasti nimettävät häiriötekijät muuttuivat sen verran, että vuonna 2012 ei valitettu kertaakaan heikoista uintimahdollisuuksista, opasteiden vähyydestä tai septitankin tyhjennysmahdollisuuden puutteesta. Voidaan katsoa, että nämä häiriötekijät ovat korjaantuneet aikavälillä 2006–2012.

4.3 Lopuksi

Linnansaaren kansallispuiston kehittämisessä on tulevaisuudessa huomioitava muun muassa väestön ikääntyminen sekä talouden kehitys. Väestön ikääntyessä vaatimukset helppokulkuisista reiteistä tai helppokäyttöisistä rakenteista saattavat lisääntyä. Matkailuyrittäjille väestön ikääntyminen voi merkitä uuden tyyppisten matkailutuotteiden kysynnän kasvua. Talouden kehitys niin kansainvälisesti kuin kansallisestikin vaikuttaa matkailijavirtoihin. Talousnäkymien heikkeneminen ei kuitenkaan aina tarkoita matkailukohteen kilpailukyvyyn heikkenemistä, vaan esimerkiksi lentolippujen kallistuminen voi merkitä kotimaisen ja lähialuematkailun merkittäväkin kasvua. Nämä tekijät ovat merkittäviä paitsi puiston ylläpitäjälle Metsähallitukselle, myös alueen matkailuyrittäjille.

Kansainvälistyminen tuo mukanaan mahdollisuuksia, mutta myös haasteita. Venäjältä saapuvien matkailijoiden määrä ei ole tulevaisuudessa ainakaan laskemaan päin, ja tämä on huomioitava muun muassa opastusviestinnässä. Retkeilijöiden viihtyvyys ja luonnonsuojeluun liittyvien tavoitteiden saavuttaminen hankaloituvat merkittävästi, mikäli kävijät eivät ole tietoisia kansallispuiston säännöistä. Linnansaaren, aivan kuten muidenkin kansallispuistojen, käyttöä ympäristökasvatuksellisenä ympäristönä tulisi edistää. Kesällä 2012 järjestetyillä kansainvälisillä partioleireillä yli 100 eurooppalaista nuorta kävi Linnansaareissa maisemanhoitotöissä, ja monelle heistä leirit ovat saattaneet olla läheisin kosketus luontoon ja luonnonsuojelun edistämiseksi tehtävään työhön. Myönteiset ja merkitykselliset luontokokemukset ovat ehdoton edellytys positiivisen luontosuhteen syntymiselle ja sitä kautta ympäristöystävällisten valintojen tekemiselle jokapäiväisessä elä-

mässä. Globalisoituvassa maailmassa kansallispuistojen on oltava ympäristökasvatuksellisia paikkoja myös ulkomaisille kävijöille.

Linnansaaren kansallispuisto on osa suurempaa aluekokonaisuutta, joten sen tulevaisuus on sidoksissa myös Etelä-Savon ja Itä-Suomen kehitykseen pitkällä aikavälillä. Alueen kilpailukyvyyn edistäminen kansallisesti on tärkeää erityisesti elinkeinoelämälle ja Linnansaaren alueen yrittäjille. Vaikka Itä-Suomi onkin tiettyjen indikaattorien suhteen taantuvaa aluetta, Linnansaari hyötyy tunnettujen järvimatkailukohteiden, Saimaan ja Savonlinnan, maineesta. Kunta- ja toimialarajat ylittävän yhteistyön merkitys olisi Linnansaaren alueella hyvin tärkeää muun muassa joukkoliikenneyhteyksien turvaamiseksi ja parantamiseksi. Ulkomaisten kävijöiden määrän kasvaessa tai polttoaineen kallistuessa autottomien kävijöiden määrän voidaan otaksua lisääntyvän.

Taloudellisesti ja ekologisesti olisi tärkeää pidentää viipymiä Linnansaaren lähialueella. Matkailuyrittäjille pidemmät viipymät merkitsevät enemmän tuloa, paikallistaloudelle suurempia tulo- ja työllisyysvaikutuksia. Maailmanlaajuisesti tarkastellen pidemmät viipymät edistävät käyntiä varten matkustettujen kilometrien ”tehostumista”, ja yhtenä kestävä matkailun periaatteena onkin pidetty sitä, että matkailijat tekisivät harvempia, mutta pidempikestoisia matkoja. Viipymien pidentämiseksi tarvitaan monipuolisia, kilpailukykyisiä ja laadukkaita matkailutuotteita, joiden kehittämisessä yhteistyö matkailuyrittäjien, alueellisten ja paikallisten matkailuorganisaatioiden sekä Metsähallituksen kesken on ensiarvoisen tärkeää. Järvimatkailun kokonaisvaltainen suunnittelu näiden eri toimijoiden kesken on kaikkien etu. Kuten sanonta kuuluu, luontomatkailuyrittäjän pahimpia kilpailijoita eivät ole toiset luontomatkailuyrittäjät, vaan televisiot ja kotisohvat, baarit ja karaoket.

Taantuvassa Itä-Suomessa menestyviä kuntia ja seutuja ovatkin tulevaisuudessa kenties ne, jotka pystyvät uudistumaan parhaiten ja luomaan omin voimin kestäviä ja innovatiivisia matkailutuotteita. Linnansaaren alueella on potentiaalia luontomatkailun kehittämiseen, mutta on tärkeää olla vaarantamatta niitä elementtejä, joihin matkailullinen vetovoima nojaa: puhdasta luontoa, kauniita maisemia, mahdollisuuksia saimaannorpan bongaamiseen ja pitkäjänteisellä luonnonsuojelutyöllä saavutettua luonnon monimuotoisuutta.

Kiitokset

Linnansaaren kansallispuisto tuli minulle tutuksi jo ensimmäisenä kesätyövuonna 2011 ja olen kiitollinen tästä mahdollisuudesta päästä tekemään kesän 2012 kävijätutkimus. Tahtoisin kiittää palvelupisteen hoitaja Tiina Linséniä ja puistojohtaja Teppo Loikkasta tästä minulle suodusta kunniatehtävästä. Suuren suuret kiitokset ja kumarrukset ansaitsevat myös aineistonkeruusta leijonanosan tehneet Toni Vanninen, Janne Kankkunen ja Oskari Laitinen. Kansallispuiston alueella veneileminen ei aina ole ongelmaton eikä hankalalla kelillä kovin helppoakaan, mutta aineistonkerääjät saattoivat aina luottaa luontovalvojiimme Teemu Uotilaan ja Leo Parkkoseen liikkumiseen ja kulkemiseen liittyvissä asioissa. Siitä heille suuri kiitos! Kenttäväestä myös Arto Viitanen ja Sere Reiman ansaitsevat kiitoksen. Yhteistyöyrittäjämme olivat aina avuliaita ja erityisesti Sammakkoniemen kahvilan väki teki tärkeää työtä pitämällä aineistonkerääjät hereillä makoisilla nokipannukahveillaan.

Lopuksi tahtoisin suurimmin kiittää minua kävijätutkimuksessa alusta loppuun ohjeistanutta puistonhoitaja Anne Pyyköstä sekä raportointivaiheessa avustanutta erikoissuunnittelija Liisa Kajalaa. Hyvä yhteistyö ja sujuva kommunikaatio on onnistuneen kävijätutkimuksen edellytys, ja olen onnellinen päästyäni mukaan kävijätutkimuksen tekoon juuri Saimaan puistoalueella. Mitään ei myöskään tunnetusti synny ilman kahvia, joten esitän myös suuret kiitokset Savonlinnan toimiston välle aamu- ja iltapäiväkahveista, kannustuksesta ja upeasta työskentelyilmapiiristä.

Lähteet

- Elme, A.-L. & Vänskä, T. 1999: Luontomatkailukohteen kehittäminen kävijätutkimuksen avulla. Case: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 1999. – Opinnäytetyö, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Matkailun koulutusohjelma Travelia, Mikkelä. 76 s. + liitteet.
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F., Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas.– Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. 144 s.
- Korkalainen, H. 2012: Tiilikkajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 176. 51 s.
- Kuopion Pursiseura ry 2012: Huomionosoitukset. – <<http://www.kuopionpursiseura.fi/seura/huomionosoitukset/>>, viitattu 21.12.2012.
- Lindblom, H. & Laukkanen, M. 2010: Punkaharjun alueen kävijätutkimus 2008–2009. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 125. 75 s.
- Maatiainen Ry 2012: Perinnemaisemat. – <<http://www.maatiainen.fi/yhdistys.htm>>, viitattu 22.10.2012.
- Metsähallitus 2010: Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 77. 87 s.
- Metsähallitus 2012a: Linnansaaren kansallispuisto. – Luontoon.fi-verkkopalvelu, <<http://www.luontoon.fi/linnansaari>>, viitattu 23.11.2012.
- Metsähallitus 2012b: Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja eräiden muiden suojelu- ja virkistysalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2011. – <www.metsa.fi/suojelualueetjapaikallistalous>, viitattu 5.11.2012.
- Metsähallitus 2013: Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja eräiden muiden suojelu- ja virkistysalueiden kävijäiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2012. – <http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Ptvaikutukset_2012.pdf>, viitattu 19.2.2013.
- Metsähallitus & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. – Raportti 14.12.2009, Metsähallitus, Vantaa. Asianro 3017/52/2009. <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Virkistyskaytonsuunnittelu/suojelualueidenmerkityspaikallistaloudelle/Documents/Kavijoiden%20paikallistaloudelliset%20vaikutukset.pdf>> 16 s.
- Mäenpää, O. 2011: Torronsuon kansallispuiston kävijätutkimus. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 154. 47 s.
- Pulkkinen, S. & Valta, V. 2008: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 86. 56 s.

- Sarajärvi, K. 2011: Syötteen kansallispuiston kävijätutkimus. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 151. 55 s.
- Tilastokeskus 2012a: Suuret ikäluokat eläkeiässä. – <http://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-03-12_001.html>, viitattu 6.11.2012.
- Tilastokeskus 2012b: Uudet sukupolvet entistä koulutetumpia. – <http://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-03-12_009.html>, viitattu 6.11.2012.
- Yläsaari, S. 2012: Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2011. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B171. 70 s.

Aineiston suunniteltu keruu-aikataulu kesällä 2012

Merkkien selitykset:

ap = aamupäivä (klo 10–15), ip = iltapäivä (klo 15–20)

kesä-heinäkuu 2012

<i>päivä</i>	la 9.6.	su 17.6.	to 21.6.	ma 25.6.	pe 29.6.	ma 2.7.	Ti 3.7.
<i>paikka</i>	Sammakko- niemi	B	Sammakko- niemi	A	Sammakko- niemi	A	C
<i>kello</i>	ip	ap	ip	ap	ip	ip	ap
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							70

heinäkuu 2012

<i>päivä</i>	to 5.7.	pe 6.7.	ti 10.7.	ke 11.7.	pe 13.7.	la 14.7.	su 15.7.
<i>paikka</i>	Sammakko- niemi	B	Sammakko- niemi	C	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	A
<i>kello</i>	ap	ip	ip	ap	ip	ip	ap
<i>tavoite</i>	15	10	15	10	20	20	10
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							100

heinäkuu 2012

<i>päivä</i>	ke 18.7.	to 19.7.	pe 20.7.	la 21.7.	ma 23.7.	ti 24.7.	to 26.7.
<i>paikka</i>	B	Sammakko- niemi	C	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	C	Sammakko- niemi
<i>kello</i>	ap	ip	ap	ip	ip	ip	ap
<i>tavoite</i>	10	20	10	20	20	10	15
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							105

heinä-elokuu 2012

<i>päivä</i>	su 29.7.	ma 30.7.	ti 31.7.	pe 3.8.	ma 6.8.	ti 7.8.	ke 8.8.
<i>paikka</i>	B	Sammakko- niemi	A	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	C	A
<i>kello</i>	ip	ap	ap	ip	ap	ip	ap
<i>tavoite</i>	10	15	10	15	15	10	10
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							85

elo-syyskuu 2012

<i>päivä</i>	ke 15.8.	la 18.8.	pe 24.8.	su 26.8.	su 2.9.	la 8.9.	la 15.9.
<i>paikka</i>	Sammakko- niemi	B	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi
<i>kello</i>	ap	ip	ip	ap	ap	ip	ap
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	5
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							65
KAIKKI LOMAKKEET YHTEENSÄ							425

Aineiston toteutunut keruuaikataulu kesällä 2012**Ennakkoon suunnitellut keruupäivät ja toteutuma, kesä-syyskuu****Merkkien selitykset:**

ap = aamupäivä (klo 10-15)

ip = iltapäivä (klo 15-20)

Keruu: Heli Rekiranta (kesä-, elo- ja syyskuu) ja Toni Vanninen (heinäkuu)

kesä-heinäkuu 2012

<i>päivä</i>	la 9.6.	su 17.6.	to 21.6.	ma 25.6.	pe 29.6.	ma 2.7.	Ti 3.7.
<i>paikka</i>	Sammakko- niemi	B	Sammakko- niemi	A	Sammakko- niemi	A	C
<i>kello</i>	ip	ap	ip	ap	ip	ap	ip
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>kpl</i>	10	5	10	8	14	4	8
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							59

heinäkuu 2012

<i>päivä</i>	ke 4.7.	to 5.7.	ti 10.7.	ke 11.7.	la 14.7.	su 15.7.	ke 18.7.
<i>paikka</i>	B	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	C	Sammakko- niemi	A	B
<i>kello</i>	ip	ip	ip	ap	ip	ap	ap
<i>tavoite</i>	10	15	15	10	20	10	10
<i>kpl</i>	19	14	22	8	19	4	15
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							101

heinäkuu 2012

<i>päivä</i>	to 19.7.	la 21.7.	ma 23.7.	ti 24.7.	ke 25.7.	to 26.7.	pe 27.7.
<i>paikka</i>	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	A	Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	A
<i>kello</i>	ip	ip	ip	ip	ap	ip	ap
<i>tavoite</i>	20	20	20	10	20	15	10
<i>kpl</i>	19	18	19	7	26	19	11
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							119

heinä-elokuu 2012

<i>päivä</i>	ma 30.7.	ti 31.7.		pe 3.8.	ma 6.8.	ti 14.8.	ke 15.8.
<i>paikka</i>	B	C		Sammakko- niemi	Sammakko- niemi	C	A
<i>kello</i>	ap	ap		ip	ap	ip	ap
<i>tavoite</i>	10	10		15	15	10	10
<i>kpl</i>	6	14		10	18	9	7
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							64

elo-syyskuu 2012

<i>päivä</i>	ke 15.8.	la 18.8.	su 26.8.	la 8.9.			
<i>paikka</i>	Sammakko- niemi	B	C + B	Sammakko- niemi			
<i>kello</i>	ip	ap	ap	ip			
<i>tavoite</i>	10	10	10	10			
<i>kpl</i>	4	7	3	7			
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							21
<i>Kaikki lomakkeet yhteensä</i>							364

Suunnittele mattomat keruupäivät ja toteutuma, kesä-syyskuu**Merkkien selitykset:**

ap = aamupäivä (klo 10-15),

ip = iltapäivä (klo 15-20)

Keruu: Heli Rekiranta (HR) ja Sere Reiman (SR). Nämä keruut tehty muun oman työn ohessa.

<i>päivä</i>	ti 19.6.	ke 20.6.	ti 26.6.	to 28.6.	su 22.7.	pe 27.7.	su 29.7.
<i>paikka</i>	SN	A	SN	SN	SN	SN	SN
<i>kello</i>	ap	ap	ap	ap	ip	ip	ap
<i>kpl</i>	3	4	1	3	10	7	5
<i>haast.</i>	HR	SR	HR	HR	HR	HR	HR
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							33

<i>päivä</i>	to 16.8.		eri päiviltä				
<i>paikka</i>	SN + B		postitse				
<i>kello</i>	ap						
<i>kpl</i>	6		23				
<i>haast.</i>	HR						
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							29
KAIKKI LOMAKKEET YHTEENSÄ							(364 + 62)
							426*

*Lopullisten, hyväksytyjen lomakkeiden määrä oli 417.

Aineiston toteutunut keruu aikataulu talvella 2012**Merkkien selitykset:**

O = Oravi

P = Porosalmi

S = Sammakkoniemi

<i>pvm</i>	To 9.2.	La 11.2.	Su 12.2.	La 18.2.	La 25.2.	Su 26.2.
<i>paikka</i>	O	S	S	P	S	O
<i>kello</i>	14-16	11-15	11-15:30	9-17	11-16	12-14:30
<i>kpl</i>	2	13	17	29	15	2
<i>haastattelija</i>	ES	OL	OL	JK	OL	OL
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>						78

<i>pvm</i>	To 1.3.	To 1.3.	La 3.3.	Su 4.3.	La 10.3.	La 10.3.
<i>paikka</i>	P	O	P	P	P	S
<i>kello</i>	10-16	10:30- 16:30	10-16	9-16	10-17	11-16:30
<i>kpl</i>	7	1	12	18	12	15
<i>haastattelija</i>	JK	OL	JK	JK	JK	OL
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>						65

<i>pvm</i>	La 17.3.	La 24.3.				
<i>paikka</i>	S	S				
<i>kello</i>	11-16	14-15				
<i>kpl</i>	16	2				
<i>haastattelija</i>	OL	OL				
<i>Lomakkeet yhteensä, kpl</i>						18
KAIKKI LOMAKKEET YHTEENSÄ						161*

*Lopullisten, hyväksytyjen lomakkeiden määrä oli 158.

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

METSÄHALLITUS

Linnansaaren kansallispuisto

Kävijätutkimus 2012

Täyttöohjeet:

Kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Linnansaaren kansallispuiston kehittämisessä. Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi** Linnansaaren kansallispuistossa (kartta 1) ja jossain kohdin myös Linnansaaren kansallispuiston lähialueella (kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai sille osoitettuun paikkaan.
5. Lisätietoja antaa Anne Pyykönen p. 0205 64 5921 (anne.pyykonen@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Linnansaaren kansallispuistoon (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä

- a. **Linnansaaren kansallispuistossa (ks. kartta 1)?** (vastaa joko vuorokausina tai tunteina)
noin _____ vrk *tai* _____ tuntia
- b. **yhteensä Linnansaaren kansallispuistossa ja Linnansaaren kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2)?**
noin _____ vrk *tai* _____ tuntia
- Asun Linnansaaren kansallispuiston lähialueella
→ Siirry kysymykseen 3.
- c. **Jos vastasit edelliseen kysymykseen (2b) enemmän kuin 1 vrk, niin kuinka monta kertaa olet vierailut tai suunnittelet vierailevasi Linnansaaren kansallispuistossa tämän matkasi aikana _____ kertaa**

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä...

(muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. Linnansaaren kansallispuistossa, niin montako yötä vietit tai vietät

vuokra- mökissä	_____	yötä	veneessä	_____	yötä
omassa majoittees- sa (laavu, telta tms)	_____	yötä	muualla, missä? _____ _____	_____	yötä

b. Linnansaaren kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

hotellissa	_____	yötä	asuntoautossa tai -vaunussa	_____	yötä
vuokra- mökissä	_____	yötä	omassa majoittees- sa	_____	yötä
loma- osak- keessa	_____	yötä	veneessä	_____	yötä
omassa mökissä	_____	yötä	maatila- majoituksessa	_____	yötä
muualla, missä? _____			_____	_____	yötä

Asun Linnansaaren kansallispuiston lähialueella

4. Missä päin Linnansaaren kansallispuistoa vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä? (merkitse tarvittaessa useampi kohta)

- Linnansaaren luontokeskus Oskari
 Sammakonniemi
 Linnansaaren torppa
 Linnansaaren luontopolku
 Linnavuori
 Pohjoiset telttailualueet
 Keskiset telttailualueet
 Eteläiset telttailualueet
 muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi Linnansaaren alueelle? (merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto
 2 asuntovaunu tai matkailuauto
 3 linja-auto
 4 tilausbussi (ryhmämatka)
 5 juna
 99 jokin muu, mikä? _____
- 6 lentokone
 9 pienvene
 10 matkavene
 12 reittivene tai -alus
 kanootti, kajakki,
 22 soutuvene tai purjvene

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi?

Merkitse numero → _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Linnansaaren kansallispuistossa?

- olen yksin → siirry kysymykseen 8.
 seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
 (vastaaja mukaan luettuna),
 joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä
- alle 15-vuotiaiden
 syntymävuodet (jos kaikki lähes _____
 saman ikäisiä, ilmoita yleisin _____
 syntymävuosi) _____
 liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Linnansaaren kansallispuistossa tällä käynnilläsi? (merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

1 ☐ kävely	13 ☐ opetukseen liittyvä käynti	66 ☐ soutu
2 ☐ sauvakävely	14 ☐ käynti luontokeskuksessa	67 ☐ moottoriveneily
3 ☐ lenkkeily	15 ☐ luontovalokuvaus	70 ☐ purjehdus
4 ☐ retkeily	16 ☐ partioretki	83 ☐ luontopolkuun tutustuminen
5 ☐ luonnon tarkkailu	17 ☐ leirikoulu	86 ☐ opastettu retki
6 ☐ eväsretkeily	18 ☐ koiran kanssa ulkoilu	88 ☐ kulttuuriperintöön tutustuminen
8 ☐ kalastus	20 ☐ telttailu tai muu leiriytyminen maastossa	105 ☐ kahvilassa tai kioskilla käynti
9 ☐ lintuharrastus	56 ☐ luonnosta nauttiminen	120 ☐ saimaannorpan havainnointi
10 ☐ marjastus	60 ☐ uinti	999 ☐ muu, mikä? _____
11 ☐ sienestys	62 ☐ auringonotto	
12 ☐ kasviharrastus	64 ☐ melonta	

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Linnansaaren kansallispuistossa?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
 muista sukulaisista
 ystäväistä
 työtovereista
 koululuokasta
 päiväkotiryhmästä
 opiskeluryhmästä
 eläkeläisryhmästä
 ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
 kerhosta, yhdistyksestä tms.
 jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Linnansaaren kansallispuistossa?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen		☐	☐	☐	☐	☐	
maisemat		☐	☐	☐	☐	☐	
mahdollisuus olla itsekseen		☐	☐	☐	☐	☐	
henkinen hyvinvointi		☐	☐	☐	☐	☐	
poissa melusta ja saasteista		☐	☐	☐	☐	☐	
rentoutuminen		☐	☐	☐	☐	☐	
tutustuminen uusiin ihmisiin		☐	☐	☐	☐	☐	
yhdessäolo oman seurueen kanssa		☐	☐	☐	☐	☐	
aikaisemmat muistot		☐	☐	☐	☐	☐	
alueeseen tutustuminen		☐	☐	☐	☐	☐	
luonnosta oppiminen		☐	☐	☐	☐	☐	
omien taitojen kehittäminen		☐	☐	☐	☐	☐	
kuntoilu		☐	☐	☐	☐	☐	
jännityksen kokeminen		☐	☐	☐	☐	☐	
alueen kulttuuriperintöön tutustuminen		☐	☐	☐	☐	☐	

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Linnansaaren kansallispuistossa?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rasti vaihtoehto ”en ole käyttänyt palvelua”. Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida aina.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu					en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä				eos	
	erittäin hyvä	5	4	3	2		1	erittäin huono	liian suuri	3		2
lähialueen pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
reittien opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
polkureitistö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
polkuviihtoikset		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
tulentekopaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
polttopuut nuotiopaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
yleisökäymälät		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
jätehuollon toteutus ja ohjeistus alueella		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
telttailupaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (www.luontoon.fi tai metsa.fi)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
laiturit		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
maantienvarsien opastus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
opaskartta (vrt. oheinen kartta 1)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. Sammakkoniemen kioski-kahvila, ohjelmapalvelut)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐					
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐					
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐	☐					
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐					
kulttuuriperintökohteet		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Linnansaaren kansallispuiston palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen erittäin tyytymätön

11. Täyttyivätkö tähän käyntiisi Linnansaaren kansallispuistossa liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

	erittäin hyvin	5	4	3	2	1	erittäin huonosti
luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

12. Onko Linnansaaren kansallispuisto tällä matkalla...

matkasi ainoa tai tärkein kohde?

yksi matkasi suunnitelluista kohteista?
Muita kohteita ovat: _____

ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella?
Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö
Oletko käyttänyt / tuletko käyttämään rahaa tähän matkaan liittyviin erilaisiin menoihin Linnansaaren kansallispuistossa tai Linnansaaren kansallispuiston lähialueella (ks. kartta 2)?
 kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä
 henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Kyseessä on matkatoimiston tai muun matkanjärjestäjän järjestämä pakettimatka, jonka hinta on _____ €
 → Ilmoita tämän lisäksi alla muut kulusi Linnansaaren kansallispuistossa ja sen lähialueella.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän käyntiin liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan **Linnansaaren kansallispuistossa ja Linnansaaren kansallispuiston lähialueella.** (Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

a. polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset	_____ €
b. paikallismatkojen kustannukset (esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat)	_____ €
c. ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset	_____ €
d. kahvila- ja ravintolaostokset	_____ €
e. majoittuminen	_____ €
f. ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin)	_____ €
g. muut menot (esim. kalastusluvat, välineiden vuokrat)	_____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Linnansaaren kansallispuistossa ennen tätä käyntiä?
 (vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)
 tämä on ensimmäinen kerta → siirry kysymykseen 15 viimeisen viiden vuoden aikana _____ kertaa
 milloin ensimmäisen kerran? v. _____
 milloin viimeksi? (ennen tätä kertaa) v. _____

15. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Linnansaaren kansallispuistossa? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)
 (5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = kesinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lain- kaan	5	4	3	2	1	erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

16. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?
 [_____] _____

17. Sukupuoli?
 mies nainen

18. Syntymävuosi?
 [_____]

19. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

ammattikoulu
 opistotasoinen tutkinto
 alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ei ammatillista tutkintoa

20. Mistä sait tietoa Linnansaaren kansallispuistosta?
 (voit merkitä useamman vaihtoehdon)

Metsähallituksen luontokeskuksesta tai asiakaspalvelupisteestä
 tuttavilta, ystävilta tai sukulaisilta
 Metsähallituksen www-sivuilta (www.metsa.fi tai www.luontoon.fi)
 muilta www-sivuilta
 Linnansaaren kansallispuiston facebook-sivuilta
 esitteistä tai oppaista (retkeilyopas, ym)
 TV / radio-ohjelmista tai lehtiartikkeleista
 seudun matkailutoimistosta tai matkailuinfosta
 alueen yrityksiltä (esim. ohjelmapalvelut majoitus)
 paikka on minulle entuudestaan tuttu
 muualta, mistä? _____

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi, niin kirjoita niitä tähän.

Vastaajien mainitsemat matkan muut kohteet

Suosituimmat kohteet on lihavoitu.

Kohde	Muut matkan kohteet, kun Linnansaari oli yksi suunnitelluista kohteista		Matkan pääkohteet, kun Linnansaari oli suunnitellun kohte matkan varrella	
	Kesä	Talvi	Kesä	Talvi
Ahvenanmaa	2			
Eurooppa	1			
Haukivesi	5			
Heinäveden reitti	3			
Helsinki	14		2	
Helvetinjärvi	2			
Hossa	1			
Ilomantsi	1			
Itämeri	1			
Ivalo		1		
Joensuu	6			
Joroinen	1	2		
Joutenvesi	1			
Juankoski	1			
Jyväskylä	2			
Järvisuomi	1		1	
Järvisydän/ Porosalmi	6	3		
Jääsauna				1
Kansallispuistot pohjoisessa	2			
Kallavesi	1			
Karelia/Karjala	2			
Karvio			1	
Kerimäki	4			
Kermajärvi	2			
Kesämökki/mökki	12			
Koitere	1		1	
Koko Etelä-Saimaa	1			
Koko Saimaa	11		1	
Koli	8			
Kolovesi	27			
Kouvola	1			
Kuopio	8		2	
Kuusamo	2			
Lappi/Lapland	3		1	
Lappeenranta	2		1	
Leivonmäen KP	2			
Leppävuiran Kesport		1		
Linnansaari (Puruvesi)	1			
Lusto	2			
Mikkeli	2			
Monta muuta	4			

LIITE 5. 2(2)

Suosituimmat kohteet on lihavoitu.

Kohde	Muut matkan kohteet, kun Linnansaari oli yksi suunnitelluista kohteista		Matkan pääkohteet, kun Linnansaari oli suunnitellun matkan kohde matkan varrella	
	Kesä	Talvi	Kesä	Talvi
Muu Suomi/ympäri Suomea	6		1	
Nordkapp			2	
Nurmes	1			
Olavinlinna	4			
Oopperajuhlat	4			
Oravi	5	1	1	1
Orivesi	1			
Osikonmäki	2			
Oulu	2			
Oulanka KP	3		1	
Patvinsuo KP	1			
Pielinen	3			
Pihlajavesi	3		1	
Punkaharju	5			
Puruvesi	7			
Puumala	2		1	
Rantasalmi	7	1		
Retkisatamat	1			
Repoveden kansallispuisto	1			
Retretti	6			
Ruunaa	1			
Ristiina	1			
Sammakkoniemi				1
Savo	1			
Savonlinna	49	2	6	
Savonlinna-Joensuu-reitti	1			
Savonlinnan ympäristö	3			
Soisalon saaren kierto	3		3	
Tahko	1			
Tallinna	1			
Turku	2			
Urho Kekkosen kansallispuisto	3			
Valamo	2			
Varistaipale	1			
Varkaus	3			
Varkauden Portti		1		
Varkaus (Taipale)	1			
Viipuri	1			
Vuoksen vesistö	1			

Kävijätyytyväisyysindeksi ja sen osatekijät. Kesäotanta

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	4,19	Yleinen turvallisuus	4,12	Luonnon-ympäristö	4,66	Maaston kuluneisuus	4,63
Tiestö	3,74	Yleinen siisteys	4,37	Harrastus- mahdollisuudet	4,24	Maaston roskaantu- neisuus	4,71
Reittien opastetaulut	4,05	Maiseman vaihte- levuus	4,37	Reitit ja rakenteet	4,28	Luonnon-ympäristön käsittely	4,67
Polkureitistö	4,00	Kulttuuri- perintökohteet	4,07			Liiallinen kävijämää- rä	4,57
Polkuviitoitukset	4,06					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,56
Tulentekopaikat	4,59						
Polttopuut huolletuilla tuli- paikoilla	4,62						
Yleisökäymälät	4,12						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,78						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljet- tavuus, turvallisuus, opas- teet yms.)	3,61						
Telttailupaikat	4,13						
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luon- toon.fi, metsa.fi ja retki- kartta.fi)	4,01						
Laiturit	3,81						
Maantienvarsien opastus	3,87						
Opaskartta	4,05						
Yrittäjien tuottamat palve- lut (esim. kahvilat ja oh- jelmapalvelut)	3,94						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	3,91						
Palveluiden määrä	4,39						
Aluekohtainen keskiarvo	4,07		4,25		4,40		4,63
Vertailukelpoinen keski- arvo	4,11		4,29		4,40		4,63
Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi					4,25		
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi					4,30		

Kävijätyytyväisyysindeksi ja sen osatekijät. Talviotanta

Palvelut		Ympäristö		Odotukset		Häiriötekijät	
Pysäköintipaikat	3,96	Yleinen turvallisuus	4,08	Luonnon ympäristö	4,59	Maaston kuluneisuus	4,63
Tiestö	3,70	Yleinen siisteys	4,32	Harrastus- mahdollisuudet	4,53	Maaston roskaantu- neisuus	4,69
Reittien opastetaulut	3,95	Maiseman vaihte- levuus	4,38	Reitit ja rakenteet	4,47	Luonnon-ympäristön käsittely	4,61
Luistelu-/latureitistö	4,07	Kulttuuri- perintökohteet	3,95			Liiallinen kävijämää- rä	4,50
Reittiviitoitukset	3,90					Muiden kävijöiden käyttäytyminen	4,66
Tulentekopaikat	4,14						
Poltopuut huolletuilla tuli- paikoilla	4,24						
Yleisökäymälät	3,60						
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	3,56						
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljet- tavuus, turvallisuus, opas- teet yms.)	3,68						
Metsähallituksen aluetta koskevat www-sivut (luon- toon.fi, metsa.fi ja retki- kartta.fi)	3,67						
Maantienvarsien opastus	3,58						
Opaskartta	3,92						
Yrittäjien tuottamat palve- lut (esim. kahvilat ja oh- jelmapalvelut)	4,10						
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	4,01						
Palveluiden määrä	4,32						
Aluekohtainen keskiarvo	3,92		4,20		4,53		4,62
Vertailukelpoinen kes- kiarvo	3,96		4,26		4,53		4,62
Aluekohtainen kävijätyytyväisyysindeksi				4,18			
Valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi				4,23			

Vapaamuotoiset ajatukset. Kesäotanta

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	kehittämisehdotus	Lisää poijupaikkoja suurisyväyksiselle veneelle. Septityhjennysmahdollisuus. Jätehuolto. Lisää WC:itä ja niiden huoltaminen. Näinkin jo mitä upein paikka!
ei määritelty	kehu	Canoeing & camping. Having a fantastic time! (Ollaan melomassa ja teltailemassa. On todella mukavaa!)
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	isot ja oksaiset pöllit olivat vaikeita pilkkoa ulkomaalaisille vierailijoille jotka olivat samaan aikaan Linnansaassa. Heille voisi laittaa puuvajaan ohjeen puiden pilkkomisesta seuraaville valmiiksi.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehu	Polttopuut ja tulipaikat 10 PISTETTÄ! Ensiluokkaiset!
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehu	Polttopuuhuolto parantunut viime vuosina
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehu	Kyllä on komeet puupinot ajettu leiripaikoille!
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Jätehuoltoa ehkä kaipaisin pitkille matkoille. Kiitos!
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	kehittämisehdotus	Roskalaatikoita voisi olla!
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	valitus	Jos tällä alueella ei ole jätepalveluja, lähellä pitäisi olla.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	valitus	Jätehuolto surkeaa. Roskikset takaisin! Ennen oli paremmin.
Lvk– Retkeily - Jätehuolto	valitus	Jätehuolto ala-arvoisen huonoa. Lasinsirpaleita kaikilla tulipaikoilla.
Lvk– Retkeily –Reitit	kehittämisehdotus	Korkean veden aikaan pitkospuita enemmän kosteille paikoille luontopolulle.
Lvk– Retkeily –Reitit	kehittämisehdotus	Luisteluratojen kunto-/laatutiedotus kuntoon!
Lvk– Retkeily –Reitit	kehu	Reitti torpalle (maasto) on todella helppokulkuinen, sopii mielestäni myös liikuntarajoitteisille (pyörätuoli).
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	reittien opastetaulut pitää uusia
Lvk– Retkeily -Maasto-opasteet ja viitat	kehittämisehdotus	Matkan varrella voisi olla viittoja josta tietää paljonko on vielä laivarantaan matkaa
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	muu	We liked the platforms in Kolovesi NP for camping. (Pidimme Koloveden telta-alustoista.)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	muu	Silta oli huonossa kunnossa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	toivoisin kuitenkin enemmän laitureita
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Jokainen siivoaisi jälkensä jos olisi kunnolliset välineet. Esim. harjat ja lasta Sammakkoniemen saunaan!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	laituripaikkoja voisi olla purjeveneille myös muissa saarissa
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Vuorisaaren ja Linnansaaren välillä olisi hyvä olla yksi leiripaikka.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Katuharjat nuotiokehiin --> käyttäjät kyllä huolehtivat harjojen käytöstä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Perpulaan tulisi saada laituri, Linnavuorelle nuotiopaikka
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Voisikohan Perpulanluhtaan laittaa puisen telttapohjan samoin kuin Kolovedellä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	WC-tehjennys useammin Pöllänsaassa olisi suotavaa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Vessa pitäisi olla joka rantautumisessa.

LIITE 8. 2(5)

Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Virallisille leirintäpaikoille tarvittaisiin poijupaikkoja veneiden turvallisuutta ajatellen. Myös virallisia leirintäpaikkoja saisi perustaa enemmän. Kesällä ulkomaalaiset (saksalaiset) valtaavat nuotiopaikat sekä veneilijöitä on sen verran et ei mahdu leirintäpaikoille tarpeeksi.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Tulipaikalla muurikka tms. tulisi kovaan käyttöön.. KIITOS!!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Elokuuta varten muutama lisäleiripaikka
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	pitkospuuta lisää veden korkeuden takia
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Laivalaiturin yhteyteen WC, muutoin "metsänlannoitus" on liiallista.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Uusien nuotiopaikkojen toteutus on huono. Puuta kuluu liikaa!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Ns. juppikulttuuri vesillä. WC laivalaiturissa puuttuu, luonto täyttyy WC-papereista ja "siitä itsestään". Jäteastia suotava.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	Seurasaarella liian vähän leiripaikkoja kun rantoja kerran riittää
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	valitus	zu kleine Zeltplätze für Wanderer (liian pienet telttailupaikat)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	tiedustelu	miksi Joutenvedellä, LS:n ja KV:n välillä ei ole telttapaikkoja? Pitäisi olla sillä välin melonta ei onnistu yhdessä päivässä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Kiitokset hyvin hoidetuista alueista ja mahdollisuuksista mukavaan retkeilyyn!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Kiitos siisteistä retkisatamista ja hyvistä opasteista!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Erytiskiitos nuotiopaikkojen systeemin kehittäjälle - toimivat loistavasti!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	laiturien laatu on parantunut!
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Uudet tulisijat ovat mainiot.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Leiri- ja tulentekopaikat hyvin hoidettuja.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Petäikköluoto oli hienossa kunnossa ja mukava yöpymispaikka. Myös muut aikaisemmat kokeilemamme telttapaikat ja retkipaikat (Kirvessaari, Hirvisaari, Myhkyrä, Paavalinsaari, Huhinsaari ja Mäntyluoto) palvelivat hyvin. Pieni-Lappi oli tänä vuonna tulvan vallassa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	Petäikköluoto oli hienossa kunnossa. Tosin kävijöitäkään oli ollut vähänlaisesti vieraskirjan mukaan. Paikkana erinomainen ja tuuli piti hyttyset loitolla :)
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehu	hyvä sauna!
Lvk– Retkeily -Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Lisää kiinnityspisteitä matkaveneille. Muuten ok!
Lvk– Retkeily -Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Ehkä muutama poiju lisää.
Lvk– Retkeily -Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Sammakkoniemen laiturin uusiminen nykyveneitä vastaavaksi. Laiturin pituus, poijujen etäisyys. Veneet ovat suurempia.
Lvk– Retkeily -Maastoliikenne	kehittämisehdotus	Boat traffic should be restricted: to boats with lower xx PS or XX km/h speed (veneliikennettä tulisi rajoittaa esimerkiksi nopeusrajoituksin)
Lvk– Retkeily -Maastoliikenne	valitus	Laituripaikoista on joskus pula
Lvk– Retkeily -Metsästys ja kalastus	valitus	kalastusluvan saanti oli todella hankalaa
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	muu	Matkaveneellä liikkuen toivoisin laitureita, poijuja ja kiinnityslenkkejä rantakallioon. Ei roska-astioita, vaan jokainen vie mennessään. Bonuksena voisi olla jossain pieni sauna, jonka itse voisi lämmitellä. KIITOS hyvistä paikoista!

Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Muutama vain kanootti & soutuvenekäyttöön tarkoitettu telttailualue olisi hyvä.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Saunapaikkoja lisää!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Säännöksiä pitäisi lieventää kun tuntuu et nykyisin ei saa mennä mihinkään saareen kun aina on joku kielto päällä. Myös asiallisia matkalaisia on vielä olemassa.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Muutama varaussauna olisi mukavaa.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	Lisää leiripaikkoja ja kivien poistoja luonnonsatamista.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehittämisehdotus	It will be good to have a protected space with glasses to watch the wild nature without the mosquito pression. (tarkoittanee: olisi hyvä olla lasitettu koppi yms. luonnontarkkailuun ilman että hyttyset häiritsee.)
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	KIITOS! että olette olemassa. Hyvät nuotiopesät ja siistit.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Hyviä nämä retkeilypaikat!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Rauhallinen kaunis paikka, ei tarvitse enempää mukavuuksia.
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Ein phantastische Urlaub in diesem wunderschönem Gebiet. Vielen Dank an das National Team für die gutem Einrichtungen und die Instandhaltung! Ich komme gerne wieder! (Fantastinen loma tällä kauniilla alueella. Suuret kiitokset kansallispuiston tiimille hyvistä palveluista ja kunnossapidosta! Tulen mielelläni uudelleen!)
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Seurasaari! Hieno paikka, siisti ja hyvät palvelut kiitos!
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	kehittämisehdotus	Metsähallituksen melontakartassa saisi näkyä koko Linnansaaren vesiretkelyalue ja mittakaava saisi olla helmpompilukuinen ikänäölliselle ihmiselle.
Lvk– Aspa -Luontoon.fi	kehittämisehdotus	Nettiin päivitettyä tietoa alueen satamista. Esim. poiju on semmoinen tieto, joka kiinnostaa isolla veneellä liikkuvaa ja venekoot kasvavat koko ajan.
Lvk– Aspa -Tapahtumat	kehu	Erittäin miellyttävä kokemus oli käyntini Linnansaarella. Sää oli mitä parhain tämän kesän normaalia säättä ajatellen. Henkilökunta Metsähallituksella on ystävällistä ja huomioivaa. Yksi kesän parhaista viikonlopuista (ellei paras.) Kiitos!
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	muu	Die Karten vom Gebiet sind nur an wenigen stellen im Gebiet erhältlich. Touristinformationen können diese nicht verkaufen. (Alueen kartta saatavilla vain muutamissa paikoissa. Matkailuinfosta niitä ei voinut ostaa.)
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	ausgegebene Wasserkarten könnten deutlicher sein! (jaetut vesistökartat voisivat olla selvempiä)
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	It would be great to have common rules about how to behave in a national park (e.g. not screaming, not let animals run away). (Olisi hyvä olla yhteiset säännöt miten puistossa käyttäytyään (esim. että ei pidetä meteliä, ei anneta eläinten juosta vapaana jne.)
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Kartat selkeämmäksi ja isommalla präntillä. :)
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	valitus	Retkikartta.fi tulosteet netistä surkeita, ei voi tulostaa jos valitussa ikkunassa ei ole Metsähallituksen maata! Ihmeellistä niuhottamista!
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	valitus	Die Karten von diesem und umliegenden Gebieten sind schwer zu bekommen. Für Konuten sind die Karten zu gross (Format). (Vaikea löytää karttoja tältä ja ympäröivältä lähialueelta. Melojille kartat kooltaan liian suuria.)
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	valitus	Die Wasserwanderkarte die zu kaufen macht keinen Sinn, da Teile den Linnansaari Gebeites fehlen. (melontakartasta puuttuu osa Linnansaaren aluetta, siinä ei ole mitään järkeä.)
Lvk–Viestintä ja markkinointi	kehittämisehdotus	Jos saarella on kyympesäpaikka joka on Metsähallituksen tiedossa --> infotauluun merkintä, kiitos :)

LIITE 8. 4(5)

Lvk–Matkailuyritysten toiminta	muu	sauna olisi kiinnostanut, mutta oli varattu koko illan.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Alueen karttoja voisi myydä myös Oravissa. Kiitos!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Porosalmen ympäristö saisi olla siistimpi.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Useampi laivayhteys päivässä esim. jo aamulla aikaisin Järvisydäimestä. Jäisi enemmän aikaa retkeillä saarella.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Yleinen saunavuoro voisi olla tarjolla! Nyt vapaa aika vasta klo 23:00, perheelliselle
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Järjestettyjä, kansallispuiston muitakin saaria kiertäviä veneretkiä ehkä voisi olla tarjolla.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Veneretkiä kansallispuiston useampaan saareen.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Laivaliikenne keväällä ja syksyllä aiemmin ja myöhemmin.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehittämisehdotus	Veneilijän ehdotus: perhesaunat iltapäivällä. Illalla esim. 1,5 h miehille ja 1,5 h naisille. Näin useammat pääsisivät nauttimaan löylyistä. Operoivalle yrittäjälle jopa enemmän tuloja.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	valitus	Yrittäjät palvelut liian vähäiset. Kioskin pitäisi olla auki aiemmin kesällä eikä vasta juhannukselta.
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Hyvä kun on myös elokuussa toimintaa + kioski auki!
Lvk–Matkailuyritysten toiminta	kehu	Herkulliset savumuikut Sammakkoniemen kioskissa - suosittelemme!
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	muu	No need to cut grass around campgrounds. Please keep the wild places wild - ecotourism pays off in the long term! Selling land & ready to use houses to Russians big yachts only gives money in short term (I am of Russian origin myself, so no discrimination :)) (Ei ole tarpeen leikata ruohoa telttailualueella. Pitäkää villit paikat villeinä - ekomatkailu kannattaa pitkällä tähtäimellä! Maan ja valmiiden talopakettiin myyminen isoille venäläisille jahdeille (?) tuottaa vain lyhytaikaista voittoa. Olen itse venäläistä syntyperää, joten kommentissa ei ole kyse syrjinnästä :))
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	kehittämisehdotus	Lampaat lähemmäs kioskia
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	valitus	Norpansuojeluun panostetaan liikaa. Kehitystä ehkäistään!
Ls–Lajien ja luontotyyppien hoito	kehu	Torpan upea luonnonkukkaniitty.
Turvallisuuteen liittyvä kehittämisidea	kehittämisehdotus	In the campsite area it would be good when old (dead) trees are cut down. So they can't fall on the tents by heavy wind! --> But don't cut too many trees!!!! (Olisi hyvä, että vanhat (kuolleet) puut hakattaisiin tulipaikkojen alueelta, jotta ne eivät voi kaatua teltojen päälle kovassa tuulessa. --> Mutta älkää kaatako liian monia puita!!!!)
Turvallisuuteen liittyvä kehittämisidea	valitus	There are a lot of dead trees nearby the tent sites which can fall down by strong wind. Sometimes it is difficult to build up a tent because of the ground with stones, rocks etc. In the Kolovesi National Park you find platforms of wood - they are very fine. (Teltpaikkojen läheisyydessä on paljon kuolleita puita, jotka voivat kaatua teltojen päälle kovalla tuulella. Toisinaan on vaikea pystyttää teltoa kivisen maaston vuoksi. Koloveden kansallispuistossa on käytössä puisia alustoja - ne ovat oikein hyviä.)
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	kehittämisehdotus	It is useful to create a direct connection from Rantasalmi to Porosalmi for people without car. (Olisi tarpeen saada suora (joukkoliikenne)yhteys Rantasalmelta Porosalmelle autottomia varten.)
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	kehittämisehdotus	More facilities to join the place for those that don't travel by car. (Tulisi olla enemmän mahdollisuuksia saapua alueelle ilman autoa.)
Joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvä idea	valitus	Poor public transportation - one bus per week from Oravi. Don't give up on public transportation - easy access to camping! (Julkinen liikenne surkeaa. Yksi bussi viikossa Oraviin/Oravista. Älkää luopuko joukkoliikenteestä --> telttailuun helpompi päästä.)

Muu	muu	Harrastan geokätköilyä. Tällä hetkellä täällä on vain muutama kätkö - ne on Linnasaarella. Kätköjä voisi olla enemmänkin - eli kätköilijöiden pitäisi vain aktivoitua.
Muu	muu	It was a great time!
Muu	muu	tekstiä saksaksi, muista kääntää!
Muu	muu	Mansikkapaikka luontohelmen keskellä.
Muu	muu	Tärkeätä oli esittää pojallamme kappale kauneinta Suomea. Isosiskot olivat täällä jo olleet ennen hänen syntymäänsä.
Muu	valitus	(kommentti lähialueen tiestöstä): Tie Hanhivirran lossilta pohjoiseen on järkyttävän huono.
Muu	valitus	Veneilijöiden toisten huomioimatta jättäminen (täyttä vauhtia vain, liian suuri aallokko muodostuu).
Muu	valitus	Lähialueen huviveneilijät jurottavat liikaa ja ovat epäystävällisiä/sivistymättömiä
Muu	valitus	Luontopolkujen varrella on ollut vaarallisen huonoja/kallistuneita puita. Voimakkaan tuulen aikana voivat olla uhka liikkujien turvallisuudelle.
Muu	valitus	Haastattelua vaikea tehdä kokonaan ennen retkeä saaren luontoon!
Muu	kehu	The persons working in Linnansaari National Park were friendly and helpful. (Linnansaaren kansallispuistossa työskentelevät henkilöt olivat ystävällisiä ja avuliaita.)
Muu	kehu	The persons working in and for the island were friendly and helpful. (Saarella [Linnansaari] ja saaren hyväksi työskentelevät henkilöt olivat ystävällisiä ja avuliaita.)
Muu	kehu	Der Fragebogen ist für Deutsche Touristen perfekt. (Hienoa, että saksankielisille kävijöille on omankielinen lomake).
Muu	kehu	The National Parks are great! Keep them for now and future generations to enjoy! In our county (Holland) all the nature that remains is planted forest. Finland's National Parks are literally and metaphorically a breath of fresh air. ([Suomen] kansallispuistot ovat mahtavia! Säilyttäkää ne nykyisille ja tuleville polville nautittavaksi. Meidän maassamme (Hollanti) kaikki mitä luonnosta on jäljellä ovat istutettua metsää. Suomen kansallispuistot ovat raikasta ilmaa - sekä konkreettisesti että kuvainnollisesti.)
Muu	kehu	UPEA ALUE - KIITOS MH!
Muu	kehu	Kiitos hieno paikka
Muu	kehu	KIITOS!
Muu	kehu	Linnasaaren retkipäivä on ollut haaveissa monta vuotta. Nyt matka onnistui. Paikka on upea ja täällä pitää käydä useammin. Lapset eivät "narissee" koko matkan aikana :)
Muu	kehu	Kiitos!
Muu	kehu	Thank you very much! We enjoyed our stay in the park!
Muu	kehu	KIITOS!
Muu	kehu	GREAT PLACE!
Muu	kehu	This place is great only spent a couple days here - really enjoyed it. Only bad things - MOSQUITOS!
Muu	kehu	Kiitos!
Muu	kehu	hieno paikka!
Muu	kehu	Kiitos kaikesta työstä, jota teette Linnansaaren hyväksi! Uusitut nuotiopaikat ovat mahtavat.
Muu	kehu	Linnansaaren kansallispuisto on oikea aarre Suomelle. Tuomme tänne aina ulkomaan vieraamme
Muu	kehu	Kaunista ja ihanaa!
Muu	kehu	hieno ja hyvin hoidettu paikka!
Muu	kehu	Upea alue kesät talvet!

Vapaamuotoiset ajatukset. Talviotanta

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehu	Hienoa, että Metsähallitus rakentaa ja ylläpitää tämän kaltaisia luontokohteita.
		Kiitos
Yleinen kehittämisidea Metsähallitukselle	kehittämisehdotus	Kesääjaksi itsepalvelu saunoja enemmän...
Muu	muu	Ole hyvä!
Muu	muu	Vähän mitäänsanomaton vasta, kun ensimmäistä kertaa käymässä ja vasta menomatalla. Hyvä kuitenkin, että palautetta kerätään.
Muu	muu	Kesällä tullaan, jos kerätään.
Muu	kehittämisehdotus	Harrastusmahdollisuuksia voisi mainostaa enemmän. Itse en tiennyt erilaisista aktiviteeteista mitään, ennen kuin ystävältä kuulinkin :)
Muu	kehu	Edelliseen vuoteen 2010 verrattuna, luisteluun reitin kuntoon/huonosta säästä johtuen ei luistelu ole ollut parhaimmassa kunnossa. On luistelua ja muitakin liikuntalajeja selkeästi kehitetty ja henkilökunta ansaitsee palkkansa ystävällisyydestä ja yrittäjä henkisydestä.
Muu	kehu	Kiitos letuista!
Muu	kehu	Linnansaaren kahvion palvelu + tarjonta siis letut olivat erinomaisia!
		Kiitos tästä!
Muu	kehu	Alueen yrittäjille kiitos hyvästä palvelusta!
Muu	kehu	Letut aina maukkaita ja palvelu erinomaista.
		Kiitos!
Muu	ei määritelty	Fantastinen alue kaikkina vuodenaikoina. Alueen yrittäjät oivaltaneet hyvin yhteistyö mahdollisuudet MH:n kanssa. Toivottavasti toimii myös toisinpäin.
Muu	ei määritelty	Tsemppiä ja uskoa tulevaisuuteen.
Muu	ei määritelty	Oli tosi mukavaa!
Muu	ei määritelty	Hieman epävarma olo oli nettisivun perusteella, että mitä täältä löytyy, mutta palvelu ja ohjeistus oli oikein mukavaa.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 198 Mattila, J. 2012: Kovakuoriaiskartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella 2009–2010. 120 s.
- No 199 Junninen, K. (toim.) 2012: Haapametsien käävät. 79 s.
- No 200 Mikkonen, N. 2013: Suojelualueiden priorisointi sekä merkittävimmät luontoarvokeskittymät Metsähallituksen luontopalveluiden hallinnoimilla alueilla Natura 2000 -luontotyyppisiin perustuen. 87 s.
- No 201 Vuori, H., Kareksela, S., Haapalehto, T. & Kotiaho, J. S. 2013: Ravinnetason ja ojituksen vaikutus suokasvillisuuden monimuotoisuuteen ja lajikoostumukseen. 39 s.
- No 202 Salla, A. 2013: Sipoonkorven kansallispuiston geologiset luontokohteet. 29 s.

Sarja B

- No 173 Seppänen, S. 2012: Hossan retkeilyalueen kävijätutkimus 2011–2012. 64 s.
- No 174 Nyman, R. 2012: Pyhä-Luoston kansallispuiston kävijätutkimus 2009–2010. 68 s.
- No 175 Piiparinen, H., Seilonen, M. & Kuusinen, L. 2012: Kytäjän–Usmin metsäalueen kävijätutkimus 2011. 54 s.
- No 176 Korkalainen, H. 2012: Tiilikjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 51 s.
- No 177 Karlin, A. 2012: Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 178 Olin, K. 2012: Lentuan luonnonsuojelun kävijätutkimus 2012. 61 s.
- No 179 Pulkkinen, K. 2012: Hiidenportin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 57 s.
- No 180 Vesterinen, M. 2013: Seitsemisen luontokeskuksen asiakastutkimus 2011–2012. 47 s.
- No 181 Arnkil, N. 2013: Riisitunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 55 s.

Sarja C

- No 120 Kyöstilä, M., Sulkava, P., Rauhala, T. & Ylläsjärvi, H. 2012: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma 2011. 98 s.
- No 121 Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 77 s.
- No 122 Metsähallitus 2012: Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026. 112 s.
- No 123 Lapin ympäristökeskus 2012: Kilpiaavan hoito- ja käyttösuunnitelma. 60 s.
- No 124 Piironen, A. 2012: Eteläisen Kaupunginlahden ja Pohjoislahden–Tiilitehtaanmäen alueen pienpetojen pyyntisuunnitelma. 36 s.
- No 125 Forststyrelsen & Nylands miljöcentral 2012: Skötsel- och användningsplan för Ekenäs och Hangö östra skärgård. 136 s.

ISSN-L 1235-8983
ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388
ISBN 978-952-295-015-4 (pdf)

julkaisut.metsa.fi